

Nr 167.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering; given Stockholms slott den 3 mars 1922.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla bifogade förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910 (nr 117) om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

Förslag

till

**förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910
(nr 117) om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.**

Härigenom förordnas, att 23 § 2 mom., 36 § 4 mom., 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49 och 50 §§ samt 54 § 1, 2, 3, 4, 7 och 8 mom. i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering skola hava följande ändrade lydelse:

23 §.

2 mom. Om av skattskyldig lämnad deklaration icke följes vid hans taxering, skola skälen därför tydligt angivas genom anteckning av taxeringsnämnden å deklarationen och av prövningsnämnden i dess protokoll, och skall, ifråga om taxeringsnämndens beslut, så fort ske kan, tillika underrättelse i vad mån avvikelse skett och om skälen därför samt, i fråga om prövningsnämndens beslut, utdrag av protokollet, enligt vad därom i 47 § 4 mom. stadgas, i rekommenderat brev med allmänna posten kostnadsfritt tillsändas den skattskyldige under i deklarationen uppgiven adress.

36 §.

4 mom. Avskrifter av taxeringslängderna — — — — till handa. Avskrifterna böra därefter senast den 15 juli av kommunalstämmans ordförande återställas till häradskrivaren för användning vid debitering samt av denne senast den 15 september vid ovan angiven på öljd ånyo tillställas kommunalstämmans ordförande för att av honom förvaras och, på sätt i 29 § stadgas, överlämnas till ordföranden i på följande årets taxeringsnämnd.

I stad skola — — — — taxeringsnämnder.

40 §.

För varje län och för Stockholms stad tillsättes årligen en prövningsnämnd, som har att granska taxeringarna samt pröva och avgöra enligt 39 § samt i förekommande fall enligt 50 § anförda besvär ävensom framställda anmärkningar i anledning av taxeringsnämndernas beslut.

Denna nämnd sammanträder för länen i residensstaden och för Stockholms stad i Stockholm å tider, som utsättas av Kungl. Maj:ts befallningshavande och bestämmas sålunda, att nämndens arbeten må vara avslutade för varje län senast den 10 och för Stockholms stad senast den 31 oktober.

41 §.

Prövningsnämnd skall bestå av minst åtta, högst femton ledamöter, vilka — — — — personerna. Ledamöterna i provningsnämnden böra så utses, att nämnden kommer att utgöras av såväl ägare eller brukare av fast egendom som näringsidkare och andra inkomsttagare.

Kungl. Maj:ts befallningshavande — — — — nämnden.

42 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande uppgiver i därom utfärdad kungörelse, vilka personer blivit utsedda till ledamöter och suppleanter i provningsnämnden, och kallar vederbörande ledamöter till provningsnämndens sammanträden i god tid före varje sammanträde.

Genom Kungl. Maj:ts befallningshavandes försorg skall föredragningslista, upptagande kortfattad uppgift rörande samtliga de besvär- och anmärkningsmål, som skola vid provningsnämndens sammanträde förekomma, översändas till ledamot eller suppleant samtidigt med kallelsen till sammanträdet; dock att sådan föredragningslista icke erfordras för Stockholms stads provningsnämnd.

Möter för ledamot — — — tjugufem kronor.

43 §.

Vid provningsnämndens sammankomster skall i länen landshövdingen och i Stockholms stad överståthållaren eller, om han icke är tillstädes, underståthållaren vara ordförande, med rättighet att deltaga i nämndens överläggningar, men icke i dess beslut i annat fall än nedan sägs. Vid förfall för landshövdingen eller för över- och underståthållaren att bevista sammankomst äge nämnden — — — ledamöter.

Uppstå — — — av ordföranden.

44 §.

Såsom kronans ombud och för — — — äga anledning. Där så anses oundgängligen nödvändigt, må, efter Kungl. Maj:ts medgivande, person med länsbokhållares kompetens av Kungl. Maj:ts befallnings-

havande förordnas att såsom biträdande kronoombud föra kronans talan beträffande vissa ärenden eller vissa grupper av ärenden.

För granskning av avgivna taxeringsuppgifter, taxeringslängderna och hos prövningsnämnden anförda besvär samt för anförande av besvär och avgivande av förklaringar i beskattningsmål må landskamrerare erhålla ledighet från övriga med tjänsten förenade göromål, om och i den mån Kungl. Maj:ts befallningshavande prövar sådan ledighet oundgängligen erforderlig för att prövningsnämndens arbete må kunna avslutas inom föreskriven tid eller på landskamreraren ankommande handläggning av besvärsmål i beskattningsfrågor icke må bliva under längre tid fördröjd.

Enahanda ledighet må, om och i den mån sådant finnes nödigt, beviljas hos Kungl. Maj:ts befallningshavande anställd tjänsteman, vilken förordnats till biträdande kronoombud.

46 §.

Protokollet vid — — — prövningsnämnden.

Justering av det hos prövningsnämnden förda protokollet skall efter varje sammanträde verkställas inför nämnden eller senast åtta dagar efter sammanträdet avslutande inför nämndens ordförande jämte kronans ombud och minst två av nämnden därtill utsedda ledamöter, vilka skola inställa sig på ordförandens kallelse. Justeringen bestyrkes genom ett av nämndens ordförande och två ledamöter å protokollet tecknat intyg.

47 §.

1 mom. Alla prövningsnämndens beslut skola — — — bör ske. Taxering, som till följd av prövningsnämndens beslut tillkommit eller blivit fastställd annorlunda än taxeringsnämnden bestämt, skall antecknas i vederbörande taxeringslängd och jämväl för varje prövningsnämndens sammanträde upptagas i särskild längd, däruti de protokollsparagrafer, som innehålla dylika beslut, böra angivas. Vederbörande protokollsförande åligger att med sin underskrift — — — tillägg.

2 mom. I länen skola genom Kungl. Maj:ts befallningshavandes försorg fastighetslängderna senast den 15 september samt inkomstlängderna och taxeringsnämndernas protokoll inom tolv dagar efter prövningsnämndens sista sammankomst översändas till vederbörande härads-skrivare eller magistrat; ägande häradsskrivaren att, därest prövningsnämndens arbete därav ej hindras, tidigare, dock ej före den 15 sep-

tember, på begäran få till sig översänd inkomstlängd, som må vara erforderlig för honom åliggande debiteringsgöromål.

De i 36 § 3 mom. — — — där förvaras.

3 mom. De hos prövningsnämnden för varje sammanträde förda särskilda längderna skola, utom vad Stockholms stad angår, inom tolv dagar efter sammanträdet genom Kungl. Maj:ts befallningshavandes försorg översändas till vederbörande häradsskrivare eller magistrat för att lända till efterrättelse vid debiteringen.

Senast den 22 oktober skall Kungl. Maj:ts befallningshavande låta tillställa vederbörande kommunalstämmors ordförande avskrifter av de hos prövningsnämnden förda särskilda längderna, i vad dessa angå varje särskild kommun på landet. Dessa avskrifter skola hållas de skattskyldiga tillhanda under viss tid av minst fjorton dagar, varom kungörelse bör på vanligt sätt ofördröjligen utfärdas. I kungörelsen böra upptagas namn på och hemvist för de skattskyldiga, i avseende å vilkas taxering prövningsnämnden vidtagit ändring.

I stad, utom Stockholm, skola genom magistratens försorg avskrifter av prövningsnämndens längder, så vitt staden rör, i samma ordning hållas de skattskyldiga tillhanda.

4 mom. Utdrag av prövningsnämndens protokoll skall av protokollföranden i länen senast den 10 november och i Stockholm senast den 20 november i rekommenderat brev med allmänna posten under den av vederbörande uppgivna adress tillsändas varje skattskyldig, vilkens taxering för inkomst eller förmögenhet varit föremål för prövningsnämndens särskilda beslut, med undantag allenast beträffande sådan skattskyldig, vilkens taxering på yrkande av annan än den skattskyldige blivit rättad i avseende å felaktighet vid beräkningen eller införingen i inkomstlängden av de skattefria avdragen.

48 §.

Prövningsnämnden skall inom sig utse tre ledamöter jämte två suppleanter för dem att såsom särskild prövningsnämnd avgöra enligt 50 § anförda besvär, som kunna föreligga till prövning, innan nästa ordinarie prövningsnämnd sammanträder.

Vad eljest i denna förordning stadgas om prövningsnämnd gälle i tillämpliga delar beträffande den prövningsnämnd, varom här förmäles; dock att meddelande om prövningsnämndens beslut skall genom utdrag av protokollet, så snart ske kan, emot bevis tillställas klaganden.

49 §.

1 mom. Över ordinarie prövningsnämnds — — — icke bifallits, samt
b) om prövningsnämnden — — — den skattskyldige påyrkats.
I det under a) — — — åsatta beloppet.

Besvären ställas — — — är stadgat.

2 mom. Sedan — — — anförda besvär.

3 mom. Vad i denna § stadgats gälle i tillämpliga delar beträffande besvär över beslut av den särskilda prövningsnämnd, som i 48 § omförmäles; dock skola besvären ingivas inom sextio dagar efter den, då klaganden av beslutet erhållit del.

50 §.

Den, som taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt, till bevillning för fast egendom eller till bevillning för inkomst i fall, där sådan taxering icke bort honom åsättas,

den, som taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt å ort, där han icke är skattskyldig för dylik skatt,

den, som taxerats till bevillning för samma fasta egendom eller inkomst å mer än en ort eller eljest å ort, där han icke varit för egendomen eller inkomsten skattskyldig,

den, som mot innehållet i av honom uti stadgad ordning avlämnad behörig deklaration eller uppgift, varom förmäles i 16 §, blivit taxerad till inkomst- och förmögenhetsskatt eller bevillning, men icke erhållit underrättelse, varom i 23 § 2 mom. föreskrives, i Stockholm före den 1 augusti och annorstädes före den 15 juni,

den, som, utan att vara uppgiftspliktig, blivit taxerad till inkomst- och förmögenhetsskatt eller till bevillning för inkomst,

den, som efterbeskattats å ort, där han icke eljest taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt eller bevillning det år, efterbeskattningen skett,

så ock den, vilkens taxering på grund av felräkning, misskrivning eller annat därmed jämförligt förbiseende blivit felaktig, eller vilkens fastighet av sådan anledning felaktigt taxerats,

äge att häröver anförda besvär hos prövningsnämnden i länet eller, därest taxeringen redan varit föremål för prövningsnämndens särskilda beslut eller besvären avse taxering i kommuner inom två eller flera län, hos kammarrätten.

Rätt till klagan enligt denna paragraf i anledning av förelupen felräkning, misskrivning eller annat därmed jämförligt förbiseende tillkommer jämväl vederbörande kronoombud.

Besvären skola inom natt och år, efter det att utskylder vederbörande avfordrats, eller, därest besvären anföras av kronans ombud, före utgången av kalenderåret näst efter det, då taxeringen ägt rum, ingivas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, inom vilket taxering skett, vid påföljd, om den tid försittes, att besvären icke varda upptagna till prövning; dock må icke den omständigheten, att besvären i stället för till sistnämnda myndighet ingivits eller insänts till kammarrätten, utgöra hinder för deras upptagande till prövning, därest besvären dit inkommit före utgången av den stadgade besvärstiden. I sådant fall skola besvären av kammarrätten omedelbart överlämnas till vederbörande befallningshavande.

Avse besvären taxering för samma fasta egendom eller inkomst å mer än en ort och hava utskylder därför avfordrats vederbörande å olika tider, räknas besvärstiden från det senaste kravet.

Sedan vid inkomna besvär blivit fogade såväl utdrag av taxeringslängd och beskattningsnämnds protokoll, så vitt den överklagade taxeringsfrågan angår, som ock de till nämnden i frågan ingivna handlingarna samt därefter förklaringar över besvären infordrats från vederbörande, överlämnar Kungl. Maj:ts befallningshavande handlingarna i målet till den ordinarie prövningsnämnden eller den i 48 § omförmälda särskilda prövningsnämnden eller i förekommande fall till kammarrätten.

54 §.

1 mom. Till beredande av ersättning åt ordförandena och de av Kungl. Maj:ts befallningshavande förordnade ledamöterna i taxeringsnämnderna, arvoden för protokolls- och längdföringen hos prövningsnämnderna, arvode åt kronans ombud hos Stockholms stads prövningsnämnd, gottgörelse för det i samband med taxeringsförrättningarna i övrigt lämnade biträde av städernas tjänstemän ävensom bidrag, varom i 2 mom. förmäles, må enligt Kungl. Maj:ts förordnande för varje år utgå högst ett belopp, motsvarande två procent av rikets hela inkomst- och förmögenhetsskattesumma för året, sådan denna enligt taxeringsnämndernas beslut beräknats.

Till gäldande av här ovan icke omförmälda, av prövningsnämnds arbeten föranledda utgifter, såsom gottgörelse åt särskilt förordnat kronombud, ersättning för biträde åt kronans ombud vid förberedande göromål, nödiga tryckningskostnader samt gottgörelse för uppässning hos prövningsnämnden, må användas erforderligt belopp. Detta belopp skall, såvitt ej nedan annorlunda stadgas, ställas till prövningsnämndens föfogande efter förslag av Kungl. Maj:ts befallningshavande.

Kungl. Maj:ts proposition Nr 167.

2 mom. Kommun, som för taxeringsarbetet vidtagit särskilda anstalter, som befunnits ändamålsenliga, och härför åtagit sig kostnader, må för dessa kostnader kunna erhålla bidrag av det belopp, som i 1 mom. första stycket omförmäles.

3 mom. Kommun, som anser sig böra enligt 2 mom. erhålla särskild ersättning, äger att senast den 1 juli till Kungl. Maj:ts befallningshavande inkomma med framställning därom till kommunen, därvid grunderna för ersättningsbeloppets beräknande böra angivas.

Det åligger Kungl. Maj:ts befallningshavande att senast den 15 juli varje år till Kungl. Maj:t inkomma med yttrande angående länets eller, i fråga om Stockholm, stadens hela inkomst- och förmögenhetsskattesumma enligt taxeringsnämndernas beslut samt angående den ersättning, som anses böra tillkomma ej mindre en var av de personer, inom länet eller Stockholms stad, vilka enligt bestämmelserna i 1 mom. första stycket äro därtill berättigade, än även kommun, som i 2 mom. omförmäles; skolande därvid de grunder, som varit bestämmande vid ersättningarnas beräknande, angivas, och från kommun inkommen framställning bifogas.

Efter prövning av vad sålunda av Kungl. Maj:ts befallningshavande och, i förekommande fall, av kommun anförts, bestämmer Kungl. Maj:t, huru mycket av tillgängliga medel skall ställas till varje prövningsnämnds förfogande eller till kommun utanordnas. Till prövningsnämnd anvisat belopp äger nämnden efter förslag av Kungl. Maj:ts befallningshavande fördela mellan de till ersättning berättigade. Vid ersättningarnas fördelning bör fästas avseende på den för de särskilda uppdragens utförande erforderliga skicklighet, tid och arbete och bör i förekommande fall jämväl tagas i betraktande ersättning, som kan hava blivit vederbörande av kommun tillerkänd och kommunen av statsmedel gottgjord.

4 mom. Angående de av prövningsnämnden enligt 1 mom. andra stycket och 3 mom. beviljade beloppen och dessas fördelning — — — utbetalas.

7 mom. Häradsskrivare äga — — — — som det enligt 36 § 4 mom. åligger dem att avlämna — — — — en krona arket.

8 mom. Till den, vilken i anledning av landskamreraren eller annan tjänsteman hos Kungl. Maj:ts befallningshavande jämlikt 44 § — — — — motsvarande de med vederbörande befattning förenade tjänstgöringspenningar.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling; dock skola de bestämmelser, som avses i 26 § förordningen den 7 juli 1921 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid allmän fastighetstaxering år 1922, fortfarande äga tillämplighet i sin nuvarande lydelse i avseende å nämnda taxering.

---

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 mars 1922.*

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden
LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON,
ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson, anför följande:
Jag skall nu för Kungl. Maj:t anmäla vissa frågor om ändringar
i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och för-
farandet vid taxering.

Ändrad organisation av prövningsnämnderna m. m.

I samband med ett sammanträde med landskamrerarna i riket, vilket
den 8 september 1920 hölls inför dåvarande chefen för finansdeparte-
mentet för behandling av frågan om lämnande av ensartade anvisningar
till ledning vid den då förestående uppskattningen av mark i och för
framdeles skeende taxering till jordvärde- eller jordrättestegringsskatt,
erhöll landskamrerarna tillfälle att enskilt överlägga angående vissa
frågor, som stode i samband med behovet att åstadkomma lättnad i lands-
kamrerarnas arbetsbörda, däribland även fråga om ändring av tiden för
prövningsnämndens sammanträde. Resultatet av överläggningarna i ämnet
blev, att landskamrerarna genom utsedda delegerade i skrivelse till Kungl.
Maj:t den 23 oktober 1920 framlade riktlinjer för viss reformering av
prövningsnämndsarbetet och hemställde, att åtgärder härför måtte snarast
möjligt vidtagas, samt att i avvaktan härpå provisoriska anordningar i
äsyftad riktning måtte komma till stånd att tillämpas redan under år 1921.

Över denna framställning infordrades utlåtande av de sakkunniga,
som av dåvarande chefen för finansdepartementet enligt bemyndigande
den 25 september 1920 tillkallats för att inom departementet biträda vid
utredning av frågan om ändrade grunder för taxeringsmyndigheternas
organisation och taxeringsförfarandet att komma till användning vid
ny allmän fastighetstaxering år 1922 (taxeringssakkunniga), varjämte
departementschefen erhöll Kungl. Maj:ts bemyndigande att tillkalla ytter-

ligare en sakkunnig. Härtill utsågs landskamreraren K. Gislén. De övriga sakkunniga voro landskamreraren G. V. Eiserman, ordförande, landskamreraren A. C. Bökelund, ledamöterna av riksdagens första kammare, ombudsmannen A. Hult och hemmansägaren J. Johansson i Kälkebo, ledamoten av riksdagens andra kammare, förrådsförmannen A. J. Bärge, f. d. ledamoten av riksdagens andra kammare, lantbrukaren N. Månsson i Erlandsro samt mantalskommissarien O. E. Graffman.

Till nämnda sakkunniga har Kungl. Maj:t remitterat jämväl riksdagens skrivelse den 8 mars 1921 (nr 74), däri riksdagen anhållit, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning angående sådan ändring i gällande taxeringsförfarande, att möjlighet bereddes sådan skattskyldig, som avsåges i 50 § förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering eller som på grund av felskrivning, felräkning eller annat uppenbart misstag blivit obehörigt taxerad, att på ett snabbare och mera effektivt sätt än nu gällande bestämmelser medgäve vinna rättelse, samt att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga det förslag, som kunde av utredningen föranledas.

Med skrivelse den 31 maj 1921 hava de sakkunniga överlämnat de sålunda infordrade utlåtandena tillika med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

Över de sakkunnigas betänkanden och förslag hava i anledning av remiss yttranden avgivits av överståthållarämbetet och samtliga länsstyrelser, kammarrätten samt statskontoret, varjämte Sveriges härads-skrivarförening i en skrift framställt vissa erinringar mot de sakkunnigas förslag rörande omorganisationen av provningsnämndsarbetet. Vissa länsstyrelser hava lämnat vederbörande härads-skrivare tillfälle att yttra sig i ärendet.

Då jag nu går att redogöra för innebörden av dessa båda frågor, tillåter jag mig att först beröra den *av landskamrerarna i riket väckta frågan om förändrad anordning av taxeringsarbetet å landskontoren samt hos provningsnämnderna.*

I landskamrerarnas förut berörda skrivelse redogjordes till en början för omfattningen av det landskamreraren såsom kronombud hos provningsnämnden påvilande arbete samt påvisades, att det just vore detta med åren ständigt ökade arbete, som överbelastade landskamreraren, ävensom att under nu bestående organisation av taxeringsarbetet icke kunde åstadkommas en fullständig och effektiv granskning av taxeringsnämndernas arbete. Härom anfördes, bland annat, följande:

Ändrad organisation av provningsnämnderna.

Landskamrerarnas framställning.

När i sammanhang med omorganisationen av fögderiförvaltningen vid länsstyrelserna inrättades de nya assessorstjänsterna, vilkas innehavare hade att föredraga och på eget ansvar expediera vissa grupper av mål och ärenden, skedde detta bland annat i syfte att bereda avdelningscheferna behöfelig lättnad i arbetet. Givetvis medförde också anställandet av länsassessorer en betydande minskning i landskamreraren tidigare påvilande göromål. Då man detta oaktat så kort tid därefter nu åter stode inför nödvändigheten att bereda landskamrerarna lättnad i arbetsbördan, berodde detta framför allt på att landskamrerarens arbete med taxeringarnas granskning under de senare åren vuxit i hög grad till följd av såväl materialets större omfattning som ärendenas komplicerade beskaffenhet. Sålunda hade granskningsmaterialet ökat icke blott genom den utvidgade deklarationsplikten och stadgandet att alla, som äro skyldiga att föra handelsböcker, skulle vid deklarationen föga vissa utdrag av sina räkenskaper, utan även därigenom att med penningvärdets fall antalet deklarationspliktiga betydligt stigit. Granskningen av taxeringshandlingarna hade blivit svårare i den mån den avsåge skattskyldiga, som numera skulle avlämna räkenskapshandlingar, i det att felande sådana handlingar måste infordras och inkomma handlingar noggrant undersökas till kontrollrande av deklarationernas riktighet samt vidare genom att bestämmelserna om de skattefria avdragen och utfinnande i övrigt av den beskattningsbara inkomsten blivit mera invecklade.

Landskamrerarens arbete med granskningen av taxeringarna för löpande året kunde i huvudsak icke börja tidigare än den 20 juni, då taxeringslängderna inkomme, samt ej fortgå längre än till den 15 juli. Efter sistnämnda dag, då besvären till prövningsnämnden senast skulle vara inlämnade, måste han nämligen nästan uteslutande ägna sig åt granskningen och beredningen av besvärshandlingarna, vilket arbete skulle vara slutfört då nämnden sammanträdde, i regel någon av de första dagarna i augusti. Det sade sig själv, att landskamreraren på den tid, som sålunda stode till förfogande, icke ensam kunde medhinna vare sig den allmänna granskningen av taxeringarna eller beredningen av besvärsmålen, vilkas antal numera även i de medelstora länen i regel överstege halva tusentalet. Därför måste också ett flertal personer anlitas för arbetets utförande, och givetvis måste här till i första hand användas landskontorets personal. Men fränsett de juridiskt bildade tjänstemännen kunde åt landskontorets personal i allmänhet icke anförtros att verkställa granskningen av de mera invecklade taxeringsfallen eller undersöka de skattskyldigas räkenskapsutdrag, utan den finge sysselsättas med den formella granskningen. Den sakliga granskningen, som ju utan jämförelse vore den mest betydelsefulla och för statsverket givande, fölle således huvudsakligen på landskamreraren själv. Erfarenheten hade emellertid visat, att varken den formella eller sakliga granskningen av hela taxeringsmaterialet kunde medhinnas på den nu till buds stående tiden. Man hade därför nödgats undanskjuta granskningen för sådana distrikt, där man haft anledning antaga att arbetet blivit någorlunda tillfredsställande utfört, samt företrädesvis ägna sin uppmärksamhet åt distrikt, där motsatsen kunnat befaras. Men icke heller den sålunda avgränsade granskningen hade blivit fullständig. Det vore därför alldeles visst, att den granskning av taxeringsnämndernas arbete, som det ålåg landskamreraren att verkställa, icke på långt när vore och ej heller, så-

som arbetet nu måste ordnas, kunde bliva tillfyllestgörande samt att därför också stora skattebelopp till förlust för såväl stat som kommun spilldes bort. Erfarenhet härav hade särskilt under de senare åren vunnits, i det att i sammanhang med de skattskyldigas taxering till krigskonjunkturskatt uttrönts, hurusom granskning med därav föranlett yrkande till prövningsnämnden i många fall blivit försummad, så att landskamreraren måst hos kammarrätten anföra besvär över prövningsnämndens beslut.

Svarigheterna att medhinna granskningsarbetet inom därför anslagen tid inriktade arbetet på och begränsade detsamma att, så långt tiden medgäve, tillvarataga statens rätt samt nödgade landskamreraren att åsidosätta den i hans åliggande att tillse det taxeringen varder behörig jämväl ingående uppgiften att tillvarataga de skattskyldigas intresse av en rättvis taxering, en uppgift som, i den mån taxeringsförfarandet bleve mera invecklat, vore av synnerlig vikt för de skattdragande, särskilt för dem som icke hade råd att anlita sakkunnig person för granskning av sin taxering.

Landskamrerarens arbete med taxeringarna vore omellertid icke slut med förenämnda granskning av taxeringsnämndernas beslut. Åliggandet för honom att deltaga i justeringen av prövningsnämndens protokoll och att bestyrka riktigheten av införingen av prövningsnämndens ändringar i taxeringslängderna samt prövningsnämndens förändringslängder medförde, att han, i den mån protokollet hunne uppsättas, hade att genomgå detsamma, samt att han icke förrän efter längdernas utsändande till debiteringsförrättarna tre veckor efter prövningsnämndens sista sammanträde, vanligen i slutet av augusti månad, vore fri från det med prövningsnämnden förenade arbetet. På ungefär samma sätt ställde det sig för assessorn å landskontoret och länsbokhållarna, enär dessa oftast användes såsom landskamrerarens biträden vid taxeringsgranskningen samt till protokolls- och längdförare. Då dessa tjänstemän icke kunde medhinna att jämsides med granskningsarbetet utföra sina ordinarie göromål, måste den del av dessa göromål, som ej kunde skjutas åt sidan, tillsvidare överflyttas på landskontorets övriga personal, varav följden blivit den, att hela personalen under sommaren vore överhopad av det strängaste arbete. Det vore också så långt ifrån, att arbetstiden å tjänsterummet under sommarmånaderna kunde inskränkas, att flertalet tjänstemän i stället finge sitt tjänstearbete förlängt till långt in på nätterna.

Icke heller efter avslutandet av prövningsnämndsarbetet bleve landskamreraren i tillfälle ägna någon större uppmärksamhet åt sin huvudsakliga uppgift att såsom chef för landskontoret leda och övervaka arbetet i dess helhet, utan han nödgades framför allt taga itu med de äldre taxeringsmål, som till ett betydande antal måst under arbetet för prövningsnämnden skjutas åt sidan, samt med avfattande av de besvär över prövningsnämndens beslut, var till han på grund av särskilda förhållanden, jämväl sådana som yppats efter nämndens sammanträde, kunde finna anledning.

Efter det nya årets ingång vidtog hans arbete med de då inkomna besvären över nästlidet års prövningsnämnds beslut. Besvärshandlingarna måste granskas, felande utredning införskaffas, kanske i flera omgångar, samt yttrande avfattas. Då besvarens antal numera även i de medelstora länen oftast icke stannade under några hundra, komme arbetet på dessa besvärsmål samt de från föregående år kvarliggande äldre taxeringsmålen att nästan uteslu-

tande och i de största länen helt upptaga landskamrerarens tid ända tills hans arbete med granskningen av löpande årets taxeringar vidtogs.

Landskamreraren vore, enligt vad sålunda anförts, åtminstone i vissa län, hela året om oavbrutet fullt sysselsatt med honom påvilande taxeringsarbete.

Att krigskonjunkturskattetaxeringens bortfallande komme att minska landskamrerarens och landskontorets arbetsbörda vore visserligen sant. Men samtidigt hade tillkommit uppskattningen för jordvärde- eller jordrättestegringsskatt likasom ock ändringar i skatteförordningarna, vilka i hög grad försvårade taxeringsarbetet och särskilt pålade prövningsnämnden en alldeles ny uppgift, vilkens behöriga iakttagande komme att vila på förarbeten av landskontoret. Då dessutom kanske inom en snar framtid än mera invecklade skatte- och taxeringsförfattningar än de nuvarande komme till stånd, kunde det icke antagas, att landskamrerarens eller landskontorets nuvarande arbetsbörda skulle bli mindre efter avvecklingen av krigskonjunkturskattetaxeringen. Snarare torde motsatsen kunna befaras.

Följden av att landskamreraren måste ägna sig huvudsakligen eller inom de största länen så gott som uteslutande åt det honom såsom kronombud hos prövningsnämnden påvilande arbetet bleve den, att han måste åsidosätta sina tjänstegöromål i övrigt och sålunda bleve främmande för desamma, vilket särskilt beträffande anordningsväsendet samt debiterings- och uppbördsgöromålen vore betänkligt. Då han icke hade tid att fullgöra sin viktiga uppgift att leda och övervaka arbetet å landskontoret eller att på det sätt, som för denna uppgifts fyllande oundgängligen krävdes, följa utvecklingen av lagstiftningen, i vad den berörde hans tjänsteområde, komme landskontorets arbete att sakna sin rätta ledning. Ansvar för göromålens behöriga utförande överflyttades på händer, där det ej borde ligga, och landskontoret hotades av desorganisation, detta även därigenom att också andra tjänstemän än landskamreraren långa tider rycktes från sitt egentliga arbete för att syssla med taxeringsarbetet.

Den starka överbelastning, under vilken såväl landskamreraren som ett flertal av landskontorets tjänstemän arbetade, innebure också en annan fara. Det kunde nämligen icke undvikas, att, när man oaktat alla ansträngningar såge sig ur stånd att på ett tillfredsställande sätt hinna fullgöra sina uppgifter, arbetsglädjen dödades och arbetsresultatet följaktligen bleve lidande.

Det anförda kunde sammanfattas i följande punkter:

1) Den landskamreraren åliggande skyldighet att granska taxeringarna inom länet och att hos prövningsnämnden såsom kronans ombud göra de anmärkningar och framställningar, vartill han för iakttagande av kronans rätt och i övrigt för en behörig taxering funne anledning, kunde icke av honom på ett tillfredsställande sätt fullgöras, dels emedan den tid, som stode till buds för granskningen av taxeringarna och besvären, vore för kort, dels ock enär landskontorets nuvarande kvalificerade arbetskrafter vore otillräckliga för att kunna lämna landskamreraren erforderligt biträde vid ganskningen.

2) Landskamrerarens arbete med taxeringsgranskningen och taxeringsmål vore av den omfattning, att han för dess fullgörande tvingades att åsidosätta övriga tjänstegöromål, särskilt ledningen och övervakandet av underlydande tjänstemäns arbete i dess helhet.

3) Landskamreraren liksom flera av landskontorets tjänstemän behöfve oundgängligen få sin alltför tunga arbetsbörda lättad.

I framställningen erinrades vidare, *dels* att de erforderliga reformerna av taxeringsarbetet ansetts icke närmast böra avse att lätta landskamrerarnas arbetsbörda utan i främsta rummet böra inriktas på att kronans rätt verkligen bleve på ett tillfredsställande sätt tillvaratagen, *dels ock* att, ehuru fullgoda taxeringsresultat aldrig torde kunna vinnas utan fullständig omorganisation av taxeringsnämnderna, landskamrerarna, enär denna fråga finge antagas i annan ordning bliva föremål för omprövning, lämnat densamma åsido vid sina överläggningar samt utslutande undersökt möjligheterna att åstadkomma en sådan omorganisation av taxeringsförfarandet, som ansetts trängande för att nå ett gott resultat av landskamrerarens och landskontorets arbete med taxeringsväsendet. Härefter utvecklades riktlinjerna och formerna för en sådan omorganisation samt de synpunkter, som lagts till grund för densamma; och innehåller landskamrerarnas framställning i huvudsak följande förslag till provisorisk lösning av den förevarande frågan, nämligen:

att tiden för avslutandet av provingsnämndens arbete framflyttas till slutet av oktober månad, varigenom tillräcklig tid skulle vinnas för utförande av granskningsarbetet på ett mera tillfredsställande sätt;

Landskamrerarnas förslag.

att provningsnämndens arbete uppdelas på flera sammanträden, varigenom den fördel skulle ernås, att ärendena kunde företagas till avgörande, i den mån de bleve färdigberedda, och att ledamöterna i provningsnämnden icke behöfve stanna borta från sina hemorter under längre tid, vilket skulle bliva fallet, om alla ärenden, såsom nu sker, skulle på en gång föreläggas nämnden;

att emellertid för nedbringande av kostnaderna för provningsnämndens sammanträden antalet ledamöter i nämnden avsevärt minskas exempelvis från nuvarande 10—25 ledamöter till 8 eller 10 ledamöter;

att tiden för provningsnämndens särskilda sammanträden bestämmes av länsstyrelsen på förslag av landskamreraren, som är närmast till att kunna bedöma, när material av lämplig omfattning är färdigt att föreläggas nämnden;

att vid den sålunda ifrågasatta förändringen av tiden för provningsnämndens arbete debiteringen, såvitt den skall äga rum på grundval av taxeringslängd, verkställs i enlighet med taxeringsnämndernas beslut, varefter och sedan provningsnämndens ändringar i och tillägg till taxeringsnämndernas beslut blivit delgivna debiteringsförrättaren erforderligt omslut av den avslutade och summerade uppbördsboken verkställs på det sätt, att under rubriken »avgår» alla i uppbörds-

boken debiterade utskyldsbelopp för de skattskyldiga, vilkas taxering blivit ändrad, avföras från uppbördsbokens slutsummor, varefter under rubriken »tillkommer» nyssnämnda skattskyldiga, så vitt de till följd av provningsnämndens beslut skola erlägga några utskylder, *ånyo* uppföras i uppbördsboken jämte dem, som till äventyrs i första hand blivit taxerade av provningsnämnden, samt påföras de utskyldsbelopp, som vederbör;

att, då förändringslängden för provningsnämndens sista sammanträde ej kan beräknas komma debiteringsförrättarna tillhanda förrän inemot den 10 november och utsändandet av debetsedlarna till de skattskyldiga bör såsom nu ske sist tio dagar före uppbördsterminens början, den nu stadgade uppbördsterminen något förkortas och ändras till den 1—8 december, varigenom å ena sidan tillräcklig tid skulle vinnas för verkställande av ovan berörda omslut av uppbördsboken och utskrivande av nya debetsedlar, men å andra sidan uppbördsterminen icke skulle förkortas mera än som kunde ske utan olägenhet för allmänheten, som enligt hittills vunnen erfarenhet först under uppbördsterminens senare del verkställer inbetalandet av utskylderna;

att kvalificerade arbetskrafter i tillräcklig omfattning ställas till landskamrerarens biträde för utförande av granskningsarbetet, så att landskamreraren icke tvingas att åsidosätta ledningen och övervakandet av landskontorets arbete i dess helhet och lättnad i arbetsbördan beredes landskamreraren och landskontorets övriga tjänstemän;

att landskamreraren befrias från åliggandet att såsom kronoombud bevaka kronans rätt i besvärsmål hos provningsnämnden och utföra kronans talan i taxeringsmål, som fullföljas till högre rätt, men bibehålles vid uppgiften att övervaka taxeringen i länet och med hjälp av erforderliga biträden verkställa granskning av taxeringshandlingarna, en anordning, som måste anses lämplig jämväl ur den synpunkten, att landskamrerarens nuvarande åliggande att bevaka kronans rätt visat sig stå i mer eller mindre avgjord motsats till uppgiften att tillse, att taxeringen varder behörig d. v. s. jämlik och rättvis; samt

att den från landskamreraren lösta uppgiften att bevaka kronans rätt och talan i besvärsmål hos provningsnämnden och överordnade beskattningsmyndigheter anförtros åt tjänstemän i länsassessors eller i vissa län möjligen länsbokhållares grad.

De sakkunnigas förslag.

De sakkunniga framhålla till en början, att granskningen av de skattskyldigas taxering i de flesta fall icke leder till någon anmärkning mot taxeringen och att antalet anmärkningar således icke angiver granskningsarbetets hela omfattning men att detta antal jämte antalet besvär

till prövningsnämnden samt till kammarrätten och Kungl. Maj:t dock är en jämförelsevis god mätare av det arbete, landskamrerarna såsom kronoombud hittills utfört. Fördenskull hava de sakkunniga från landskontoren infordrat uppgifter härom samt sammanfört dem i en tablå, vartill jag hänvisar. Tablån torde böra såsom bilaga fogas vid statsrådsprotokollet.

Beträffande det ekonomiska resultatet av kronoombudens granskningsarbete hava de sakkunniga jämväl införskaffat uppgifter. Av dessa framgår, att den inkomst- och förmögenhetsskatt samt den extra inkomst- och förmögenhetsskatt, som under åren 1916—1920 tillförts statsverket på grund av kronoombudens framställningar till prövningsnämnderna för de län, från vilka uppgift härom lämnats, utgjorde

för år 1916	för 19 län	tillsammans i avrundat tal.....	kronor	400,800
» » 1917	» » »	» » »	»	692,800
» » 1918	» » »	» » »	»	1,893 800
» » 1919	» 20	» » »	»	5,855,400
» » 1920	» » »	» » »	»	2,254,500.

De sakkunniga framhålla, att den omfattning, som arbetsmaterialet för prövningsnämnden de senare åren tagit i alla län och framför allt i de större länen, måste påkalla åtgärders vidtagande för vinnande av en tillfredsställande beredning av detta material, desto mera som anledning knappast finnes att förvänta en minskning härutinnan utan tvärtom måste med stor grad av visshet förutses en ytterligare starkt fortgående stegring av antalet klagomål över taxering. Därjämte erinras, att, såsom landskamrerarna framhållit, bristningsgränsen i fråga om prövningsnämndens arbetskapacitet och dess möjlighet att erhålla tillfredsställande utredning för riktiga besluts fattande på sina håll vore uppnådd, och att, enligt vad som meddelats de sakkunniga, prövningsnämndsarbetet i ett län måst år 1920 avslutas så sent som nära tre veckor efter den i lag föreskrivna tiden. Därefter yttra de sakkunniga följande:

»Prövningsnämndsarbetet bör icke inskränkas till allenast beredning, prövning och avgörande av inkomna klagomål utan prövningsnämnden bör, såsom föreskrivet är, pröva och avgöra framställda anmärkningar i anledning av taxeringsnämndernas beslut. I själva verket har prövningsnämnden icke blott befogenhet utan även plikt att taga taxeringarna i hela länet under omprövning, i den mån de bringas under prövningsnämndens bedömande. Till det förberedande prövningsnämndsarbetet bör alltså rätteligen höra en ingående granskning av taxeringsuppgifter och taxeringslängder, på det att prövningsnämnden må bli i tillfälle att vidtaga de rättelser, som för vinnande

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 1 saml. 141 häft. (Nr 167.)

av riktiga taxeringsresultat äro erforderliga. Betydelsen av en omsorgsfull sådan granskning kan knappast överskattas. Fastän, såsom i landskamrerarnas framställning framhållits, denna granskning på grund av omständigheternas nödtvång blivit synnerligen knapphändig och långt ifrån tillfredsställande, har den dock under senaste åren inbringat till statsverket icke obetydliga belopp. Men granskningens fiskaliska betydelse torde knappast kunna mätas efter sålunda inbragta belopp utan borde i själva verket, om granskningen genomföres omsorgsfullt, få anses bliva vida större än beloppen utvisa. Det kan icke betvivlas, att medvetandet hos allmänheten om en ingående granskning av deklarationerna hos prövningsnämnden kommer att framkalla större omsorg vid deklarationernas upprättande. Det måste nämligen antagas, att granskningen av deklarationerna varit inom många taxeringsnämnder alltför slapp samt att vetenskapen härom hos den skattskyldiga allmänheten icke så sällan uppmuntrat till mindre omsorgsfulla deklarationer. Blir det allmänligen känt, att deklarationerna komma att noggrant synas jämväl hos prövningsnämnden samt att sådant kan föranleda mindre angenäma efterräkningar för de skattskyldiga, måste redan detta psykologiskt medföra omsorgsfullare deklarationer. Ingen smitta sprides raskare än försöken att undgå taxering, därest de skattskyldiga finna sådant opått gån för sig. Den redlige deklareranten känner sig upprörd över att hans utskylder ökas på grund av andra deklareranters oredlighet och, om denna senare får bli opåttald, finner han sig snart icke kunna skydda sig från obehörigt höga utskylder på annat sätt än att följa de dåliga exemplen. I ett ytterligare avseende blir granskningen av än större fiskalisk betydelse än som nyss nämnts. Genom en omsorgsfull granskning blir det möjligt att ständigt hava säker kännedom om taxeringsnämndsordförandenas sätt att sköta sina uppdrag. Det blir möjligt att se till huruvida en taxeringsnämnd på grund av misstolkning av författningarna, såsom ofta skett, principiellt underlåter att taxera vad som bör beskattas eller taxerar vad som bör vara skattefritt, och det blir också möjligt att se till huruvida granskningen av deklarationerna hos taxeringsnämnden varit för slapp samt att således för framtiden härutinnan genomföra en förbättring. Slutligen blir det ock möjligt att bedöma, vilka taxeringsnämndsordförande varit för uppdraget olämpliga, och såmedelst hålla taxeringsväsendet i länet uppe på en hög nivå. Utan sådan ingående granskning låter detta sig helt naturligt icke göra.

Landskamrerarna hava framhållit, att landskamrerarens ställning såsom kronoombud understundom hindrade honom att tillika tillvarataga de skattskyldigas intressen, då dessa komme i kollision med kronans. Ehuru det måste antagas, att landskamrerarna såsom kronoombud icke anse sin plikt vara att ensidigt tillvarataga kronans intressen utan finna sig i första hand böra beakta vad de ansett rätt och med skatteförfattningarnas lydelse och andemening överensstämmande, hava de sakkunniga likväl icke ställt sig oförstående till förefintligheten av plikt-kollisioner i brydsamma fall, men dock funnit frågan om ändring av landskamrerarens principiella ställning till prövningsnämnden icke böra för närvarande göras till föremål för utredning. Denna fråga har nämligen synts kunna anstå tills i samband med en mera genomgående omarbetning av taxeringsförfordningen.

Däremot hava de sakkunniga icke kunnat undgå att skänka mera beaktande åt det i landskamrerarnas framställning starkt framhållna missförhållandet, att landskamreraren i många län på grund av sin ställning såsom kronoombud hos prövningsnämnden och därmed förenat brådiskande arbete blir för långa tider av året ryckt från sina övriga tjänstgörömål och ur stånd till och med att härå utöva den tillsyn, som givetvis bör åligga chefen å landskontoret. Det har framhållits, att jämväl arbetet efter prövningsnämnden med kronoombudsbesvärs anförande samt avgivande av kronoombudsutlåtanden över besvär till kammarrätten ökats i sådan grad, att landskamreraren efter prövningsnämndsarbetets avslutande ryckts bort från sina övriga landskamrerargörömål. Fall hava förekommit, då landskamreraren måst hela året vara ledig från övriga tjänstgörömål för att uteslutande ägna sig åt handläggning av beskattningsärendena. Det oaktat hava samtliga beskattningsärenden för året icke hunnit handläggas, innan ett följande års beskattningsärenden föreligga och kräva behandling, vadan alltså till men för de skattskyldiga dylika ärenden hopat sig och avgörandena blivit fördröjda. Det är utan vidare klart, att åtgärder måste vidtagas för åstadkommande av en ändring i dessa förhållanden. Att sådant förekommit har förklarats därmed, att landskamreraren ensam varit såsom kronoombud ansvarig för dessa ärenden samt att kvalificerad hjälp icke stått honom till förfogande, när de kvalificerade arbetskrafterna haft full sysselsättning med löpande landskontorsgörömål samt icke kunnat dragas därifrån utan fara för stagnation i dessa görömål. En var har måst i det brådiskande arbetet sättas till sådant, som han lättast och snabbast kunnat fullgöra, och då den, som icke fungerat såsom kronoombud, givetvis icke utan alltför stor tidsspilla skulle kunnat sätta sig in i beskattningsärendena och lämna landskamreraren biträde i handläggningen av dessa görömål, har landskamreraren måst för vinnande av största möjliga fortgång i landskontorsgöromålen i det hela själv handlägga dessa ärenden och överlåta sina övriga görömål å landskontoret på sin närmaste man.

Det vill dock synas som om den sålunda genom omständigheterna framtvingade arbetsfördelningen beträffande landskontorsgöromålen vore långt ifrån lycklig. Fastän de sakkunniga åtminstone icke för närvarande skulle vilja vara med om en sådan omläggning av beskattningsärendenas handläggning å landskontoret, att landskamrerarens erfarenhet icke fortfarande såsom hittills komme detta arbete till godo, hålla de sakkunniga likväl före, att en övervägande anpart av dessa ärenden dock är av sådan beskaffenhet, att handläggningen bör kunna utan fara för resultatet anförtras åt andra än landskamreraren. De sakkunniga hava således funnit kronoombudskapet kunna, där förhållandena med avseende å det därmed förenade arbetets omfattning sådant påkalla, uppdelas mellan landskamreraren, såsom kronoombud å tjänstens vägnar, samt andra kvalificerade personer, såsom biträdande kronoombud. Det synes kunna överlämnas åt länsstyrelsen att härom förordna samt att föreskriva om grunderna för arbetsfördelningen mellan de sålunda tjänstgörande kronoombuden, därvid likväl alltid bör beaktas, att de större och mera invecklade beskattningsärendena falla under landskamrerarens handläggning. Landskamreraren bör ock övervaka och leda granskningsarbetet beträffande taxeringarna i länet.

Genom en sådan uppdelning av beskattningsärendena synes kunna vinnas, att landskamreraren icke behöver i samma omfattning som hittills bliva ur stånd att behörigen utöva sitt chefskap å landskontoret.

De sakkunniga skulle alltså vilja förorda vissa åtgärders vidtagande snarast möjligt för tillmötesgående av landskamrerarnas framställning. Dessa åtgärder komma att närmare behandlas under följande avdelningar:

I. Utsträckning av tiden för det förberedande arbetet före prövningsnämnden.

II. Omorganisation av prövningsnämnden.

III. Omläggning av debiteringsväsendet.

IV. Ökning av arbetspersonalen å landskontoret, i den mån detta blir oundgängligen nödvändigt.»

*Reservation
mot de sakkunnigas förslag.*

Emot de sakkunnigas nu återgivna förslag, så vitt det rör biträdande kronoombud, hava två av de sakkunniga, herrar A. Hult och J. Johansson, anmält reservation och förklarat sig icke för närvarande kunna biträda förslaget om biträdande kronoombud. Till stöd för denna mening hava reservanterna huvudsakligen anfört följande:

Det torde knappast kunna förnekas, att en uppdelning av ansvaret för granskningsarbetet och för beredandet av besvärsmålen i taxeringsärenden på två eller flera i stället för att, såsom hittills varit fallet, detsamma påvilat en person, landskamreraren, ur såväl principiell som saklig synpunkt måste framstå såsom mindre tillfredsställande. Det syntes nämligen i hög grad önskvärt, att ansvaret för granskningsarbetets fullgörande efter enhetliga principer samt övervakandet av kontinuitet i besluten hos prövningsnämnden fortfarande stannade i en hand. Eljest torde kunna hända, att den verkställda utredningens omfattning och art bleve olika i fullkomligt likartade ärenden, beroende av kronoombudens olika uppfattning i för utredningens verkställande, innebörd och bedömande viktiga avseenden, och det förefölle ingalunda uteslutet, tvärtom sannolikt, att prövningsnämnden komme att inbjudas till fattande av beslut, som vid närmare granskning skulle befinnas icke stå i god överensstämmelse med vid tidigare sammanträden fattade. Risker härför syntes så mycket större, som prövningsnämndens arbete komme att uppdelas på flera sammanträden, med kanske någon månads mellanrum. Härigenom komme också svårigheten att ökas för nämndens ledamöter att verksamt bidra till vinnande av önskvärd kontinuitet i besluten. Granskningskyldigheten borde såsom hittills fullgöras av landskamrerarna på eget ansvar med biträde av de bäst kvalificerade arbetskrafter, som stode att erhålla för uppgiften. Arbetsresultatet torde bliva lika tillfredsställande med en sådan anordning som enligt majoritetens förslag. Om landskamrerarnas arbetsbörda borde lättas, torde det böra

överbägas, om icke landskamrerarnas större kvalifikationer och erfarenhet borde tagas i anspråk uteslutande för den viktiga uppgiften med beskattningsärendena samt övriga tjänsteåligganden härefter som hittills överlämnas till vikarie. En utredning angående landskamrerarnas tjänsteställning i allmänhet hade därför varit påkallad till utrönande av på vilken punkt och under vilka betingelser ett lättande av dessa tjänstemäns arbetsbörda borde komma till stånd.

Överståthållarämbetet har erinrat, att den av de sakkunniga föreslagna ordningen för provningsnämndens sammanträden redan tillämpades i Stockholm, samt har förklarat sig dela reservanternas mening i fråga om förordnande av biträdande kronoombud. Innan denna utväg att lindra landskamrerarnas arbetsbörda anlätades, syntes försök böra göras med förordnande av en eller flera biträdande föredragande i provningsnämnden. Så hade förfarits år 1921 i Stockholm utan olägenhet. Skulle de sakkunnigas förslag härutinnan godtagas, borde emellertid stadgandet även gälla Stockholm.

Utlåtanden
över förslaget.
Överståthållarämbetet.

Samtliga länsstyrelser med undantag av länsstyrelserna i Gottlands, Hallands, Västmanlands och Värmlands län hava förordat de sakkunnigas förslag om beredande av längre tid för provningsnämndsarbetet och anställande av biträdande kronoombud.

Länsstyrelserna.

Endast länsstyrelserna i *Gottlands* och *Värmlands län* hava avstyrkt förslaget i hela dess omfattning. Den senare länsstyrelsen säger sig av egen erfarenhet icke vara övertygad om lämpligheten av ett framflyttande av tiden för avslutande av provningsnämndens arbete eller att därigenom skulle vinnas några fördelar för det förberedande granskningsarbetet, för vilket anordnande av flera på varandra följande sammanträden icke innebure någon vinst utan tvärtom olägenhet. Erfarenheten bestyrkte icke, att taxeringsarbetet så lagt beslag på landskamrerarens tid, att han därav ryckts bort från övriga göromål eller blivit urständsat att öva tillsyn över landskontorets arbete i övrigt. Att förhållandena i Värmlands län icke tagit en så ofördelaktig riktning som i de största länen varit fallet, finge tillskrivas därstädes använda former för utredningsarbetets bedrivande. Gottlands länsstyrelse framhåller, att det vore av vikt, att de lokala beskattningsmyndigheternas arbeten icke avslutades senare än nu och att, om emellertid längre tid kunde anses böra beredas för granskningen av taxeringarna, detta borde ske på det sätt att taxeringsnämndernas arbeten avslutades tidigare än nu vore fallet.

Länsstyrelsen i *Hallands län* har på de av reservanterna anförda skäl avstyrkt förslaget om tillsättande av biträdande kronoombud.

Enahanda åsikt har uttalats av länsstyrelsen i *Västmanlands län*, som därjämte betecknat såsom ohållbar uppfattningen, att landskamrerarna genom utsträckning av tiden för provningsnämndsarbetet och förordnande av biträdande kronoombud skulle få tid att vid sidan av sitt kronoombudskap utöva sitt ämbete i övrigt. Den enda rationella lösningen av den föreliggande frågan om kronoombudskapet vore, enligt länsstyrelsens mening, att inrätta särskilda tjänster härför. I de största länen vore måhända en provisorisk anordning, sådan som de sakkunnigas flertal föreslagit, ofrånkomlig.

Stats-
kontoret.

Statskontoret har funnit det vara ovedersägligt, att en mera ingående kontroll över taxeringarna vore av behovet påkallad och att stora värden för stat och kommun stode på spel genom bristerna i det nuvarande systemet. Vad nu föresloges innebure otvivelaktigt väsentliga förbättringar. I förhållande till vad som skulle vinnas förefölle av förslaget föranledda utgifter bliva relativt måttliga, om än någon bestämd uppfattning rörande kostnaderna ej kunde erhållas, förrän länsstyrelserna inkommit med den av de sakkunniga ifrågasatta utredningen rörande behovet av ökade arbetskrafter.

Kammarrät-
ten.

Kammarrätten har beträffande ifrågavarande förslag i sitt yttrande anfört följande:

»Kammarrätten finner sakkunniga hava anfört giltiga skäl för de av dem föreslagna reformerna i avseende å den nuvarande provningsnämnden och har därför icke något att erinra mot att tiden, inom vilken nämndens arbeten skola vara avslutade, utsträcket, så vitt länens provningsnämnder angår, till den 25 oktober, att nämndens arbeten må kunna uppdelas å flera sammanträden samt ledamöternas antal reduceras så att desamma komma att utgöra minst åtta, högst femton. Därest tiden för provningsnämndens arbeten utsträcket i enlighet med de sakkunnigas förslag, måste en omläggning av debiteringsväsendet äga rum, och har kammarrätten ej heller någon erinran mot vad sakkunniga härutinnan föreslagit.

Det kan emellertid ifrågasättas, huruvida ej med den stora utsträckning av granskningstiden, som länens provningsnämnder skulle erhålla, tiden för anförande av besvär hos sådan provningsnämnd lämpligen kunde bestämmas till senast den 31 augusti eller samma tid som nu gäller för Stockholm. Den nuvarande besvärstiden i länen synes nämligen vara alltför kort.

För det synnerligen viktiga arbetet med granskning av taxeringarna erfordras givetvis kvalificerad arbetskraft. I vilken mån förstärkning av dylik arbetskraft å de särskilda landskontoren erfordras, kan emellertid kammarrätten, i saknad av erforderligt material, icke bedöma.

I samband med frågan om förstärkning av landskontorets tjänstepersonal hava sakkunniga framlagt förslag om en anordning, om vars behövlighet och lämplighet meningarna kunna vara delade och beträffande vilken olika meningar varit rådande jämväl inom sakkunnigas egen krets, nämligen upp-

delning av kronoombudets åligganden mellan landskamrerarna och andra kvalificerade personer såsom biträdande kronoombud.

Några principiella betänkligheter mot den föreslagna anordningen synas icke böra möta, men det kan ifrågasättas, huruvida anordningen, därest i övrigt landskontoren erhålla tillräcklig personal, är för närvarande av behovet påkallad. Säkerligen har, åtminstone i många län, landskamrerarnas arbetsbörda under de senare åren varit betydligt större än tillförene, men en väsentlig anledning härtill är att finna i krigskonjunkturbeskattningen, varvid arbetet dock numera i huvudsak upphört. Landskamrerarnas delegerade framhålla emellertid, att samtidigt med krigskonjunkturbeskattningens bortfallande tillkommit uppskattningen för jordvärde- eller jordräntestegringskatt, men även med denna uppskattning torde landskamrerarnas arbete numera vara i det närmaste slutförd. Att landskamrerarnas arbetsbörda, så vitt beskattningsmål angår, numera vid jämförelse med de två närmast föregående åren nedgått, torde i viss mån framgå av antalet dylika, till kammarrätten inkomna mål; och utvisa härvarande diariet, att medan antalet inkomna beskattningsmål utgjorde under åren 1919 och 1920 intill den 19 oktober respektive 8,037 och 8,874, motsvarande antal innevarande år utgör 7,052. De under senare år tillkomna ändringarna i skatteförfattningarna försvåra otvivelaktigt granskningsarbetet å landskontoret; i vad mån landskamrerarens arbetsbörda därigenom ökats beror givetvis på den omfattning, i vilken vederbörande landskamrerare deltagit i detta arbete.

Kammarrätten vill emellertid icke bestrida, att i vissa län, åtminstone vissa år, uppdelning av kronoombudskapet kan vara önskvärd, men anser, att sådan uppdelning blott bör i trängande fall tillgripas. Varder förslaget om kronoombudskapets uppdelning godkänt, torde därför böra å Kungl. Maj:t förbehållas att på länsstyrelsens förslag förordna om sådan uppdelning och tillika utse biträdande kronoombud.»

Emot förslaget detaljbestämmelser har kammarrätten framställt vissa erinringar. För dessa torde jag få tillfälle redogöra i annat sammanhang.

Sveriges häradsskrivarförening har i sitt yttrande sagt sig visserligen inse det ohållbara i nuvarande organisation av prövningsnämnden, men ansett sig nödsakad förklara det föreliggande förslaget utförbart, så vitt det rörde debiteringsväsendets omläggning. Föreningen har därjämte på anförda skäl fransagt sig allt ansvar för det behöriga utförandet av de arbeten, som i förslaget berördes.

Härads-
skrivarför-
eningen m. fl.

Över förslaget hava yttranden avgivits av tre *häradsskrivare* i Östergötlands län, en i Gottlands län, två i Blekinge län och sex i Västernorrlands län.

Häradsskrivarna i Östergötlands och Blekinge län hava förklarat sig på grund av de skäl, som de sakkunniga anfört, icke böra göra erinran mot förslaget ur häradsskrivarsynpunkt. En av häradsskrivarna

i Västernorrlands län har anført, att, under förutsättning att provningsnämndens arbeten skulle utsträckas över september och oktober månader, det föreslagna sättet för debiteringens verkställande vore det enda möjliga, så framt uppbörden skulle äga rum under det löpande året. Det ökade arbete för häradsskrivarna, som förslagets förverkligande medförde, torde i regel uppvägas av fördelen av avsevärt längre tid för debiteringsarbetets utförande.

Två av de övriga häradsskrivarna hava bestämt avstyrkt förslaget under det att fyra hava inskränkt sig till att däremot framställa erinringar. För innebörden av dessa får jag tillfälle att i annat sammanhang redogöra.

Departements-
chefen.

Att en omorganisation av provningsnämndsarbetet är av behovet påkallad, finner jag vara otvivelaktigt. Såsom framgår av de sakkunnigas betänkande och såsom statskontoret i sitt utlåtande ytterligare framhållit, kunna med nuvarande organisation stora värden för stat och kommun gå förlorade på grund av bristande kontroll över taxeringsarbetet. Även med allt erkännande åt taxeringsnämndsordförandenas intresse och nit vid utförandet av deras grannliga värv måste det dock befaras, att betydande felaktigheter kunna vid taxeringarna uppkomma på grund av bristande erfarenhet och sakkunskap vid deklARATIONER och räkenskapsutdrags granskning samt vid tillämpningen av skatteförfattningarna, vilka numera äro av beskaffenhet att ställa avsevärda krav på de personer, som äro satta att handhava taxeringarna. En ingående granskning av hela taxeringsarbetet i länet i sammanhang med förberedelsearbetet för provningsnämnden framstår således som synnerligen önskvärd; härför måste emellertid den nu anslagna tiden anses otillräcklig, varför kravet på en utsträckning av tiden för provningsnämndsarbetet gör sig starkt gällande. Att sådant icke kan ske på bekostnad av tiden för taxeringsnämndernas arbete synes vara påtagligt. Då förberedelsearbetet för provningsnämnden således icke kan taga sin början tidigare än nu, måste en utsträckning av tiden ske på det sätt, att provningsnämndsarbetet må kunna avslutas senare än nu är fallet. Härigenom uppstår emellertid en kollision med tiden för debiteringsarbetet enligt nu gällande ordning. I ett senare sammanhang kommer jag att yttra mig om de sakkunnigas förslag till lösning av denna fråga samt om de av häradsskrivarföreningen framställda invändningarna mot de sakkunnigas förslag. Redan nu vill jag emellertid förutskicka, att det torde finnas möjlighet att undvika de olägenheter, som häradsskrivarna framhållit i sina invändningar, såvitt dessa synts be-

fogade. Jag finner mig således kunna förorda en avsevärd utsträckning av tiden för provningsnämndernas arbete.

Men även med en sådan tidsvinst för arbetet, som sålunda ifrågasättes, lär dock kunna befaras, att tiden i de större länen blir alltför kort för att landskamreraren ensam skall kunna såsom kronoombud medhinna en alltigenom tillfredsställande granskning av taxeringarna i länet tillika med handläggning av besvärsskrifterna till provningsnämnden. Även om såsom biträden åt kronoombudet i stor omfattning landskontorets övriga för ändamålet lämpliga arbetskrafter anlitas, synes det icke desto mindre stundom kunna visa sig omöjligt för landskamreraren att ensam genomtränga hela arbetsmaterialet så ingående, som kräves för att tala och svara hos provningsnämnden i varje beskattningsfråga, som dit hänskjutes. Vill man således i de större länen genomföra en verkligt omsorgsfull granskning av taxeringsnämndernas arbete, synes någon annan utväg svårligen erbjuda sig än att i enlighet med de sakkunnigas förslag godtaga anordningen med biträdande kronoombud, som skulle hava att under eget ansvar tala och svara hos provningsnämnden i de beskattningsfrågor, som av honom beretts.

Emot förslaget i denna del hava emellertid, såsom förut nämnts, principiella invändningar framställts. Vid provningen av dessa invändningars befogenhet lär man ej kunna undgå att beträffande uttalandena av länsstyrelserna i Gottlands, Hallands och Västmanlands län beakta, att dessa län ej äro av den omfattning, att några erfarenheter från desamma kunde väntas bestyrka behovet av vad som föreslagits. Även vad Värmlands län beträffar, synes den förut omförmälda tabellen med uppgifter angående resultatet av kronoombudens granskningsarbete i sin mån bekräfta, att detta ej varit synnerligen betungande. Att förhållandena i flera andra län ställa sig annorlunda, framgår dock med all tydlighet av nämnda tabell.

Allt beaktande synes mig emellertid böra ägnas den bland de sakkunniga avgivna reservationen, däri uttalats farhågor rörande brist på enhetlighet såväl vid granskningsarbetets bedrivande som ock vid kronoombudstalans förande under handläggningen av besvären hos provningsnämnden. Den erfarenhet, som hittills vunnits beträffande denna fråga, lär dock icke giva stöd för dessa farhågor. På framställning av länsstyrelsen i Malmöhus län medgav Kungl. Maj:t sistlidet år, att biträdande kronoombud därstädes finge förordnas. Av ordinarie kronoombudet i detta län, taxeringssakkunnigas ordförande landskamreraren Eiserman, har angående arbetets bedrivande i länet under hand meddelats följande uppgifter:

På grund av besvärsmålens antal hade icke någon mera genomgripande granskning av taxeringsnämndernas arbeten kunnat medhinnas, men hade ordinarie kronoombudet själv berett alla emot taxeringarna framställda anmärkningar. Däremot hade besvärsmålen uppdelats mellan honom och biträdande kronoombudet utan annan uppdelningsgrund än att den senare skulle bereda alla enklare beskattningsmål, rörande vilka han funne ingen tvekan kunna råda, medan ordinarie kronoombudet själv beredde alla mera komplicerade mål. Under prövningsnämndens sammanträden — på grund av besvärsmålens antal hade prövningsnämnden sammanträtt två gånger — hade bägge kronoombuden varit närvarande, och en var av dem hade fört talan i de av honom beredda målen. Bägge kronoombuden hade således varit i tillfälle utöva kontroll därå, att enhetliga principer tillämpades, vilket också ytterligare åstadkommits därigenom, att de båda kronoombuden under det förberedande utredningsarbetet ständigt rådfört sig med varandra i alla principiella frågor, som under utredningsarbetet framställt sig.

Någon fara för att enhetligheten i prövningsnämndens bedömande på grund av kronoombudskapets uppdelning skall bliva lidande synes mig med det sålunda använda förfaringssättet ej kunna föreligga. Man lär kunna förutsätta, att även i andra län, där biträdande kronoombud kunde komma att förordnas, sådana anordningar skulle träffas, som vore ägnade att befordra en enhetlig tillämpning av skatteförfattningarna i deras olika detaljer.

Emellertid delar jag kammarrättens uppfattning, att det i varje fall bör ankomma på Kungl. Maj:t att på framställning av länsstyrelse pröva och besluta, huruvida biträdande kronoombud må förordnas, varemot åt länsstyrelsen må kunna anförtros att utse lämplig person härtill. Med denna modifikation har jag ansett mig kunna biträda de sakkunnigas förslag i denna del.

Jag övergår nu till att närmare redogöra för innehållet i förslaget.

I. *Utsträckning av tiden för det förberedande arbetet före prövningsnämnden.*

De sakkunniga.

Förslaget innebär, att tiden för avslutandet av prövningsnämndens arbete skulle utsträckas till den 25 oktober. Förslaget i denna punkt motivera de sakkunniga på följande sätt:

»Den tid, vilken står landskamreraren till buds för fullgörandet av sitt åliggande att såsom kronombud hos prövningsnämnden efter granskning av

taxeringarna i länet hos prövningsnämnden göra de anmärkningar och framställningar, till vilka han för iakttagande av kronans rätt och i övrigt för en behörig taxering finner anledning, omfattar omkring en månad, räknat från den tid, den 20 juni, då taxeringslängderna inkomma till landskontoret från härads-skrivare och magistrater. Visserligen skola deklarationer och övriga taxeringsuppgifter insändas till länsstyrelsen senast fem dagar efter taxeringsnämndens sista sammanträde — vilket ej må hållas senare än den 15 maj — och granskningen borde således, då taxeringsnämndernas beslut skola antecknas å deklarationerna, kunna börja redan under slutet av maj månad. Men erfarenheten har visat, dels att taxeringsnämnderna numera i stor utsträckning ej medhinna sitt arbete inom utsatt tid och att taxeringshandlingarna därför inkomma till landskontoret först under juni månad, dels ock att deklarationerna mycket ofta sakna anteckning om taxeringsnämndens beslut. Detta föranleder, att granskningsarbetet ej kan börja förrän taxeringslängderna inkommit till länsstyrelsen. Ehuru ju arbetet därefter kan fortgå ända fram till prövningsnämndens sammanträde, som i allmänhet hålles de första dagarna i augusti månad, blir landskamreraren likväl nödsakad att för längre eller kortare tid, särskilt efter utgången av besvärstiden till prövningsnämnden den 15 juli, avbryta arbetet för att ägna sig åt granskningen av de inkomna besvären.

I län, där klagomålen till prövningsnämnden redan nu uppgå till mera än ett tusen, måste givetvis arbetet med åstadkommande av erforderlig utredning i besvärsmålen av landskamreraren påbörjas omedelbart i mån som besvären inkomma, vadan tiden för granskningsarbetet i övrigt blir ytterligare inskränkt, och sedan besvärsskrifterna börja inkomma med ett femtio- eller hundratal om dagen, torde varje tanke på annat granskningsarbete än handläggning av besvärsskrifter vara fullkomligt utesluten.

Den betydelsefulla granskningen av taxeringarna i länet blir således under nuvarande ordning åsidosatt och måste i de större länen inskränkas huvudsakligen till sådana taxeringar, som genom skattskyldigas besvär bringas under landskamrerarens ögon. Redan detta missförhållande i och för sig kräver en utsträckning av tiden för förberedelsearbetet före prövningsnämnden. Men en sådan tidsutsträckning är nödvändig i de större länen jämväl för åstadkommande av en omsorgsfull behandling av besvärsmålen. De skattskyldigas egna utredningar äro enligt sakens natur ensidiga och ofta även i övrigt otillfredsställande. Utredningen behöver ofta fullständigas icke blott i kronans utan även i de skattskyldigas eget intresse. Ingenting är vanligare än att de skattskyldiga i sina besvärsskrifter allenast göra obestyrkta påståenden, vilka prövningsnämnden skulle finna icke vara förtjänta av beaktande, därest icke kronoombudet själv införskaffat utredning till bestyrkande av påståendenas riktighet. Då besvärsskrifternas antal ökats, så att tiden icke medgiver utrednings införskaffande, har det helt visst ofta förekommit, att prövningsnämnden avslagit yrkanden, som skulle bifallits, om tiden medgivit kronoombudet att anställa nödiga förfrågningar. Många skattskyldiga erbjuda sig i besvärsskrifterna att uppvisa sina räkenskaper till bestyrkande av besvärssyrkandenas befogenhet, och vinnes utsträckt tid för förberedelsearbetet, kan en dylik begäran oftare än hittills tillmötesgå.

Det är således både i kronans och de skattskyldigas intresse, som de sak-

kunniga föreslå åtgärders vidtagande för att ökad tid må för ändamålet stå till förfogande.»

Yttranden.

Av *kammarrättens* förut av mig återgivna yttrande framgår, att kammarrätten icke haft något att erinra mot att tiden för provningsnämndens arbete utsträcktes så långt som de sakkunniga föreslagit. De länsstyrelser, som tillstyrkt förslaget, hava alla, utom två, lämnat de sakkunnigas förslag i nu förevarande del utan anmärkning. Länsstyrelserna i *Malmöhus* och *Jämtlands* län hava ifrågasatt någon begränsning av tiden, den förra till den 15 oktober och den senare med »någon vecka». Såsom skäl härför har framhållits önskvärdheten, att längre tid måtte beredas häradsskrivarna för verkställande av de ändringar i debiteringen, som måste föranledas av de vid provningsnämndens sista sammanträde gjorda ändringarna i taxeringarna.

Departements-
chefen.

Redan förut har jag omnämnt, att häradsskrivarföreningen framhållit den alltför korta tiden för debiteringsarbetet såsom skäl för sitt avstyrkande av förslaget. I det följande kommer jag att i detalj granska häradsskrivarföreningens invändningar, men i nu förevarande sammanhang vill jag dock hava uttalat, att jag — fränsett Stockholms stad — funnit tiden för provningsnämndsarbetets avslutande ej böra utsträckas längre än till den 10 oktober.

II. Omorganisation av provningsnämnden.

De sakkun-
niga.

De sakkunniga hava till en början erinrat, att enligt 41 § i gällande taxeringsförordning provningsnämnden skall bestå av minst tio, högst tjugufem ledamöter, av länsstyrelsen utsedda bland de av taxeringsnämnderna därtill föreslagna personerna; att provningsnämndens arbete i länen nu vanligen är förlagt till ett enda, under fyra till sex dagar utan avbrott pågående sammanträde; samt att arbetet i övrigt är ordnat *antingen* på det sätt, att kronoombudet med ledning av anteckningar eller särskild promemoria i varje ärende inför den samlade provningsnämnden själv föredrager innehållet av besvärshandlingarna likasom sina egna yrkanden, i regel utan att handlingarna upplåsas, varefter provningsnämnden fattar beslut, *eller ock* så, att nämndens ledamöter fördelas på avdelningar för ärendenas beredning och att provningsnämnden efter föredragning av avdelningens förslag fattar beslut, därvid ärendena endast undantagsvis bliva föremål för diskussion i den samlade provningsnämnden.

Vidare hava de sakkunniga förklarat sig biträda landskamrerarnas mening, att ärendena böra föreläggas provningsnämnden till avgörande

icke på en gång utan efter hand i den mån de bliva färdigberedda vid skilda prövningsnämndssammanträden, samt uttalat sig för att antalet ledamöter måtte minskas till minst åtta, men högst femton. Till stöd för sistnämnda förslag hava de sakkunniga anfört följande:

»Under framhållande att uppdelning av prövningsnämndens arbete på flera sammanträden måste för statsverket medföra ökade kostnader, om icke antalet ledamöter i nämnden inskränkes, hava landskamrerarna i sin framställning uttalat den meningen, att ledamöternas antal utan olägenhet borde kunna minskas rätt betydligt exempelvis till 8 eller 10 samt till stöd härför åberopat erfarenheterna från de län, där prövningsnämndens arbete, såsom förut här ovan anmärkts, brukar fördelas på avdelningar. Då nämligen varje sådan avdelning i allmänhet icke bestode av flere ledamöter än åtta samt nämnden hyste så stort förtroende till avdelningarnas arbete, att ärendena i regel utan diskussion inför den samlade prövningsnämnden avgjordes i enlighet med avdelningarnas förslag, vore faktiskt lämpligheten av den ifrågasatta reduceringen av prövningsnämndsledamöternas antal prövad. Mot invändningen, att vid avsedd reduktion av ledamöternas antal nämndens kännedom om ortsförhållandena måste bliva mindre än för närvarande, göres i framställningen gällande, att ortskännedom, utom i fråga om fastighetstaxeringen, vilken ju dock vore ämnad att överflyttas till en särskild prövningsnämnd, numera icke hade större betydelse, enär prövningsnämndens beslut borde fattas på grundval av förebragt behörig utredning, som före nämndens sammanträde kunde införskaffas av kronoombudet, om blott tillräcklig tid härför bereddes. En minskning av prövningsnämndsledamöternas antal torde icke behöva innebära någon fara för, att nämndens arbete skall bliva mindre tillfredsställande. Det synes snarare kunna antagas, att en mindre nämnd skall arbeta lättare och därför även raskare samt efter mera enhetliga principer än en större. Särskilt i sistnämnda avseende torde den mindre nämnden vara att föredraga framför den större i de fall, där denna fördelar sig på avdelningar, vilkas förslag bliva bestämmande för nämndens beslut. Då nämligen avdelningarna, såsom här ovan anmärkts, alltid måste behandla en del ärenden i kronoombudets frånvaro, kan det trots stor uppmärksamhet från kronoombudets sida hända, att nämnden vid behandlingen av alldeles likartade ärenden i enlighet med förslag av skilda avdelningar tillämpar gällande bestämmelser på olika sätt. Säkerligen äro icke heller nuvarande bestämmelser om ledamöternas antal tillkomna av det skälet, att ett visst större antal i och för sig skulle vara behöfligt, utan i syfte att inom prövningsnämnden icke måtte saknas kännedom om förhållandena inom de skilda orterna.

De sakkunniga anse sig i den nu föreliggande frågan böra ansluta sig till den av landskamrerarna i deras framställning intagna ståndpunkten men finna sig böra uttala sig för ett högre maximiantal än det föreslagna. Det högsta antalet ledamöter i prövningsnämnden, som bör utses, synes enligt de sakkunnigas åsikt böra bestämmas till femton. Även om man naturligen icke kan fränkänna ortskännedomen betydelse för prövningsnämndens arbete, kan det emellertid icke bestridas, att de fall, där denna faktor kan få någon större betydelse, äro inskränkta till rena undantag, åtminstone vad landsbygden an-

går. Då nämligen i regel högst två ledamöter för varje fögderi kunna utses och de sålunda utsedda i allmänhet torde sakna personlig kännedom om andra skattskyldiga än dem, som tillhöra deras närmaste hemort, blir det endast mera sällan prövningsnämnden kan taga deras kännedom om ortsförhållandena i anspråk, och uppenbarligen bör man hysa starka betänkligheter mot att gentemot taxeringsnämndens beslut lita till av prövningsnämndens ledamöter från andra eller kanske tredje hand mottagna och måhända icke tillräckligt kontrollerade uppgifter i stället för till behörig utredning av den skattskyldige själv och vederbörande kronombud. Betydelsen av ledamöternas ortskännedom för ringas ofta även därav, att ledamöterna skola utses innan tiden för besvär anförande utgått och således icke kunna väljas med hänsyn till behovet att hava ledamot från ort, därifrån många besvär inkommit. I de fall, där behov av kännedom om ortsförhållandena särskilt framträder, bör detta enligt de sakkunnigas mening kunna bäst tillgodoses genom att, såsom redan nu är medgivet, ordföranden i vederbörande taxeringsnämnd inkallas för upplysningars meddelande.»

Beträffande organisationen av prövningsnämndens arbeten hava de sakkunniga vidare framhållit,

att arbetets uppdelning på de skilda sammanträdena borde ordnas så, att ärenden berörande skattskyldiga inom samma fögderi eller stad behandlades gemensamt och om möjligt icke fördelades på särskilda sammanträden samt vidare så, att ärenden tillhörande en viss ort upptoges till behandling tidigare i den mån de vore talrikare än ärenden tillhörande en annan ort;

att de ärenden, vilka icke kunde avgöras vid det sammanträde, då övriga ärenden till samma ortsgrupp behandlades, utan måst för utredning uppskjutas, helst borde företagas till avgörande vid slutsammanträdet;

att vid varje sammanträde skulle föras protokoll, som skulle justeras antingen vid sammanträdet eller ock inom fem dagar efter sammanträdet avslutande, vilken tidsbegränsning vore behövlig, på det att prövningsnämndens förändringslängder snarast möjligt skulle kunna tillhandahållas vederbörande debiteringsförrättare;

att föreskrivna anteckningar i taxeringslängder och prövningsnämndens förändringslängder om taxeringar, vilka till följd av prövningsnämndens beslut tillkommit eller blivit fastställda annorlunda än taxeringsnämnden bestämt, borde verkställas i den mån protokollet bleve justerat;

att förändringslängderna borde översändas till vederbörande härads-skrivare och magistrat inom fyra dagar efter det protokollet rörande taxeringarna blivit justerat; samt

att underrättelse om prövningsnämndens beslut borde före den 10

november meddelas icke blott såsom nu varje skattskyldig, vars deklaration eller uppgift icke följts, utan *alla* skattskyldiga, vilkas taxering varit föremål för beslut av provningsnämnden med undantag allenast för det fall, då beslutet avsåge ändring av det skattefria avdraget.

Till stöd för sistnämnda förslag hava de sakkunniga anfört följande:

»För landet och annan stad än Stockholm är nu ingen tid fastställd för meddelande av underrättelse till skattskyldig, att provningsnämnden vid taxeringen ej följt hans deklaration eller uppgift. Det synes emellertid ändamålsenligt, att en viss tid fastställs, och de sakkunniga föreslå, med hänsyn till vad nu gäller för Stockholms stad, att tiden bestämmes till den 10 november. Därest, såsom lämpligt torde vara, underrättelserna i form av protokollsutdrag expedieras i den mån protokollet justerats, bör hinder ej möta att inom nämnda tid utsända desamma. Vid en sådan anordning vinnes i förevarande avseende förmånen av likformighet för hela riket.

Önskvärt är emellertid, att likformighet uppnås icke blott rörande tiden för underrättelsers meddelande utan även ifråga om de fall, där underrättelse skall äga rum. I Stockholm skall för närvarande vederbörande skattskyldig genom honom tillställt protokollsutdrag underrättas, då provningsnämnden beslutat ny taxering eller förhöjning i den av taxeringsnämnden verkställda taxeringen, under det att å landet och i annan stad än Stockholm underrättelse skall meddelas, då skattskyldig, som avlämnat deklaration, påföres taxering, innefattande avvikelse från deklarationen. Anledningen till dessa skiljaktigheter torde huvudsakligen vara att söka i den omständigheten, att i Stockholms stad längd över de av provningsnämnden beslutade nya taxeringarna eller ändringarna i taxeringsnämndernas beslut icke skall hållas de skattskyldiga tillhanda på sätt sker å övriga orter.»

Vidare hava de sakkunniga föreslagit, att häradsskrivaren skulle befrias från skyldigheten att till kommunerna utsända avskrifter av provningsnämndens förändringslängder, vilka i stället borde expedieras från landskontoret; samt att länsstyrelsen skulle kalla ledamöterna till varje provningsnämndens sammanträde minst åtta dagar före sammanträdet.

Emot de sakkunnigas förslag i denna del hava anmärkningar framställts endast av länsstyrelserna i *Uppsala* samt *Göteborgs* och *Bohus län* ävensom *överståthållarämbetet*. Dessa länsstyrelser hava framhållit, att den föreslagna tiden, inom vilken provningsnämndens protokoll skulle vara justerat och dess förändringslängder expedierade till häradsskrivarna och magistraterna, syntes tilltagen för kort. I samma riktning har överståthållarämbetet yttrat sig, vilken myndighet därjämte ansett det icke vara möjligt att i den utsträckning och inom den tid, de sakkunniga föreslagit, till de skattskyldiga utsända utdrag av prov-

Yttranden.

ningsnämndens protokoll. Vad Stockholm beträffade borde tiden härför utsträckas till den 20 november.

*Departementis-
chefen.*

Då genom förslaget längre tid beredes för erhållande av fullständig utredning i varje beskattningsmål, synes intet kunna vara att erinra mot den föreslagna begränsningen av provningsnämndsledamöternas antal. Det skulle enligt min mening till och med kunnat ifrågasättas, huruvida icke det av landskamrerarna föreslagna antalet 8 till 10 ledamöter kunnat vara tillräckligt. Vid en eventuell omarbetning av taxeringsförordningen i dess helhet bör frågan om ytterligare begränsning av antalet tagas under omprövning. Om nu förevarande förslag antages att tillämpas redan i år, kan erfarenhet vinnas för ett omdöme härom.

Icke heller har jag något att erinra mot en uppdelning av provningsnämndens arbete på flera sammanträden. Arbetsmaterialet bör i själva verket kunna bli omsorgsfullare behandlat, då det ej behöver på en gång i hela sin omfattning föreligga samlat för fattande av slutliga beslut.

Att varje skattskyldig, vilkens taxering varit föremål för särskild behandling hos provningsnämnden, erhåller underrättelse om provningsnämndens beslut genom protokollsutdrag, även om beslutet utfallit till hans förmån, torde överensstämma med god ordning. Det är onekligen mindre lämpligt, att skattskyldig, vilkens besvär bifallits, skall, såsom nu är förhållandet, behöva sväva i ovisshet om utgången av hans besvärstalan samt vara nödsakad att härom antingen förfråga sig å landskontoret eller hos vederbörande göra efterforskning i provningsnämndens förändringslängd. Med nutida utskriftsmetoder, då flera protokollsutdrag kunna tagas samtidigt med skrivningen av huvudprotokollet, lär arbetsökningen genom den föreslagna ändringen av nu gällande bestämmelser i denna del kunna i regel inskränkas till inläggning av protokollsutdragen i kuvert och påskrivandet av adresserna. Enligt vad jag erfarit, har vad sålunda föreslagits redan nu praktiserats åtminstone i ett par län.

Länsstyrelsernas i Uppsala samt Göteborgs och Bohus län ävensom överståthållarämbetets betänkligheter rörande alltför kort tilltagen tid för justeringen av provningsnämndens protokoll samt för utsändandet av förändringslängderna synas kunna beaktas på det sätt, att tiden för justeringen av protokollet vid varje provningsnämndens sammanträde sättes till åtta dagar och tiden för förändringslängdens utsändande för sammanträdet till tolv dagar efter sammanträdet avslutande. Om nu provningsnämndens sista sammanträde skulle komma att avslutas den 10 oktober, skulle således förändringslängden komma

att utsändas till kommunalstämmans ordförande senast den 22 oktober. Det skulle kunna tänkas, att betänkligheter från kommunalt håll kunde framställas därutinnan, att kommunen för sin budgetsberedning borde tidigare erhålla kännedom om provningsnämndens ändringar. Jag vill häremot erinra, dels att möjlighet förefinnes att fastställa utgifts- och inkomststaten efter den 22 oktober, dels att taxeringsmålen rörande landsbygden i allmänhet komma att hos provningsnämnden handläggas vid tidigare sammanträden än det allra sista. Den möjligheten är dock icke utesluten, att ett eller annat mera komplicerat mål uppskjutits till sista sammanträdet. Om emellertid så varit förhållandet och om ett dylikt mål verkligen varit av beskaffenhet att kunna avsevärt inverka på den kommunala budgeten, saknas icke möjlighet för vederbörande att genom förfrågan på landskontoret tidigare skaffa sig underrättelse om utgången. Dylika fall, då ett eller annat beskattningsmål är av sådan betydelse för budgeten som nyss antytts, torde vara så sällsynta och inom kommunen så uppseendeväckande, att kommunalstämmans eller kommunalfullmäktiges ordförande icke lär underlåta att så snart ske kan förskaffa sig erforderlig underrättelse.

Likaledes synes mig överståthållarämbetets önskan angående utsträckt tid för protokollsutdragens översändande till de skattskyldiga kunna tillmötesgå på det sätt, att tiden härför bestämmes för Stockholm till den 20 november.

III. Omläggning av debiteringsväsendet.

Sedan de sakkunniga erinrat, att debiteringen och debetsedlarnas utskrivande ej skulle medhinnas på den korta tid, som återstode efter avslutandet av provningsnämndens arbete till uppbördsterminens början, om de sakkunnigas förslag angående utsträckt tid för samma arbete bifölles, och att detta förslag därför vilade på förutsättningen, att debiteringen verkställdes, icke såsom nu först efter det provningsnämndens ändringar i taxeringen blivit kända, utan på grundval av taxeringsnämndens beslut, hava de sakkunniga lämnat följande redogörelse för den erforderliga omläggningen av debiteringsväsendet.

De sakkunniga.

»Om debiteringen sålunda skall ske på grundval av taxeringsnämndernas beslut, måste debiteringsförrättarna hava tillgång till taxeringslängderna under tillräcklig tid för verkställande av debiteringen till den del, denna grundar sig på dessa längder. Då debiteringsförrättare i stad med magistrat har att tillgå stadens avskrift av längderna, erfordras endast åtgärd i syfte att längderna för fögderierna må bli tillgängliga för vederbörande häradsskrivare. Enligt nu gällande bestämmelser skola längderna senast den 20 maj av-

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 1 saml. 141 häft. (Nr 167.)

lämnas till vederbörande debiteringsförrättare och senast den 20 juni av dessa insändas till länsstyrelsen, och härutinnan torde enligt de sakkunnigas redan i det föregående tillkännagivna mening någon ändring icke böra ske. Då debiteringsförrättarna under den tid, längderna sålunda finnas hos dem, hava dels att uträkna och i taxeringslängderna införa de avgifter, som på grund av taxeringsnämndernas beslut skola påföras, dels att genom granskning av längderna efterforska möjligen förelupen misskrivning eller annan oriktig anteckning och till kronans ombud hos prövningsnämnden skriftligen framställa de anmärkningar, vartill granskningen givit anledning, dels ock att verkställa den avskrift av taxeringslängden, som före den 20 juni skall överlämnas till vederbörande kommun för att på föreskrivet sätt hållas de skattskyldiga tillhanda, kunna de icke samtidigt medhinna att verkställa debitering. Vid undersökning av frågan, huru häradsskrivarna skola kunna beredas tillgång till taxeringslängderna under tillräcklig lång tid för debiteringens verkställande, hava de sakkunniga funnit frågan kunna ordnas på sådant sätt, att kommunernas avskrifter av taxeringslängderna, sedan de hållits de skattskyldiga tillhanda i nu föreskriven ordning, senast den 15 juli återställas till häradsskrivaren och få hos honom stanna till den 15 september, då de sändas tillbaka till kommunerna. Avskrifterna torde nämligen, sedan de hållits de skattskyldiga tillhanda, för kommunerna erfordras endast för uppgörandet av inkomst- och utgiftsstat samt uppläggande av debiteringslängd, och synas de för dessa ändamål icke vara behöfliga före sistnämnda dag. Med denna anordning får häradsskrivaren under en tid av året, då han är jämförelsevis ledig från annat trängande arbete, två månader till sitt förfogande för verkställande av den debitering, som sker efter taxeringslängderna. Då det bör förutsättas, att häradsskrivaren, såsom nu mångenstädes är fallet, redan den 1 juni har uppbördsboken upplagd, d. v. s. tillskriven i avseende å de skattskyldigas hemvist, namn, titel eller yrke, bör förenämnda tid vara fullt tillräcklig för avsett ändamål.

Efter den 15 september och sedan underrättelse erhållits om den av landstingen beslutade utdebiteringen, fortsättes och slutföres debiteringsarbetet, så att uppbördsböcker och debetsedlar äro färdiga i god tid exempelvis före oktober månads utgång.

Därest uppbördsboken, då prövningsnämndens förändringslängd kommer debiteringsförrättaren tillhanda, ännu icke är summerad, kan givetvis i denna verkställas av prövningsnämndens beslut betingade ändringar. Är däremot uppbördsboken redan summerad, måste den omslutas. Omslutet sker på följande av landskamrerarna i deras framställning föreslagna sätt. Till den avslutade och summerade uppbördsboken för varje kommun göres ett tillägg om vad som avgår och tillkommer i anledning av prövningsnämndens beslut. Sålunda upptagas först under rubrik *'avgår'* alla skattskyldiga, vilka förekomma i prövningsnämndens förändringslängd och återfinnas i uppbördsboken, med angivande för var och en av dem vad uppbördsbokens kolumner beträffande honom innehålla. Summan av sålunda avgående poster avdragas från uppbördsbokens summor i vederbörliga kolumner och restsummorna utföras. Därefter upptagas under rubrik *'tillkommer'* samma skattskyldiga, så vitt de fortfarande skola påföras utskylder, ävensom skattskyldiga, vilka förut icke funnits i uppbördsboken men blivit av prövningsnämnden taxerade. Här-

vid påföras såväl de ändrade skattebelopp på varje titel, vilka skola utgöras efter provningsnämndens beslut, som även skattebeloppen å de inkomstittlar, vilka ej beröras av provningsnämndens beslut och således bliva oförändrade. Summan av vad sålunda å varje titel tillkommit hopsummeras med den förut å titeln utförda restsumman och framkomma då uppbördsbokens slutsummor. För de skattskyldiga bibehållas under båda rubrikerna samma debetsedelsnummer som i själva uppbördsboken. Skattskyldiga, som på grund av provningsnämndens beslut blivit uppförda i uppbördsboken, erhålla nya debetsedelsnummer i uppbördsbokens ordningsföljd. Till underlättande av arbetet med uppbördens anteckning i uppbördsboken samt restlängdernas utskrivande skall i uppbördsboken för varje skattskyldig, som upptagits under rubriken 'avgår', utmärkas, att den ursprungliga debiteringen ej gäller, vilket synes lämpligen böra ske på det sätt, att debetsedelns slutsumma och nummer överstrykas med rött bläck.

I detta sammanhang må framhållas, att, därest provningsnämndsarbetet ordnas så, att alla mål och ärenden från ett och samma fögderi föreläggas provningsnämnden så vitt möjligt på en gång och att dess sista sammanträde i medio av oktober kommer att avse allenast de ärenden, som av en eller annan anledning icke blivit tidigare färdigberedda, så erhålla vederbörande debiteringsförrättare god tid för verkställandet av ändringarna i debiteringen, och omsluten av uppbördsböckerna bliva i verkligheten mindre omfattande. Det är givetvis en förmån för debiteringsförrättaren, att ärendena från hans tjänstområde behandlas tidigt i provningsnämnden. Denna förmån torde böra beredas debiteringsförrättarna turvis efter någon viss plan.

Då, enligt vad här ovan föreslagits, debiteringen, så vitt den grundas på taxeringslängderna, skall verkställas med ledning av avskrifterna av desamma jämte provningsnämndens förändringslängder, blir det icke längre behöfligt, att länsstyrelsen efter provningsnämndens avslutande översänder originallängderna jämte taxeringsnämndens protokoll till vederbörande häradsskrivare eller magistrat, utan dessa handlingar kunna kvarstanna hos länsstyrelsen, för att inom föreskriven tid inskickas till riksräkenskapsverket. Detta gäller även fastighetslängderna, då det genom bestämmelser i 29 § 2 mom. taxeringsförordningen är sörjt för, att vederbörande tjänsteman kan till ledning vid upprättande av löpande årets stomme till dessa längder få disponera avskrifterna av föregående års taxeringslängder under tiden från och med den 1 februari till den 25 mars. Likaså synas mantalslängderna med tillhörande uppgifter kunna stanna hos länsstyrelsen, tills de enligt vad särskilt är stadgat skola ingå till riksräkenskapsverket.

Sammandraget av taxeringslängderna bör däremot senast den 5 november återställas till vederbörande häradsskrivare eller magistrat, när detsamma senare skall, försett med det tillägg, som föranledes av provningsnämndens beslut, insändas till länsstyrelsen. Med hänsyn till den föreslagna ändrade tiden för provningsnämndens avslutande bör den tid, inom vilken häradsskrivare och magistrat skola insända sammandraget, eventuellt försett med förenämnda tillägg, — nu den 1 november — något förändras och sättas till den 15 i nämnda månad eller samma tid som gäller för Stockholms stad.

För att tillräcklig tid må stå till förfogande för verkställande av i det

föregående omförmälda omslut av uppbördsböckerna och utsändande av debetsedlar torde uppbördsterminens början böra förskjutas till någon senare tidpunkt än nu föreskriven tid, eller den 21 november. I sådant avseende hava landskamrerarna föreslagit den 1 december, men de sakkunniga hålla före, att en förskjutning till den 25 november är tillräcklig vad landsbygden angår. Uppbördstiden för städerna, vilken för närvarande är bestämd till tiden från den 1 november till och med den 15 december, bör utan någon som helst olägenhet kunna ändras till tiden från och med den 25 november till och med den 15 december.»

Yttranden.

Varken kammarrätten eller länsstyrelserna hava framställt anmärkning mot de sakkunnigas förslag i fråga om debiteringsväsendets omläggning. Däremot har, såsom jag förut haft tillfälle omnämna, *Sveriges häradsskrivarförening* ställt sig avvisande mot detsamma. Föreningen, som funnit, att de ifrågasatta förändringarna icke kunde genomföras utan att i grunden rubba den arbetsordning, som hittills varit rådande och som möjliggjorde utförandet av häradsskrivarnas maktpåliggande arbete, har huvudsakligen anmärkt följande.

1:o) Det måste alltid innebära en viss risk att debitera efter avskrifter av taxeringslängder, vilka med sina många sifftertal kunde trots noggrann kollationering innehålla fel, som komme att vålla besvärligheter och obehag för så väl allmänheten som debiteringsförrättaren.

2:o) För upprättande av stomme till påföljande års fastighetstaxeringslängder ägde häradsskrivaren ej tillgång till taxeringslängderna under tiden den 15 september—den 1 februari. I vissa fögderier, där dessa längder omfattade över 1,000 ark, ställde det sig omöjligt att medhinna upprättande av förenämnda stommar, såvida icke arbetet påbörjades vid jultiden. Redan med nuvarande bestämmelser kunde i vissa fögderier detta arbete icke utan svårighet fullbordas till den 25 mars.

3:o) Förslaget förutsatte, att uppbördsboken skulle vara »upplagd» redan den 1 juni. I ett fåtal smärre fögderier vore detta tänkbart; i de medelstora och större däremot kunde detta arbete icke påbörjas förrän den 1 juli och krävde en tid av omkring två månader, under vilken tid debitering av mantalspenningar, sjukvårdsavgifter, försäkringsavgifter m. m. samtidigt måste äga rum. Med nuvarande ordning kunde häradsskrivaren omkring den 1 september stå fullt redo att gripa sig an med debitering av de avgifter, som skulle påföras på grund av taxeringarna. Att förlägga detta arbete till tiden den 15 juli—den 15 september förutsatte, att uppbördsboken tillskrivits och »förberedande debitering» verkstälts före den 20 maj. En sådan förskjutning av arbetet vore dock utförbar, emedan försäkringsbolagens debiteringslängder ej vore tillgängliga tidigare än den 1 juli. Härads-skrivarnas insats i det under

vårmanaderna pågående taxeringsarbetet vore för övrigt av sådan betydelse, och personalen å häradsskrivarkontoren vore så upptagen med utskrivandet av röstlängder och pensionsförteckningar, att de icke borde denna årstid belastas med ytterligare arbete. Att förlägga debiteringen av mantalspenningar, sjukvårdsavgifter och försäkringsavgifter till tiden efter den 15 september vore likaledes otänkbart, då arbetet därmed i så fall skulle utföras samtidigt med debiteringen av landstingsmedel, skjutsbidrag, vägskatt, tingshusmedel m. m.

4:o) I förslaget angåves ej, på vad sätt debetsedlarna skulle kompletteras i avseende å den skattskyldiges fastigheter eller varifrån material skulle erhållas för upprättande av vägfyrktalslängderna. Med nuvarande ordning utfördes dessa arbeten på grund av taxeringslängderna å tid då dessa längder funnes å häradsskrivarkontoret. Att under tiden den 15 juli—den 15 september jämväl verkställa omnämnda göromål låge icke inom möjlighetens gräns.

5:o) Vid debiteringen av landstingsmedel måste häradsskrivaren äga tillgång till fastighetslängderna, då debiteringen icke finge verkställas på grundval av den påförda bevillningen utan efter den till 6 respektive 5 procent av taxeringsvärdet beräknade inkomsten.

6:o) Den tid, som stode till buds för verkställande av de förändringar i uppbördsboken, som nödvändiggjordes av provningsnämndens ändringar av taxeringarna, vore tilltagen för kort. Förändringslängderna från provningsnämndens sista sammanträde kunde nämligen tänkas upptaga de flesta skattskyldiga i ett taxeringsdistrikt eller de flesta fastigheterna i en kommun. Att i dylika fall utföra det vidlyftiga arbetet med omslut av uppbördsboken och tillskrivande av nya debetsedlar inom därför anslagen tid vore omöjligt.

Slutligen har i yttrandet framhållits, att förslaget innebure, att häradsskrivarna skulle bliva hänvisade att under en tid av två månader utföra en hel del arbeten, som med nuvarande ordning krävde fyra och en halv å fem månaders intensivt forcerat arbete.

På sätt jag förut i annat sammanhang omnämnt, hava åtskilliga *häradsskrivare* avgivit yttranden i ärendet. Uti dessa hava framställts några anmärkningar mot förslaget. Jag tillåter mig redogöra för dem endast i den mån de icke sammanfalla med häradsskrivarföreningens erinringar.

Så har anmärkts, att häradsskrivaren för tillskrivning av debetsedlarna måste hava tillgång till taxeringslängderna, ur vilka skulle hämtas, bland annat, uppgift å taxerade beloppen, som enligt föreskrift skulle

införas å debetsedeln. Avskrifterna av taxeringslängderna måste därför kvarstanna å häradsskrivarkontoren tills prövningsnämndsarbetet avslutats. Så snart detta skett, borde taxeringslängderna i original översändas till häradsskrivaren och således icke såsom i förslaget förutsattes kvarbliva å landskontoren.

Vidare har framhållits, att, då enligt de sakkunnigas förslag debiteringsarbetet icke kunde vara fullt avslutat förrän den 15 november, vid vilken tid debetsedlarna skulle utsändas, svårighet uppstode för häradsskrivaren att påbörja mantalsskrivningsförrättningarna så tidigt som med den nu tillämpade ordningen för debiteringen kunde ske. Förslagets genomförande kunde således få till följd, att mantalsskrivningarna icke kunde avslutas inom föreskriven tid.

Slutligen har uttalats önskvärdheten av att prövningsnämndens förändringslängder måtte komma häradsskrivarna tillhanda tio dagar tidigare än i förslaget förutsattes. Den längre tid, som härigenom bereddes häradsskrivaren för avslutandet av debiteringsarbetet, vore av behovet påkallad.

*Departements-
chefen.*

Då häradsskrivarföreningen, såsom jag förut nämnt, med skärpa vänt sig emot de sakkunnigas förslag samt till och med förklarat förslaget vara utförbart, har jag givetvis låtit mig angeläget vara att låta noggrant undersöka, i vad mån föreningens invändningar vore av beskaffenhet att rubba grunderna för förslaget. Debiteringen måste ju kunna försiggå oförhindrat; eljest gäves ingen annan möjlighet än att låta med den föreslagna reformen tillsvidare anstå i avbidan på en eventuell ny ordning i fråga om debiteringsväsendet. Granskar man emellertid närmare var och en av de framställda invändningarna, måste man, synes det mig, komma till det resultat, att invändningarna icke berättiga till den slutsats, att förslaget vore utförbart. Jag skall tillåta mig att upptaga häradsskrivarföreningens anmärkningar till granskning i den ordning, jag nyss återgivit dem.

Vad beträffar den under punkten 1:o) omförmälda anmärkningen, kan man svårigen undgå att finna det egendomligt, att, då häradsskrivarna mot särskild ersättning verkställa berörda avskrifter av taxeringslängderna till efterrättelse vid den kommunala debiteringen, föreningen dock givit uttryck åt sina tvivel rörande dessa avskrifters riktighet och lämpligheten att använda dem för debiteringen av statskatten. Det åligger häradsskrivarna tillse, att avskrifterna äro riktiga, innan deras riktighet bestyrkes, och dessbättre har det ej förports, att någon mera väsentlig försummelse härutinnan förekommit.

Anmärkningen under punkten 2:o) läser kunna undanröjas på det sätt, att fastighetslängderna redan den 15 september ställas till härads-skrivarnas förfogande genom att till dem från landskontoren över-sändas.

Anmärkningen under punkten 3:o) eller riktigare den grupp av anmärkningar, som där förekommer, förefaller mig ej fullt klar till sin innebörd. I stället för att hava debiteringen på grund av taxeringarna förlagd uteslutande till tiden efter den 1 september, få häradsskrivarna enligt förslaget förlägga samma arbete till tiden efter den 15 juli. Det vill synas, som om detta skulle innebära en fördel för häradsskrivarna samt för dem bereda möjlighet att på ett mera praktiskt och ekonomiskt förmånligt sätt ordna sitt arbete än då, såsom nu är förhållandet, debite-ringen måste forceras under en knappt tillmätt tidrymd. Förändringen medför emellertid självfallet nödvändigheten att uppgöra en annan arbets-plan än den hittills invanda. Vad nu särskilt angår uppläggningsen av uppbördsboken, eller vad som tekniskt läser benämnas »tillskrivandet» av densamma, har det meddelats mig, att i flera större fögderier detta arbete påbörjas redan på våren, så att uppbördsboken ligger tillskriven den 1 juli. En sådan arbetsplan synes oavsett det nu föreliggande förslaget innebära avsevärda fördelar såsom medförande en viss trygg-het, att i händelse av hastigt påkommen sjukdom eller annat förfall för den ordinarie häradsskrivaren en vikarie icke råkar i förlägenhet för debiteringsarbetets bedrivande under den korta tid, som står till buds härför. Jag torde få tillfälle återkomma till nu förevarande ämne i ett senare sammanhang.

Den i punkten 4:o) omförmälda anmärkningen, att enligt de sak-kunnigas förslag material för vägfyrktalslängdernas upprättande saknas vid den tid, då detta arbete kunde å häradsskrivarkontoren lämpligast bedrivas, synes mig befogad. Anmärkningen torde emellertid bliva undan-röjd därigenom, att fastighetslängderna, såsom nämnts, ställas till härads-skrivarens förfogande redan den 15 september samt övriga taxerings-längder undan för undan för ändamålet utlånas till häradsskrivarna från landskontoret. Genom ömsesidigt tillmötesgående från landskontoren och härads-skrivarna, var på sitt håll, bör denna fråga kunna ordnas på sådant sätt, att häradsskrivarens arbete med såväl vägfyrktalslängders upprättande som ock införandet av taxeringsvärden och taxerade inkomst-belopp å debetsedlarna må kunna obehindrat bedrivas.

Genom en sådan anordning förfaller också häradsskrivarföreningens anmärkning under punkten 5:o). Genom begagnande av det redan nu utav många tillämpade förfaringssättet att vid debiteringen av bevill-

ning i uppbördsboken vid debiterade beloppet anteckna den närmaste decimalbråksiffran skulle för övrigt debiteringen av landstingsmedel kunna verkställas direkt på grund av bevillningsdebiteringen i uppbördsboken och således utan användande av taxeringslängderna. Enligt vad jag erfarit, är det ingalunda ovanligt, att landstingsmedelsdebiteringen i själva verket redan nu sker just på grund av bevillningsdebiteringen.

Anmärkningen under punkten 6:o) synes vara av mera formell än reell betydelse. Resultaten av den formella granskningen med avseende å avdragen vid taxeringarna m. m. måste givetvis framläggas vid ett tidigare provningsnämndssammanträde än det allra sista, så att förändringslängderna, i vad de avse rättelse av felaktigheter i dylika hänseenden, föreligga på ett tidigt stadium av häradsskrivarnas debiteringsarbete och sålunda icke behöva föranleda omslut i uppbördsboken. På det sista provningsnämndssammanträdet torde i allmänhet allenast vissa mera komplicerade beskattningsmål, vilkas utredning tagit längre tid, komma att handläggas. Det kan således icke förväntas, att omslut i uppbördsboken skall behöva förekomma annat än beträffande ett mindretal skattskyldiga. För övrigt torde genom begränsningen av tiden för provningsnämndsarbetets avslutande till den 10 oktober i stället för den 25 oktober i och för sig tillräckligt vara vunnet för att häradsskrivarnas intresse skall vara tillgodosett.

Med den utformning, förslaget enligt min mening sålunda bör erhålla, vill det synas, som om eventuella nackdelar för häradsskrivarna skulle mer än uppvägas av fördelar. Det enligt nu gällande ordning mest forcerade arbetet å häradsskrivarkontoren lär vara debiteringsarbetet på grundval av taxeringslängderna. Tiden för detta arbete blir enligt reformen icke förkortad utan i stället förlängd med ett par månader. Flera av de häradsskrivare, som avgivit särskilda yttranden över de sakkunnigas förslag, hava ock förklarat sig icke hava något att erinra emot reformens genomförande även i enlighet med detta förslag.

IV. *Fråga om ökning av arbetspersonalen å landskontoren.*

De sakkunniga.

Härutinnan göra de sakkunniga följande uttalande:

»Därest tiden för granskningen av taxeringsnämndernas arbete utsträcker i enlighet med vad de sakkunniga här ovan föreslagit och därest biträdande kronoombud förordnas att övertaga viss del av landskamrerarens åliggande såsom kronoombud, är visserligen ett stort steg taget mot en ändamålsenlig lösning av frågan om åstadkommande av en tillfredsställande granskning av taxe-

ringshandlingarna och beredande av möjlighet för landskamreraren att mera, än han nu kan göra, ägna sig åt landskontorets övriga, lika viktiga uppgifter. Om man emellertid icke samtidigt sörjer för erforderlig förstärkning av arbetskrafterna å landskontoret, har frågan icke blivit löst. Man har nämligen då icke minskat utan i stället avsevärt förstorat olägenheterna av att landskontorets arbetskrafter och särskilt landskamreraren måste under längre tid ryckas från och försumma övriga tjänsteåligganden.

Vid undersökning av spörsmålet, i vilken omfattning ytterligare arbetskraft må erfordras för det utvidgade granskningsarbetets utförande utan att övriga göromål å landskontoret eftersättas, måste man utgå från att för granskningen kvalificerad arbetskraft i regel icke står att erhålla utanför landskontoret. Under sådant förhållande är det icke nog med att, såsom för närvarande är fallet, medel finnas anvisade till avlönande av tillfälliga arbetskrafter under själva prövningsnämndsarbetet, utan tillgång till biträde måste finnas i tillräcklig omfattning å landskontoret, där också måste finnas personer, som under den egentliga granskningstiden och de tider, då biträdande kronoombud därutöver är förordnat, kunna utföra de tjänsteåligganden, vilka granskningsmännen och det biträdande kronoombudet eljest skolat ombesörja. Det bör nämligen icke längre få fortgå på det sättet, att under granskningstiden alla ärenden, vilka icke ovillkorligen måste omedelbart expedieras, skjutas åt sidan, ett förfaringsätt som medför stor olägenhet för allmänheten och betänkligt desorganiserar landskontorets arbete.

I vilken utsträckning de nu befintliga arbetskrafterna å de olika länens landskontor erfordra förstärkning, på det att granskningen av taxeringarna må kunna utföras i tillfyllestgörande omfattning och landskontorets övriga arbetsuppgifter på samma gång ej försummas, kan uppenbarligen icke bedömas utan en ingående kännedom om alla härpå inverkan förhållanden, vilka givetvis icke äro lika i alla län. Då de sakkunniga sakna tillfredsställande material för bedömande av denna fråga, och utredning härutinnan synes endast kunna åstadkommas av länsstyrelserna själva, tillåta sig de sakkunniga hemställa, att, därest länsstyrelsernas utlåtanden infordras över de sakkunnigas förslag i den föreliggande frågan, länsstyrelserna jämväl anbefallas att förebringa utredning i fråga om den förstärkning av landskontorets personal, som under ovan angivna förutsättning oundgängligen erfordras, ävensom angående anslagsbehovet härför.

Storleken av den personal, som måste användas för prövningsnämndsarbetet, är uppenbarligen i viss grad beroende av det sätt, varpå arbetet ordnas. I sina huvuddrag borde detta arbete organiseras lika i de skilda länen och avvikelser ske allenast i detaljer. Det torde därför hava en viss betydelse för länsstyrelserna att få kännedom om resultatet av de överläggningar, som de sakkunniga haft beträffande detta spörsmål. De sakkunniga gå därför nu att redogöra för huru de sakkunniga funnit att förarbetena till prövningsnämnden lämpligen böra ordnas.

På sätt förut framhållits, hava de sakkunniga tänkt sig, att granskningen av taxeringshandlingarna skulle påbörjas den 20 juni och bedrivas så, att hela materialet vore genomgånget i god tid före prövningsnämndens sista sammanträde, som borde hållas före den 25 oktober. Vidare förutsättes, att

landskamreraren själv icke fungerar som kronoombud i större omfattning än att han kan få tid övrig att leda och övervaka landskontorets övriga arbete, samt att av denna anledning förordnas ett eller flera biträdande kronoombud, som få till uppgift att på eget ansvar i de mål, som anförtros åt dem, bevaka kronans rätt och talan så väl i prövningsnämnden som i de högre instanserna. Före granskningstidens början bör granskningsarbetet noga planläggas. Planen torde först och främst böra angiva, huru arbetet skall fördelas mellan landskamreraren och hans biträdande kronoombud. Denna fördelning torde kunna ske antingen så, att åt landskamreraren förbehålles besvärsmål och anmärkningar av mera maktpåliggande beskaffenhet och granskning av viss grupp av de skattskyldiga, exempelvis bolag, eller ock så, att fördelningen verkställles efter taxeringsdistrikt, i följd varav alla besvärsmål och anmärkningar från ett taxeringsdistrikt komma att huvudsakligen handläggas av ett och samma kronoombud, med den inskränkning likväl, att åt landskamreraren förbehålles de mera komplicerade beskattningsmålen. Vidare bör planen innehålla *dels* uppgift rörande den ordning, i vilken granskningen skall företagas, och den uppdelning av ärendena till prövningsnämndens olika sammanträden, som må anses ändamålsenlig, *dels ock* förteckning å den personal, som skall för granskningen och det förberedande arbetet i övrigt vara att tillgå, ävensom lämplig fördelning av arbetet bland densamma. Därvid bör helt naturligt iakttagas, att den mindre kvalificerade arbetskraften användes för mindre krävande uppgifter, t. ex. av mera formell natur, och att åt de kunniga och erfarna biträdena anförtros den viktiga sakliga granskningen och ombesörjandet av den utredning, som må erfordras i besvärsmål och anmärkningsärenden.

Så snart handlingarna för ett taxeringsdistrikt granskats, böra de därvid framställda anmärkningar, som befinnas böra föranleda åtgärd från vederbörande kronoombuds sida, utställas till förklaring av den skattskyldige, där så anses erforderligt, varjämte upplysningar, som möjligen stå att vinna i målet från annat håll, inhämtas. I den mån besvär till prövningsnämnden inkomma, infordras likaledes från den skattskyldige själv eller annan vederbörande före målets avgörande erforderliga upplysningar. Sedan besvärs- och anmärkningsmål sålunda blivit behörigen beredda, uppsättas efter hand promemorior för målens föredragning inför prövningsnämnden, varefter och sedan dessa justerats, företages omedelbart uppsättning av förslag till prövningsnämndens protokoll i målet. Härför torde med fördel kunna användas tryckta blanketter, vilka protokollsföraren har att ifylla.»

Sedan de sakkunniga därefter närmare utvecklat, huru enligt deras tanke protokolls- och längdföringen hos prövningsnämnden borde utföras, anföra de sakkunniga vidare följande:

»I detta sammanhang hava de sakkunniga funnit sig böra till undersökning upptaga frågan, huruvida med den av de sakkunniga förordade organisationen av prövningsnämndsarbetet den förteckning över de inkomna besvärsskrifterna med kortfattad redogörelse för de i besvären gjorda yrkandena, som det jämlikt 42 § taxeringsförordningen åligger länsstyrelsen att så fort ske kan efter besvärstidens utgång översända till ledamöter och suppleanter i prövningsnämnden, skulle kunna undvaras. Förteckningen, som i allmänhet torde i

sammanträngd form lämna upplysningar om de i besvären gjorda yrkandena, synes vid detta förhållande nu hava ringa betydelse för ledamöterna vid bedömande av de föreliggande besvärsmålen; och då de sakkunniga förutsätta, att all den utredning, som är möjlig erhålla, skall åstadkommas före målets framläggande inför prövningsnämnden, torde dess betydelse bliva ännu mindre efter en omläggning av arbetet i huvudsaklig överensstämmelse med de sakkunnigas förslag. I varje fall står gagnet av densamma icke i skäligt förhållande till det arbete, som på dess avfattande nedlägges. Den arbetskraft, som måste här för anlitas, synes med större fördel böra användas vid granskningsarbetet, och, då därtill kommer, att tryckningen av ifrågavarande förteckningar år 1920 i 21 län förorsakat statsverket den avsevärda kostnaden av 49,800 kronor, hava de sakkunniga funnit sig böra hemställa, att ifrågavarande förteckning icke skall upprättas, men att i stället skall uppgöras en föredragningslista för varje prövningsnämndens sammanträde, vilken bör upptaga alla de besvär- och anmärkningsmål, som skola därvid förekomma. Ett exemplar av föredragningslistan bör samtidigt med kallelsen till sammanträdet tillställas varje inkallad ledamot av prövningsnämnden. Då dessa föredragningslistor torde kunna i erforderligt antal mångfaldigas på mimeograf, torde kostnaden för dem bliva obetydlig i förhållande till ovan angivna tryckningskostnad.

I *länsstyrelsernas* yttranden har framhållits, att en organisation av taxeringsarbetet å landskontoren enligt de sakkunnigas förslag givetvis förde med sig, att arbetskrafterna måste ökas, därest den påräknade vinsten av reformen skulle vinnas, men att det icke vore möjligt att, innan någon erfarenhet erhållits, med bestämdhet uttala sig om i vad mån det bleve nödvändigt anställa ytterligare ständiga biträden å landskontoren. Några länsstyrelser hava förklarat sig icke ifrågasätta arbetskrafternas ökning, under det att flera begärt anställande av ännu ett biträde med juridisk bildning.

Yttranden.

Av de sakkunnigas utredning har framgått betydelsen av en å landskontoren företagen granskning av taxeringarna i länen, en granskning, som redan under nuvarande förhållanden och med den begränsade tid, som för ändamålet stått till buds, dock medfört högst avsevärda resultat. Visserligen lär det ej vara att vänta, att under nu rådande depression några större taxeringsbelopp genom granskningen kunna utvinnas, åtminstone i jämförelse med de senast gångna åren, men desto viktigare måste det vara, att tillgängliga beskattningsföremål tillvaratagas.

*Departements-
chefen.*

Å andra sidan vill jag dock uttala, att enligt min mening någon ökning av arbetskrafterna å landskontoren icke under nuvarande förhållanden kan ifrågakomma. Den utsträckta tiden för granskningsarbetet bör även med nu till buds stående arbetskrafter kunna medföra

beaktansvärda fördelar och goda resultat. Utsträckningen av tiden för provningsnämndsarbetet måste bereda möjligheter till en arbetsfördelning, varigenom avsevärda granskningsresultat böra stå att vinna. Det bör beaktas, att en lättnad i landskontorens arbetsbörda i förhållande till föregående år nu inträder därigenom, att taxering till krigskonjunkturskatt ej vidare ifrågakommer och fastighetstaxering av större omfattning ej heller torde förekomma under de närmaste åren.

Under sådana förhållanden och då kostnaderna kunna inskränkas till vad provningsnämnderna i enlighet med nu gällande bestämmelser finna skäligt såsom ersättning åt tillfälligt biträde åt vederbörande kronoombud för förberedelsearbetet till provningsnämndssammanträdena, finner jag mig kunna uttala min anslutning till statskontorets av mig tidigare återgivna uppfattning, att de av förslaget föranledda utgifter bliva relativt måttliga i förhållande till vad som genom reformen komme att vinnas. De tillfälliga biträdenas anställningstid bleve nämligen med en eller ett par månader förlängd. Härtill komme skälig ersättning åt biträdande kronoombud i de fall, då sådana komme att förordnas. Om bestämmanderätten rörande sådana biträdande kronoombuds förordnande förbehålles Kungl. Maj:t, lär all fara för missbruk vara utesluten.

Åtgärder för
snabbare av-
görande av
vissa taxe-
ringsmål.

Riksdagens
skrivelse den
8 mars 1921.

Riksdagen har uti *skrivelse den 8 mars 1921 (nr 74)* anhållit, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning angående sådan ändring i gällande taxeringsförfarande, att möjlighet bereddades sådan skattskyldig, som avsåges i 50 § förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering eller som på grund av felskrivning, felräkning eller annat uppenbart misstag blivit obehörigt taxerad, att på ett snabbare och mera effektivt sätt än nu gällande bestämmelser medgäve vinna rättelse, *samt att* Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga det förslag, som kunde av utredningen föranledas.

Även denna utredningsfråga har, såsom nämnts, överlämnats åt de s. k. taxeringssakkunniga. I sitt betänkande hava de sakkunniga erinrat om att riksdagens skrivelse föranletts av en vid 1921 års riksdag inom andra kammaren väckt motion, i vilken anförts huvudsakligen följande.

Motionären.

Erfarenheten gäve vid handen, att ej sällan uppenbara misstag beginges vid taxering till inkomstskatt och bevillning. Det vore förklarligt, att så kunde ske. De av de skattskyldiga merendels i skriftlig form lämnade uppgifterna vore ofta rätt svärbegripliga och kunde lätt nog av vederbörande taxe-

ringsmyndigheter missförstås. Även rena misskrivningar i längderna hörde ingalunda till sällsyntheterna. Hade av dylik anledning högre skatt än som vederbort påförts den skattskyldige, ställde sig saken ur hans synpunkt ganska betänkelig. Möjlighet stode ju visserligen till buds att i prövningsnämnds beslut vinna ändring, men när denna skulle sökas hos kammarrätten hade i de flesta fall den på felaktiga taxeringen belöpande skatten redan måst erläggas, innan kammarrättens utslag hunnit meddelas.

Även om nu den skattskyldige på grund av kammarrättens utslag erhöle restitution av hela eller eventuellt en del av ifrågavarande skattebelopp jämte 5 procent ränta därpå, kunde ju dock det inträffade hava ställt honom i en ytterst brydsam situation. Ja, fall funnes, där skattskyldiga hade sett sig hotade av ekonomisk ruin, då det icke varit dem möjligt att anskaffa de för erläggande av den för högt debiterade skatten erforderliga medlen. Såväl stats- som kommunalskatterna utginge ju numera med så avsevärda procentsatser, att en höjning av den beskattningsbara inkomsten lätt komme att för den skattskyldige medföra en ytterst kännbar ökning av skattebeloppet.

Önskvärt vore, om möjlighet kunde beredas att få ifrågakommande misstag rättade, innan ännu någon skada skett, således före skatteuppbördens början. Närmast tillhands kunde då synas ligga, att åt de skattebesvär, vilka grundade sig på ett uppenbart misstag, förtur bereddes vid handläggningen i kammarrätten. Denna utväg torde dock ej vara framkomlig redan av det skäl, att besvären över prövningsnämndens beslut först efter att hos Kungl. Maj:ts befallningshavande hava undergått en förberedande, i regel rätt tidsödande behandling översändes till kammarrätten. Följden härav bleve, att besvären merendels komme kammarrätten tillhanda så sent, att den skattskyldige ej vore hjälpt, även om kammarrättens utslag meddelades strax sedan handlingarna inkommit.

Lämpligare torde då vara, att befogenhet att i prövningsnämndens utslag vidtaga rättelse lades i Kungl. Maj:ts befallningshavandes hand. Gällande uppbördsreglemente av den 14 december 1917 stadgade i 7 §, att skattskyldig, som förmenade, att utskyld eller avgift, som i uppbördsbok eller särskild uppbördslängd funnes upptagen, blivit genom fel vid debiteringen obehörigen eller med oriktigt belopp honom påförd eller att felaktighet ägt rum vid utskrivandet av hans debetsedel, ägde att söka rättelse genom besvär hos Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, inom vilket debiteringen skett.

Det kunde nu ifrågasättas, om icke, därest ett uppenbart misstag legat till grund för beskattningsnämndens beslut i taxeringsfrågan, en liknande möjlighet att hos Kungl. Maj:ts befallningshavande vinna rättelse borde beredas den skattskyldige. Om en sådan anordning utfördes samt fog för anført klagomål visades, skulle Kungl. Maj:ts befallningshavandes utslag i saken säkerligen vara att förvänta så snart, att rättelse i uppbördsbok eller uppbördslängd kunde ske före uppbördsstämman början. En dylik anordning att till Kungl. Maj:ts befallningshavande förlägga prövningen av dessa taxeringsfrågor skulle därutöver medföra den fördelen, att kammarrättens arbetsbörda i ej oväsentlig grad minskades. I de rätt många fall, där besvären blott avsåge en rättelse av ett misstag, vore nämligen den vidlyftighet och omgång, med vilken målets avgörande i kammarrätten vore förenad, alls icke erforderlig.

Visserligen skulle besvärsrätt medgivas över Kungl. Maj:ts befallningshavandes utslag, men, därest detta blott gått ut på en rättelse av misstaget, torde endast i undantagsfall kronoombudet finna anledning vara för handen att hos kammarrätten yrka utslagets upphävande. Målet kunde med andra ord i regel förväntas vara avgjort med Kungl. Maj:ts befallningshavandes utslag, därest i detta den skattskyldiges yrkande bifallits.

Emellertid torde ett närmare överbäggande av det nu skisserade uppslaget giva vid handen, att dess genomförande vore förenat med stora svårigheter. Den ordinära besvärsvägen till kammarrätten måste nämligen bibehållas. Om då en person ville klaga dels över ett uppenbart misstag, dels i en taxeringsfråga av tvistig beskaffenhet, skulle klagan föras samtidigt så väl hos Kungl. Maj:ts befallningshavande som hos kammarrätten. Visserligen måste ju de senare besvären i likhet med de förra ingivas till Kungl. Maj:ts befallningshavande, och kammarrättens utslag skulle väl ej vara att förvänta förrän någon tid efter det Kungl. Maj:ts befallningshavandes utslag fallit, men man skulle dock med nu antydda anordning ej undgå den formellt stötande anordningen, att besvär över ett och samma beslut, om än till olika delar, samtidigt bleve anhängiga hos skilda myndigheter. Även med hänsyn till besvärstidernas beräkning uppstode svårigheter, som med den dubbla besvärsvägen vore oskiljaktiga.

Det syntes därför vara lämpligare att inordna den åt Kungl. Maj:ts befallningshavande tilltänkta prövningsrätten såsom ett led i det nuvarande besvärsförfarandet. Ordningen skulle då bliva den, att besvär över prövningsnämndens beslut liksom hittills ställdes till kammarrätten och ingäves till Kungl. Maj:ts befallningshavande. Vid besvären skulle emellertid av den skattskyldige kunna fogas en ansökan till Kungl. Maj:ts befallningshavande att interimistiskt vidtaga rättelse i beslutet i fråga, enär till grund för det samma legat ett uppenbart misstag. Genom att sålunda giva Kungl. Maj:ts befallningshavandes eventuella ändringsbeslut en allenast interimistisk karaktär skulle de mot den dubbla besvärsvägen anförda invändningarna förfalla. Avsloge Kungl. Maj:ts befallningshavande den framställda begäran, ginge målet i vanlig ordning vidare till kammarrätten. Bifölles åter ansökan, innebure detta blott, att den skattskyldige tillsvidare, i avvaktan på kammarrättens utslag, ej behövde erlägga den honom påförda skatten eller eventuellt den del därav, som av beslutet berördes.

Emot den sålunda skisserade anordningen kunde anmärkas, att med den samma ej åt kammarrätten bereddes den lättnad i arbetsbördan, som på sätt förut nämnts vore önskvärd. Emellertid syntes det ej uteslutet, att även detta önskemål kunde tillgodoses. Därest besvären allenast ginge ut på rättelser av ett uppenbart misstag i prövningsnämndens utslag och ansökan om interimistisk rättelse bifölles, kunde man nämligen tänka sig, att vid beslutet finge bero, för så vitt ej av kronoombudet eller av annan i saken intresserad part (t. ex. vederbörande kommun, församling eller vägstyrelse) yrkande framställdes, att beslutet i fråga måtte av kammarrätten undanröjas.

Av det anförda framginge, att skilda vägar stode till buds, när det gällde att lösa den här behandlade frågan. Det vore för övrigt möjligt, att vid ett när-

mare öfvervägande kunde framkomma andra och lämpligare uppslag än de som sålunda skisserats. I varje fall torde frågan vara förtjänt av uppmärksamhet. Det vore ursäktligt, att misstag kunde begås, men det vore icke lyckligt, om statens förvaltningsapparat arbetade så tungt, att rättelse ej stode att vinna, innan den enskilde tillfogats en kanske obotlig skada. Av kammarrätten torde kunna vitsordas, att under senaste åren dit inkommit ett ej ringa antal besvär, som avsett fall, då vid taxeringen misstag förelupit. De talrika framställningar om förtursbehandling, som inkomme till kammarrätten, och de ofta synnerligen ömmande omständigheter, som härvid anfördes, torde nog samt bära vittne om att en ändring i det nuvarande förfarandet verkligen vore av behovet påkallad.

I anledning av denna motion anförde bevillningsutskottet följande:

Bevillnings-
utskottet.

Syftet med motionen vore att bereda de skattskyldiga möjlighet till snar och effektiv rättelse av sådan taxering, som tillkommit genom uppenbara förbiseenden och misstag från taxeringsmyndigheternas sida. Motionären hade jämväl antytt olika vägar, på vilka berörda syfte skulle kunna vinnas, och därvid för sin del särskilt förordat en väg såsom möjligen framkomlig.

Med den omfattning, taxeringsarbetet numera erhållit, torde det vara så gott som oundvikligt, att förbiseenden och misstag ägde rum. Otvivelsaktigt syntes emellertid vara, att förekomsten av dylika fall i avsevärd grad ökats och att möjligheten av snar och effektiv rättelse samtidigt förminskats.

Beträffande fel vid debiteringen, vare sig i taxeringslängden eller å debet-sedeln, torde alltfört vara tillfyllest med den väg till rättelse, som anvisats i uppbördsreglementets 7 §, nämligen besvär hos Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, där debiteringen skett.

Vore åter fråga om fel eller misstag från taxeringsmyndighets sida, ställde sig saken mera vanskligh. De vanligaste hithörande fallen vore så kallade dubbeltaxeringar, d. v. s. fall då någon taxerats till inkomst- och för-mögenhetsskatt å ort, där han icke vore mantalsskriven eller eljest skattskyldig för dylik skatt, eller taxerats till bevillning för samma inkomst å mer än en ort eller eljest till inkomstbevillning å ort, där han icke varit för sådan bevillning skattskyldig och ej heller mantalsskriven.

Mera typiska fall av direkta misstag vore sådana, då någon taxerats å sin rätta beskattningsort men för inkomstkälla, som han icke haft eller, till följd av namnförväxling, i stället för annan person. Ej sällan förekomme ock rena räkne- och skrivfel vid taxeringens bestämmande.

Om flertalet hithörande fall, som ej avsåge räkne- eller skrivfel och dylikt, gällde, att den skattskyldige icke lämnade någon uppgift för taxeringen, utan att denna tillkommit på andra grunder. Härav följde då, att den skattskyldige icke finge någon underrättelse från taxeringsmyndigheten, vars skyldighet i sådant hänseende förutsatte, att avvikelse gjorts från deklaration eller annan den skattskyldiges egen uppgift. Oftast visste den skattskyldige ingenting om, förrän debetsedeln tillställdes honom, vilket, då han hade annan böningsort än taxeringsorten och särskilt då hans vistelseort vore okänd för myndigheterna där, kunde dröja avsevärd tid. I varje fall bleve den skattskyldige i regel icke i tillfälle att begagna den vanliga klagovägen hos prövningsnämnden.

För fall av dubbeltaxering stode till buds den i 50 § taxeringsförordningen medgivna rätten att inom natt och år efter mottaget skattekrav anföras besvär hos kammarrätten, vilken väg till rättelse, även om hithörande mål där behandlades med viss förtursrätt, dock medförde tidsutdräkt och icke skyddade den skattskyldige från risken att behöva erlægga de påförda utskylderna.

Något extra besvärsförfarande för övriga fall funnes icke anordnat. Enligt praxis tillginge så, att skattskyldig, som icke hunnit begagna den regelmässiga klagovägen, anförde besvär direkt hos kammarrätten. Funne då kammarrätten, att den överklagade taxeringen härrörde från uppenbart fel eller misstag från taxeringsmyndighets sida och således vore att anse såsom obehörig, upptoges besvären till behandling och vunnes rättelse. I sådana fall gällde givetvis icke några fatalier. Svårigheten för den skattskyldige låge emellertid däri, att det i allmänhet ställde sig ytterst vanskligt för honom att kunna bevisa tillvaron av misstag. Såvida ej vore fråga om tydliga räkne- eller skrivfel, torde denna bevisning sällan lyckas med mindre vederbörande, taxeringsnämndens ordförande eller kronoombudet, direkt medgäva, att misstag förelegat. För övrigt kunde det ofta nog vara synnerligen besvärligt för den dömande myndigheten att avgöra, om verkligt misstag vore för handen eller taxeringen eljest vore oriktig, i vilket senare fall rättelse i nu omhandlade ordning givetvis icke stode att vinna.

För ifrågavarande fall gällde slutligen också och i ännu högre grad, att, även om rättelse av förekommen misstagstaxering omsider erhöles, den skattskyldige likväl tillfogats olägenhet och skada genom att hava nödgats erlægga skatten och först efter lång tid, kanske ett par år, få den tillbaka.

Det torde således vara ställt utom allt tvivel, att i de av motionären påvisade hänseenden allvarliga missförhållanden rådde. Utskottet delade motionärens uppfattning, att frågan vore av natur att bära genom Kungl. Maj:ts försorg utredas. Däremot ansågo utskottet icke, att riksdagens begäran om sådan utredning borde bindas vid det av motionären givna uppslaget. Utskottet hade inhämtat, att förevarande spörsmål under senare tid varit föremål för överväganden å speciellt sakkunnigt håll, varvid man ifrågasatt olika anordningar. Sålunda hade man bland annat tänkt sig en kombination av utsträckt under rättelseförfarande och extraordinär besvärsrätt. Genom utsträckt skyldighet för taxeringsmyndigheterna att meddela anmaning eller underrättelse till de skattskyldiga skulle förelupna misstag och fel vid taxeringen i de flesta fall kunna bli rättade antingen redan hos taxeringsnämnden eller efter klagan i vanlig ordning hos prövningsnämnden. För övriga fall skulle beredas möjlighet att söka rättelse hos en extra prövningsnämnd, utgörande en mindre delegation av den senast fungerande ordinarie nämnden och vid behov samman kallad mellan de ordinarie nämndernas sammanträden.

Det ville synas utskottet, som om det senast antydda uppslaget vore förtjänt att undersökas vid sidan av andra tänkbara anordningar.

De sakkunniga.

Taxeringssakkunniga hava häröver avgivit följande utlåtande:

»Som man finner utav den här avgivna redogörelsen för vad i nu förevarande fråga förekommit, har såväl motionären som bevillningsutskottet och riksdagen sett frågan huvudsakligen ur synpunkten av de skattskyldigas be-

rättigade intressen att utan omgång få en obehörig beskattning skyndsamt prövad och undanröjd. Uppenbart är också, att det är just denna synpunkt, som i främsta rummet bör läggas på detta spörsmål. En taxering må vara än så obehörig, så är vederbörande uppbördsman dock lagligen förhindrad att avvakta en blivande omprövning av taxeringens behörighet utan måste vidtaga åtgärder för därå belöpande och till betalning lagligen förfallna utskylders indrivning; och vare sig den på grund av en oriktig taxering skattskyldige kan betala utskyldsbeloppet eller icke, tillfogas honom härigenom ett lidande eller ett obehag, därifrån han så fort sig göra låter bör befrias.

Frågan kan emellertid ses jämväl ur annan synpunkt. Allmänt veterligt är, att kammarrätten för närvarande och sedan flera år är överbelastad med arbete samt att beskattningsmåls avgöranden därstädes bliva oskäligt fördröjda. Det lider intet tvivel, att det år för år stegrade antalet beskattningsmål av nu ifrågavarande art i sin mån bidrager härtill. Dessa beskattningsmål, vilka hos kammarrätten vanligen behandlas med förtursrätt, upptaga nämligen varje år en icke så oväsentlig del av kammarrättens arbetstid. Den omständigheten, att nu ifrågavarande mål komma direkt under kammarrättens prövning utan att förut hava behandlats hos prövningsnämnd, torde också i många fall föranleda vissa svårigheter. Ett icke ringa antal av dessa mål äro nämligen av beskaffenhet att lättare och för vinnande av ett materiellt rätt resultat fördelaktigare kunna göras till föremål för ett nämndsbedömande av personer, som känna eller kunna förskaffa sig kännedom om de lokala förhållandena, än att bedömas efter strängt formella synpunkter. De sakkunniga föreställa sig således, att somliga av dessa mål kunna vara ägnade att bereda kammarrätten onödiga svårigheter, helst om utredningen i målen är bristfällig samt kronoombuden anlagt formella synpunkter i sina yttranden i stället för att våga inlåta sig på omdömen efter sådana förhållanden, som vid ett nämndsbedömande komme att bliva avgörande. Om alla dylika mål, vilka på grund av omständigheterna enligt nu gällande ordning icke kunnat bliva föremål för prövningsnämnds bedömande, kunde genom en omorganisation av prövningsnämndsapparaten, så att denna icke allenast en gång om året utan när som helst under året kunde sättas i funktion, bliva förelagda prövningsnämnden, och om således kammarrätten aldrig behövde taga befattning med ett beskattningsmål, innan det varit föremål för prövningsnämnds bedömande, så skulle utan allt tvivel kammarrättens arbetsbörda bliva väsentligen minskad. De flesta av de nu ifrågavarande målen skulle under sådana förhållanden aldrig komma till kammarrätten, och därest ett eller annat av dem genom besvär över prövningsnämnds beslut i allt fall skulle komma dit, så föreläge det för kammarrätten säkerligen i ett mera utrett skick än som nu understundom är förhållandet. En omorganisation i sålunda antydd riktning bleve således en reform icke allenast i de nu ifrågavarande skattskyldigas intresse utan i hela den skattskyldiga allmänhetens såväl som i statens intresse, i det att därigenom skulle med visshet vinnas en icke oväsentlig fortgång i avgöranden av andra beskattningsmål hos kammarrätten.

Någon ökning av landskontorens arbetsbörda skulle en reform i sådan riktning icke medföra utan snarare tvärtom. Till länsstyrelserna inkomma nu i stora mängder klagoskrifter, vilka oftast äro ställda till länsstyrelsen och

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 1 saml. 141 häft. (Nr 167.) 7

innefatta klagomål på grundval av debetsedlar, som synts de skattskyldiga sluta å allt för höga utskyldsbelopp. Fastän mera sällan avse dessa klagomål verkliga besvär över debitering, och då kan länsstyrelsen utan vidare ingå i prövning av besvärens befogenhet, men i de ojämförligt flesta fallen avse klagomålen i själva verket besvär över de taxerade beloppen. Skulle nu dessa klagoskrifter formellt riktigt behandlas, så skulle länsstyrelsen i sistnämnda fall utan vidare giva beslut, att, enär klagomålen innefattade besvär över taxeringsmyndighets beslut, varmed det icke tillkomme länsstyrelsen taga befattning, kunde besvären icke föranleda åtgärd. Så förfares emellertid hos många länsstyrelser för närvarande icke, utan så snart landskamreren finner besvären hava fog för sig, låter han översända desamma till kammarrätten tillika med vederbörandes yttranden. Utan tvivel vore det i alla dylika fall bekvämligare för de skattskyldiga såväl som för länsstyrelsen att få dessa mål utan större tidsutdräkt pröva och avgjorda å ort, där klagoskriften ingivits.

Motionären hade ifrågasatt, att de beskattningsmål, som av honom berörts, borde kunna få av länsstyrelsen avgöras. Han synes emellertid därvid hava tänkt på allenast sådana mål, som avse rättelse av en genömskrifning eller annan dylik felaktighet uppkommen taxering, eller således en mindre part av de mål, som i 50 § taxeringsförordningen beröras. Därmed vore emellertid icke så särdeles mycket vunnet. Önskvärt vore väl, att samtliga mål, som nu måste gå direkt till kammarrätten i stället för att därförinnan i mellaninstans hava prövats, måtte kunna göras till föremål för en sådan föregående prövning. Nu skulle ju visserligen kunna sägas, att likaväl som dessa mål redan nu måste direkt prövas av en myndighet, som i sin sammansättning icke har några folkvalda ledamöter, lika väl borde länsstyrelsen kunna anföras att såsom mellaninstans pröva och avgöra dessa mål. Då emellertid, såsom de sakkunniga redan framhållit, många av dessa mål äro av beskaffenhet att lämpligen kunna och böra avgöras genom ett nämndsbedömande, och då det jämväl i övrigt synes lämpligast att för dessa måls behandling bibehålles samma instansordning som för övriga beskattningsmål, hava de sakkunniga velat föreslå en anordning, varigenom samtliga de i 50 § taxeringsförordningen omförmälda beskattningsmål jämte sådana, där taxeringen tillkommit genom uppenbar misskrifning eller felräkning, må kunna vardas prövade och avgjorda av en prövningsnämnd.

I sådant avseende hava de sakkunniga tänkt sig, att prövningsnämnden skulle kunna fungera från år till år. Då det emellertid synts onödigt att låta hela prövningsnämnden sammankomma på olika tider av året för att avgöra dylika mål, av vilka de flesta äro av enkel beskaffenhet, hava de sakkunniga föreslagit, att vart års prövningsnämnd skall inom sig utse tre personer att på länsstyrelsens kallelse inställa sig till sammanträden för att med prövningsnämnds befogenhet pröva och avgöra beskattningsmål av nu ifrågavarande slag. Hos länsstyrelsen vardas till dessa sammanträden vederbörligen utreda ett antal mål, vilka föreläggas den sålunda utsedda mindre prövningsnämnden till avgörande. Denna mindre prövningsnämnd skulle fungera intill nästa ordinarie prövningsnämnd, vilken senare alltså skulle under sitt sammanträde få sig förelagda mål av nu ifrågavarande beskaffenhet från föregående år, vilka

mål inkommit efter den mindre prövningsnämndens sista sammanträde eller eljest icke lämpligen hunnit av denna behandlas.

Med en sålunda föreslagen anordning skulle alla beskattningsmål tillförsäkras prövning av en mellaninstans av beskattningsnämnds natur, vilket måste anses rätt och billigt framför allt beträffande sådana skattskyldiga, vilka utan sitt förvållande gått miste om möjligheten att få sin taxering hänskjuten under prövningsnämnden.

Då jämväl s. k. dubbeltaxeringsmål, vilka icke varit föremål för behandling av den vanliga prövningsnämnden, skulle komma att handläggas av den föreslagna mindre prövningsnämnden, faller av sig självt, att dylika mål understundom böra handläggas av denna prövningsnämnd i två eller flera län. I dylika fall måste till erforderlig utredning höra, att samtliga kronoombuds yttranden infordras. I allmänhet torde väl, helst som tiden ger mera utrymme för underhandlingar mellan kronoombuden än under det brådskande arbetet i sammanhang med de vanliga prövningsnämnderna, överenskommelse mellan kronoombuden kunna träffas om en enhetlig behandling av taxeringsfrågan. Är besvärsskriften gemensam, avgöres ärendet först av den mindre prövningsnämnden i det län, där skriften ingivits, varefter handlingarna översändas till annat eller övriga län för behandling. Kan överenskommelse om enhetlig behandling icke träffas, skola handlingarna överlämnas till kammarrätten för meddelande av beslut i målet.»

Länsstyrelserna i *Uppsala* och *Jönköpings* län hava avstyrkt de sakkunnigas förslag i nu berörda del. Länsstyrelsen i förstnämnda län har framhållit, att felaktigheter och misskrivningar vid taxering lämpligen kunde rättas av länsstyrelserna, medan övriga taxeringsmål av ifrågasvarande slag borde hänskjutas till nästa års taxerings- eller prövningsnämnd. Länsstyrelsen i *Jönköpings* län har uttalat den meningen, att sådana dubbeltaxeringsmål, där det gällde att fastställa den skattskyldiges rätta mantalsskrivningsort för beskattningsåret, borde avgöras av länsstyrelsen, under det att övriga dubbeltaxeringsmål borde såsom hittills provas av kammarrätten. Felräkningar och misskrivningar kunde rättas av länsstyrelserna, som även borde kunna avgöra övriga mål, varom nu vore fråga, om hänsynen till de skattskyldigas intresse ansåges kräva, att de avgjordes snabbare än som vore möjligt vid deras prövning i första hand av kammarrätten.

Länsstyrelsen i *Södermanlands* län, som förklarat sig gärna vilja medgiva, att de sakkunniga givit goda skäl för förslaget, har dock ställt sig tveksam till frågan, om man genom de föreslagna åtgärderna skulle vinna något snabbare avgörande av målen, än som nu kunde ske.

Övriga länsstyrelser och överståthållarämbetet hava icke haft något att erinra mot förslaget.

Statskontoret har tillstyrkt förslaget under framhållande, att därigenom skulle möjliggöras en snabbare behandling i kammarrätten av

Utlåtanden
över förslaget.

Länsstyrelserna.

Statskontoret.

övriga beskattningsmål och minskade krav på förstärkning av verkets arbetskrafter.

Kammarrätten.

Kammarrätten har till en början avvisat tanken på att, i enlighet med vad motionären ifrågasatt, länsstyrelserna skulle inrymmas bland instanserna i beskattningsmål, men däremot funnit förslaget om åtgärds vidtagande i syfte att skattskyldig tillsvidare i avvaktan på kammarrättens utslag icke skulle behöva erlagga honom påförd skatt vara värt beaktande. Sadant anstånd skulle säkerligen i många fall lända de skattskyldiga till avsevärt gagn och vara ur billighetssynpunkt påkallat. Kammarrätten syftade härvid ej mindre å taxeringar, vid vilka förekommit fel-skrivning eller annat uppenbart misstag, än även å vanliga beskattningsmål, med vilkas avgörande kunde dröja längre tid och där skattebeloppen kunde vara för de skattskyldiga synnerligen betungande.

Kammarrätten, som ansett, att för ifrågavarande måls behandling i allmänhet icke erfordrades ett nämndsbedömande, har vidare framhållit, att det förefölle mindre sannolikt, att ett snabbare avgörande av de beskattningsmål, varom nu vore fråga, skulle åstadkommas genom reformen. Dessa mål avgjordes nämligen nu i kammarrätten så gott som omedelbart och i varje fall med förtursrätt, men enligt förslaget skulle i de fall, där dubbelbeskattningen berörde två eller flera län, målen passera två eller flera nämnder, varigenom ett snabbare avgörande än för närvarande knappast vore att förvänta utan snarare motsatsen. Om än i Stockholm och vissa större län arbetsmaterialet skulle bliva så pass stort, att ett inkallande av den särskilda prövningsnämnden till exempelvis ett sammanträde i varje månad vore tänkbart, bleve säkerligen i andra förhållandet helt olika.

Jämväl ur synpunkten av önskvärd enhetlighet hade kammarrätten ansett förslaget ägnat att framkalla betänklighet. Det hade nämligen visat sig, att beskattningsnämnderna och även kronombuden kunde hysa olika uppfattning om de förhållanden, efter vilka frågan om rätt mantalsskrivningsort borde bedömas. Det kunde därför inträffa, att olika grunder beträffande dubbeltaxeringsmål tillämpades i olika län, och än mer divergerande åsikter skulle framträda i den svår lösta frågan, huruvida en felaktig taxering tillkommit av misstag, som, oberoende av att den vanliga instansordningen icke följts, borde rättas eller icke. Vid rättelse av dubbeltaxering förbisåges ofta, att taxeringen å den rätta beskattningsorten borde i förekommande fall höjas.

Kammarrätten funne väl, att, om reformen genomfördes, antalet av de till kammarrätten inkommande målen skulle minskas, men minskningen i arbetsbördan finge icke mätas efter målens antal utan efter deras

beskaffenhet. Ifrågavarande mål vore av enkelt slag och toge jämförelsevis ringa del av ledamöternas arbetstid i anspråk. I alla händelser låte sig icke med tillförlitlighet bedöma, i vad mån ett snabbare avgörande av övriga taxeringsmål skulle bliva följden av den ifrågasatta reformen. Redan genom den av de sakkunniga föreslagna omorganisationen av provningsnämnden torde vara att påräkna en begränsning av antalet till kammarrätten inkommande mål av det slag, varom vore fråga. Utsträcktes tiden för den ordinarie provningsnämndens arbete, bleve sannolikt en del taxeringar av denna art rättade, vilket i ännu större utsträckning bleve förhållandet, om de sakkunnigas förslag rörande under rättelseförfarandet godkändes. Den gemensamma mantalsskrivningstiden för hela riket torde även vara ägnad att förekomma dubbeltaxeringar.

Även om anordningen med särskild provningsnämnd för behandling av sådana taxeringsmål, varom vore fråga, skulle anses önskvärd, borde enligt kammarrättens mening med reformen kunna anstå i avvaktan på det resultat, som de redan vidtagna eller av de sakkunniga i övrigt föreslagna åtgärderna komme att medföra. Såsom ett ytterligare skäl för att icke redan nu genomföra en så pass genomgripande rubbning i taxeringsväsendet, som reformen innebure, har kammarrätten slutligen framhållit, att utredning förestode om reformering av hela taxeringsväsendet och att därvid torde komma att tagas under övervägande ett redan förut framställt förslag om rätt för skattskyldig att få taxering prövad i kammarrätten, ehuru den icke överklagats i provningsnämnden. Det föreliggande förslaget ginge i en helt annan riktning.

Ville man se nu förevarande fråga uteslutande ur synpunkten av de skattskyldigas intresse, kunde det måhända ligga nära till hands att följa det uppslag, som motionären antytt, nämligen att på särskild ansökan av den skattskyldige låta länsstyrelsen interimistiskt vidtaga rättelse i överklagade beslutet i avvaktan på kammarrättens beslut i anledning av den skattskyldiges besvärstalan. Även om man måste antaga, att ett dylikt interimistiskt beslut oftast bleve försiktigt avvägt, och att således många gånger anstånd medgäves allenast med vad som alldeles uppenbart komme att av kammarrätten förklaras icke skola hos den skattskyldige uttagas, vore dock mycket vunnet för den skattskyldige genom en sådan anordning.

*Departements-
chefen.*

I likhet med de sakkunniga finner jag emellertid denna fråga icke böra ses uteslutande ur nämnda synpunkt utan böra ordnas på ett sätt, som samtidigt med fullt tillvaratagande av de skattskyldigas berättigade

intressen tillika medför minsta möjliga omgång och arbete samt därmed ock minsta möjliga kostnader för statsverket. Läger man en sådan syn på frågan, måste man, såvitt jag kan förstå, finna nyssberörda uppslag icke böra fullföljas. Utom det, att den skattskyldige måhända skulle nödgas uppsätta två skrifter i samma sak, den ena en ansökan om interimistiskt beslut av länsstyrelsen och den andra innefattande besvär till kammarrätten, skulle ärendet föranleda onödigt dubbelarbete för myndigheterna. I avvaktan på kammarrättens slutliga beslut skulle länsstyrelsen nödgas föra avräkningslängd rörande dylika skattskyldiga, vilka i de större länen kunna uppgå till ett betydande antal. Vidare skulle landskamreraren avgiva yttrande över besvärsskriften samt länsstyrelsen översända densamma till kammarrätten. Därefter skulle i sinom tid kammarrättens beslut falla. Slutligen skulle länsstyrelsen i många fall behöva giva ett nytt uppbördsbeslut rörande vad som ytterligare borde uttagas eller, måhända oftare, meddela restitution på belopp, som enligt länsstyrelsens interimistiska beslut skolat uttagas, men som kammarrätten förklarat icke skola utgå. Det vill synas, som om ett dylikt sätt för frågans lösning skulle vara föga ändamålsenligt.

Onekligen vore det då mera praktiskt att låta länsstyrelsen meddela slutliga beslut i dylika mål med klagorätt till kammarrätten. Då jag emellertid delar kammarrättens mening, att länsstyrelsen icke bör inrymmas bland instanserna i beskattningsmål, har jag funnit de sakkunnigas förslag desto mera antagligt, som därigenom vinnes en i det stora hela lika enkel lösning av frågan, som om länsstyrelsen anförtroddes att slutligt besluta, och detta utan frångående av den vanliga instansordningen. Fastmera innebär förslaget ett återinförande av den vanliga instansordningen för en grupp av beskattningsmål, för vilkas handläggning den vanliga instansordningen enligt nu gällande författning måst frångås på grund av prövningsnämndens karaktär att vara förefintlig allenast under viss kortare tid av året. Genom att låta prövningsnämnden få en i viss mån permanent karaktär möjliggöres en enhetlig instansordning för alla beskattningsmål. Jag har icke kunnat undgå att finna detta uppslag väl värt att fullföljas.

Kammarrätten drager i tvivelsmål, att snabbare behandling av ifrågavarande mål skulle vinnas genom det föreslagna förfaringssättet än genom det nu praktiserade, eftersom dessa mål i kammarrätten handlades med förtursrätt. Det har uppgivits, att den långsamhet, varmed mål av ifrågavarande beskaffenhet nu handlades, ofta vore beroende därpå, att avsevärd tid förflutit, innan dylika mål till kammar-

rätten insänts. Om den permanenta prövningsnämnden blir införd, lär man med fog kunna förvänta, att landskamrerarna komma att inrikta sitt arbete på begagnande av denna institution i den omfattning, som behovet kräver. Under alla förhållanden måste den lättare omgången vid behandlingen av dylika mål medföra tidsvinst och snabbare handläggning av målen än enligt nu gällande ordning. I stället för yttrande av kronoombudet och ett mera eller mindre omständligt kammarrättsbeslut kommer ett kortfattat prövningsnämndsprotokoll med omedelbar order om avkortning av utskyldsbeloppet. I de större länen, där på grund av antalet mål av ifrågavarande slag anledning finnes till inkallande av den mindre prövningsnämnden flera gånger under mellantiden mellan de ordinarie prövningsnämnderna, måste givetvis det föreslagna förfaringssättet medföra avsevärt snabbare behandling av målen. I de mindre länen, där inkallandet av prövningsnämnden icke sker så ofta, blir tidsvinsten mindre. Kostnaderna för den extra prövningsnämnden inskränka sig emellertid till dagtraktamenten och reseersättning åt tre prövningsnämndsledamöter, vilka val i regel torde komma att utses bland dem, som bo i eller nära intill residensstaden.

Beträffande interkommunala mål, som beröra mera än ett län, torde emellertid kammarrättens uppfattning, att de sakkunnigas förslag skulle medföra ringa eller ingen tidsvinst vid avgörandena, svårigen kunna bestridas. Jag finner fördenskull den ändringen i förslaget böra vidtagas, att dylika mål skola omedelbart överlämnas till kammarrättens avgörande.

Även om ingen arbetsbesparing genom reformen kunde vinnas för kammarrätten, synes den likväl enligt min mening tillräckligt motiverad genom fördelarna för de skattskyldiga. Det förefaller mig emellertid påtagligt, att jämväl för kammarrätten måste uppkomma en avsevärd lättnad i arbetsbördan till fördel för skattskyldiga, som där fört talan. Även om man utgår ifrån att ett vart av de nu ifrågavarande beskattningsmålen kräver ringa föredragnings- och förhandlings- och utredningstid, bör dock med hänsyn till det stora antalet dylika mål en tidsviust ernås. Därtill kommer den omständligare formen för expedieringen av kammarrättens beslut vid jämförelse med de bekvämligare och lättare former, som användas hos prövningsnämnderna.

Kammarrättens farhågor ur synpunkten av önskvärd enhetlighet vid handläggningen av dylika mål synas mig mindre tungt vägande. Konsekvenserna av kammarrättens uttalande i denna punkt synas i själva verket leda till att alla taxeringar eller åtminstone besvär över taxeringar borde avgöras av en enda instans. Uppenbarligen kunna mer eller

mindre tveksamma gränsfall uppkomma. Då emellertid kammarrätten fortfarande skulle såsom högre instans få befattning med ifrågavarande slag av mål och möjligheten till klagomål till kammarrätten alltså skulle förefinnas, vill det synas, som om man utan tvekan skulle kunna insätta prövningsnämnden såsom mellaninstans, låt vara att dennas avgöranden i regel skulle bli de slutgiltiga.

Vidare har kammarrätten uttalat farhågor, att hos den mindre prövningsnämnden skulle vid rättelse av dubbeltaxeringar förbises, att taxeringen å den rätta beskattningssorten borde i förekommande fall höjas. Dylika farhågor synas med samma fog kunna framställas med avseende å den vanliga prövningsnämnden, som dock även handlägger mål av sådan beskaffenhet. Konsekvensen av kammarrättens anmärkning i denna del synes bli, att alla interkommunala beskattningsmål borde gå direkt till kammarrätten. Någon annan åtgärd finner jag ej denna kammarrättens anmärkning böra föranleda, än att, såsom jag förut nämnt, interkommunala mål, som beröra mera än ett län, hänskjutas omedelbart till kammarrätten.

Slutligen har kammarrätten framställt anmärkningar mot de sakkunnigas förslag i fråga om bristande tydlighet i författningsbestämmelsernas avfattning och särskilt i fråga om den mindre prövningsnämndens kompetens. Dessa anmärkningar böra föranleda ändringar i det nu framlagda förslaget på sätt jag i den speciella motiveringen kommer att närmare påvisa under vederbörande paragrafer.

Detaljfrågor.

Emot de sakkunnigas författningsförslag, vilket torde få biläggas statsrådsprotokollet, hava framställts vissa detaljanmärkningar, för vilka jag nu går att redogöra. Jag följer därvid paragrafordningen i förslaget. Vissa ändringar av företrädesvis formell natur torde icke erfordra någon särskild motivering.

18 § 1 mom.

De sakkunniga.

I 18 § 1 mom. taxeringsförordningen stadgas, att skattskyldig, som varit deklarationspliktig men ej avlämnat sin deklaration inom föreskriven tid, förlorar rätten att överklaga taxering, för vilken deklarationen skolat ligga till grund. Då det understundom förekommit, att taxeringsnämnderna i sådana fall, då deklaration icke avgivits, bestämt en oskäligt hög taxering, som icke vilat på faktiskt underlag, hava de sakkunniga förmenat, att det borde uttryckligen stadgas möjlighet för prövningsnämnden att i dylika undantagsfall på skattskyldigs besvär

vidtaga rättelse, samt därför föreslagit, att prövningsnämnd skulle vara obetaget att till prövning upptaga besvär i nu nämnda fall.

I anledning av detta förslag har *kammarrätten* erinrat, att den enligt 40 § taxeringsförordningen prövningsnämnden ålagda granskningsskyldigheten innefattade icke blott befogenhet utan jämväl skyldighet för prövningsnämnden att, där nämnden funne oskäligen eller oriktiga taxeringar föreligga, rätta desamma, även om besvär över taxeringarna icke anförts. Därest i vederbörlig ordning anförda besvär icke föreläge, bleve väl dylika i sak oriktiga taxeringar icke under granskningsarbetet upptäckta med mindre särskilt påpekande därav skedde i en eller annan form, men just besvär av person, som förlorat klagorätt genom underlåtenhet att avlämna deklaration, borde för prövningsnämnden utgöra anledning att å taxeringen fästa sin uppmärksamhet. Vid sådant förhållande syntes det nu föreslagna tillägget till 18 § 1 mom. icke blott överflödigt utan tillika vilseledande. Tillägget skulle nämligen kunna föranleda till antagande att, om besvär icke i vederbörlig ordning anförts, oskäligen beskattning icke borde rättas i andra fall än då skattskyldig överklagat taxeringen. *Kammarrätten* hemställde alltså, att det föreslagna tillägget måtte utgå.

Kammarrätten.

Länsstyrelserna i *Uppsala* och *Örebro* län ävensom *överståthållarämbetet* hava avstyrkt förslaget på enahanda skäl.

Länsstyrelserna.

De sålunda framställda anmärkningarna mot de sakkunnigas förslag i denna del finner jag befogade. Det av de sakkunniga föreslagna stadgandet torde fördenskull böra utgå. Med den föreslagna utsträckningen av tiden för prövningsnämndernas granskningsarbete bör det bliva möjligt för dessa att i större utsträckning, än det måhända hittills varit tänkbart, i kraft av sin rätt att utan besvär upptaga taxeringsfrågor taga hänsyn även till sådana framställningar till nämnden, som ej hava karaktär av lagligen avgivna besvär.

Departementschefen.

23 § 2 mom.

Det av de sakkunniga föreslagna tillägget till 23 § 2 mom. taxeringsförordningen innebär utvidgande av skyldigheten för taxeringsnämndens ordförande att lämna skattskyldig underrättelse om beslutad taxering. De sakkunniga hava ansett det angeläget, att dubbeltaxeringar och andra felaktigheter av det slag, som berörts i de sakkunnigas betänkande, så skyndsamt som möjligt kunde bliva rättade, och därför funnit sig böra jämväl föreslå, att skattskyldig skulle underrättas om taxeringsnämndens beslut angående hans taxering icke blott i det fall,

De sakkunniga.

att hans avlämnade deklaration eller uppgift icke följts, utan även då han ej deklarerat och icke anmanats att deklarerat.

Länsstyrelserna.

Överståthållarämbetet ävensom länsstyrelserna i *Uppsala*, *Blekinge*, *Malmöhus*, *Hallands* och *Örebro län* hava ansett det sålunda föreslagna stadgandet synnerligen betungande för taxeringsnämndsordförandena.

Statskontoret.

Statskontoret har framhållit, att förslaget innebure en högst betydande utsträckning av skyldigheten att lämna de skattskyldiga meddelande om taxeringen och säkerligen komme att medföra avsevärt ökat arbete och ökade kostnader. Det syntes näppeligen föreligga anledning att visa en sådan hänsyn mot den grupp av skattskyldiga, som försummat att fullgöra dem åliggande deklarationsplikt, och vilkas försummelse härutinnan just skulle vara anledning till att särskilda meddelanden om taxeringen måste dem tillställas. De av de sakkunniga anförda skälen för stadgandet syntes icke vara så vägande, att de kunde i och för sig vara tillfyllest att motivera en så tyngande anordning. *Statskontoret* funne sig därför böra föreslå, att tillägget till 23 § måtte utgå.

Kammarrätten.

Kammarrätten har ifrågasatt, huruvida de kostnader och det besvär, som vore förenade med det föreslagna underrättelseförfarandet, motsvarade gagnet. Då det emellertid icke kunde förnekas, att underrättelse, sådan som nu föresloges, kunde lända till gagn, ville kammarrätten ur denna synpunkt icke motsätta sig förslaget. *Kammarrätten* ansåge emellertid mera önskvärt, om sådana anordningar kunnat träffas, att debetsedlarna, på sätt nu skedde i Stockholm, bleve jämväl å landsbygden och i övriga städer de skattskyldiga tillställda, innan tiden för besvärs anförande hos prövningsnämnden utginge.

Departementschefen.

Utan tvivel skulle det innebära en stor fördel för de skattskyldiga, om de, på sätt de sakkunniga föreslagit, bleve underrättade om taxeringarna. I åtskilliga fall skulle det säkerligen också vara billigt, att sådan underrättelse lämnades. Å andra sidan måste jag ställa mig betänksam i fråga om påläggande på taxeringsnämndsordförandena av ett så betydligt ökat arbete, vilket särskilt i städerna bleve synnerligen betungande. Vid en omarbetning av taxeringsförordningen i dess helhet torde denna fråga böra tagas under förnyat övervägande. Tillsvidare har jag ansett mig böra låta därmed anstå.

En omformulering av ifrågavarande moment synes mig däremot nu böra ske i anledning av den mera generella underrättelseplikten angående prövningsnämnds beslut enligt 47 § 4 mom. Sistnämnda bestämmelse innefattar i sig även det underrättelseförfarande, som hittills varit stadgat i 23 § 2 mom.

36 §.

Om innehållet i de sakkunnigas förslag beträffande 36 § har jag redan uttalat mig. Jag har däri vidtagit den jämkningen, att orden »i uppbördsboken» uteslutits, då bestämmelse härutinnan torde höra hemma i de administrativa uppbördsförfattningarna.

Departements-
chefen.

40 §.

Då, på sätt jag förut framhållit, den ordinarie provningsnämnden skall vara behörig upptaga besvär rörande dubbeltaxeringar och andra felaktiga taxeringar avseende föregående år, bör ordalydelsen i denna paragraf så avfattas, att det tydligt framgår, att provningsnämnden har sådan kompetens.

Departements-
chefen.

41 och 42 §§.

Beträffande dessa paragrafer torde jag få hänvisa till vad tidigare anförts.

Departements-
chefen.

43 §.

Kammarrätten har föreslagit, att 43 § måtte erhålla sådan formulering, att den länens provningsnämnder eventuellt medgivna rätten att bland sina ledamöter utse ordförande jämväl skulle tillkomma Stockholms stads provningsnämnd i det fall, att så väl överståthållaren som underståthållaren vore förhindrade att bevista nämndens sammankomster.

Kammar-
rätten.

Detta har synts mig böra iakttagas. Paragrafen har därför undergått erforderlig omarbetning.

Departements-
chefen.

44 §.

Kammarrätten och överståthållarämbetet hava framhållit, att, därest anordningen med biträdande kronoombud i länen ansåges böra genomföras, skäl icke syntes föreligga att härutinnan göra undantag för Stockholms stad, där dock behov av biträdande kronoombud kunde antagas vara för handen åtminstone i samma utsträckning som i de större länen.

Kammar-
rätten och
överståt-
hållaräm-
betet.

Denna erinran finner jag vara riktig.

Departements-
chefen.

46 §.

Den i 46 § företagna ändringen i avseende å tiden för protokollsjusteringen har jag i det föregående motiverat.

Departements-
chefen.

47 §.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har erinrat, att i de sakkunnigas förslag bibehållits föreskriften, att kronans ombud hos provningsnämnden skulle med sin underskrift å såväl taxeringslängderna som den särskilda längden vitsorda riktigheten av de enligt provningsnämndens beslut införda ändringarna eller gjorda tilläggen. Enligt länsstyrelsens mening kunde det ifrågasättas, huruvida denna bestämmelse borde bibehållas och landskamreraren fortfarande betungas med att justera dessa längder, vilket krävde ett ganska tidsödande arbete. Det syntes tillfyllest, att förändringslängden upprättades och införingarna i taxeringslängden gjordes av längdföraren under tjänstemannaansvar.

Departementschefen.

Vad länsstyrelsen sålunda föreslagit synes mig på det sätt kunna tillmötesgå, att berörda åliggande överflyttas från landskamreraren eller det biträdande kronoombudet till protokollsföraren hos provningsnämnden.

Fastän jag finner lämpligt, att protokollsutdrag utgå till samtliga skattskyldiga, vilkas taxering varit föremål för provningsnämndens särskilda beslut, anser jag dock den i förslaget uteslutna bestämmelsen om förändringslängdernas framläggande till påseende för de skattskyldiga böra i enlighet med nu gällande bestämmelser bibehållas med allenast den ändringen, att de utsändas från landskontoren direkt till kommunerna i stället för att tillhandahållas genom häradsskrivarna.

48 och 49 §§.

Departementschefen.

I likhet med kammarrätten anser jag, att tiden för anförande av besvär över den särskilda provningsnämndens beslut bör räknas från den dag, då klaganden av beslutet erhållit del, och icke, såsom de sakkunniga föreslagit, från dagen för provningsnämndens sammanträde. Föreskrifterna i 48 § andra stycket hava omarbetats i syfte att erhålla en närmare anslutning till det underrättelseförfarande, som nu i de fall, varom fråga är, tillämpas i fråga om kammarrättens beslut. Det lär kunna förväntas, att fortfarande, såsom hittills ofta skett, provningsnämnd skall gå i författning om att även utan uttryckligt stadgande vederbörande kommunala myndighet i verkligt betydelsefulla fall ävenledes erhåller underrättelse.

Vid 49 § torde iakttagas, att den där nu förekommande punkten c) flyttats till 50 §.

50 §.

Länsstyrelsen i *Stockholms län* ävensom *kammarrätten* hava emot *Departements-*
 de sakkunnigas förslag framställt anmärkning därutinnan, att kompeten-
 sen hos den nyinrättade prövningsnämnden icke blivit i de sakkunnigas
 förslag tillfredsställande klarlagd, så att kollisionsfall undvekes. I det
 nu omarbetade förslaget har hänsyn tagits till kammarrättens anmärk-
 ningar. Med den formulering 50 § nu erhållit torde därför någon be-
 fogad anmärkning i detta avseende icke kunna göras. Av paragrafens
 nya ordalydelse torde nämligen med all tydlighet framgå, att samtliga
 beskattningsmål av ifrågavarande slag skola hava varit föremål för pröv-
 ningsnämndens beslut, innan de kunna upptagas hos kammarrätten, dock
 med det uttryckligen föreskrivna undantaget beträffande dubbeltaxerings-
 mål, som beröra mera än ett län. Dylika mål skola nämligen omedel-
 bart överlämnas till kammarrättens avgörande. Vidare torde framgå,
 att prövningsnämnd icke äger befogenhet att till behandling upptaga
 beskattningsmål, som redan varit föremål för prövningsnämnds hand-
 läggning. Slutligen torde ock vara tydligt, att hos den särskilda pröv-
 ningsnämnden icke må förekomma andra beskattningsmål än sådana,
 som i 50 § avses, men att så väl denna prövningsnämnd som den ordi-
 narie prövningsnämnden äga avgöra dylika mål, även om taxeringarna
 avse året eller åren före det, då nämnderna förordnats.

Besvärsrätt även till extra prövningsnämnder torde böra tillkomma
 utom den skattskyldige själv även vederbörande kronoombud.

Någon anledning att, på sätt sakkunniga föreslagit, göra ändring
 beträffande den nu i 50 § stadgade besvärstid synes mig icke föreligga.
 Beträffande besvär av kronoombudet torde dock den eljest gällande
 utgångspunkten för fatalierna — den tidpunkt, då utskylder avfördrats
 vederbörande — vara mindre lämplig, varför en särskild bestämmelse
 om besvärstid för kronoombudet synes böra införas.

54 §.

Beträffande 54 § tillåter jag mig hänvisa till vad jag i det före-
 gående anført. Till denna paragraf återkommer jag även i det följande.

63 §.

Jag tillåter mig erinra, att ändring av denna paragraf i avseende *Departements-*
 å 1922 års taxering redan vidtagits, varigenom Kungl. Maj:t erhållit
 rätt att utfärda föreskrifter angående sammandragen över taxerings-
 längderna. Till frågan om definitiv ändring av liknande innebörd torde
 jag få tillfälle återkomma. Några ändringar i 63 § synas därför ej i
 förevarande sammanhang böra företagas.

De sakkunniga hava jämväl framlagt förslag till kungörelse om den ändring av 9 § och 11 § 1 mom. i uppbördsreglementet den 14 december 1917 och därvid fogade formulär nr 1, som föranledes av deras förslag i fråga om debiteringsväsendets reformering. Detta förslag torde få biläggas dagens statsrådsprotokoll.

Särskild ersättning åt kommuner för effektiv taxering.

Jag skall tillåta mig att nu upptaga en annan fråga, vilken egentligen icke äger sammanhang med de förut behandlade men som gäller ändring i en av de i det föregående avsedda paragraferna i taxeringsförordningen, nämligen 54 §.

Framställning från stadsfullmäktige i Stockholm.

I en den 28 november 1921 dagtecknad, av överståthållarämbetet med eget yttrande överlämnad skrivelse hava *stadsfullmäktige i Stockholm* hemställt, att Kungl. Maj:t ville förelägga 1922 års riksdag förslag om sådan ändring av taxeringsförordningen, att ersättning för taxeringsarbetet måtte kunna lämnas kommun, som åtagit sig särskilda kostnader för ett effektivt ordnande av taxeringsarbetet.

Yttrande av Stockholms stads-kollegium.

Till stöd för denna framställning hava stadsfullmäktige åberopat ett av *stadskollegiet* den 27 oktober 1921 avgivet utlåtande av i huvudsak följande lydelse:

»I gällande förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering, 54 §, 1 mom., stadgas:

Till beredande av ersättning åt ordförandena och de av konungens befallningshavande förordnade ledamöterna i taxeringsnämnderna, arvoden för protokolls- och längdföringen hos prövningsnämnderna, arvode åt kronans ombud hos Stockholms stads prövningsnämnd ävensom gottgörelse för det i samband med taxeringsförrättningarna i övrigt lämnade biträde av städernas tjänstemän må enligt Kungl. Maj:ts förordnande för varje år utgå högst ett belopp, motsvarande två procent av rikets hela inkomst- och förmögenhetsskattesumma för året, sådan denna enligt taxeringsnämndernas beslut beräknats.

Enligt bestämmelserna i paragrafens följande moment skall, vad Stockholm angår, överståthållarämbetet före den 1 juli varje år till Kungl. Maj:t avgiva yttrande bland annat angående den ersättning, som jämlikt bestämmelserna i första momentet anses böra utgå.

Med anledning av dessa stadganden framhöll stadskollegiet i skrivelse den 22 juni 1921 till överståthållarämbetet, att en del av det ersättningsbelopp, som enligt nyss anförda stadgande i taxeringsförordningen utgick för taxeringsarbetet i Stockholm, borde lämnas direkt till stadens kassa. Med hänsyn till inkomst- och förmögenhetsskattesumman för Stockholm torde detta stats-

bidrag böra bestämmas till hela merkostnaden för den nyligen genomförda omläggningen av taxeringsarbetet i Stockholm, av stadskollegiet beräknad till 136,500 kronor.

Till stöd för denna framställning anförde stadskollegiet följande.

'Stadens betydande, år för år växande utgifter för taxering, debitering, uppbörd och indrivning av utskylder avse i vidsträckt omfattning ändamål, som till stor del måste anses vara av rent statlig natur. I samband med behandlingen jämväl av andra frågor rörande avlöningsförhållandena inom överståthållarämbetet hava stadsfullmäktige även den 17 december 1919 hos Kungl. Maj:t gjort framställning om förhandlingar med staten rörande bland annat en lämpligare fördelning av kostnaderna för här ifrågavarande ändamål mellan staten och staden. Då detta spörsmål torde innefattas i den utredning rörande bland annat kronouppbördsväsendets organisation i städerna, som sedan den 21 november 1919 pågår inom finansdepartementet, torde det icke vara erforderligt att i detta sammanhang närmare dröja vid detsamma, men stadskollegiet har icke velat underlåta att erinra om omfattningen av de bördor för uppbördsväsendet i dess helhet, som staden i motsats till landskommunerna har att bära, då även frågan om det särskilda bidraget till taxeringskostnaderna icke torde kunna bedömas utan hänsyn till utgifterna för övriga därmed sammanhängande göromål.

Stadens sammanlagda löneutgifter för taxering, uppbörd och indrivning hava, med frånräknande av statsbidrag och indrivningsprovisioner, utgjort i runda tal

år 1910	kronor 269,000: —
» 1914	» 319,000: —
och år 1920	» 1,289,000: —.

För innevarande år komma dessa utgifter ånyo att undergå en betydande stegring. Denna beror som bekant främst på den genomgripande omorganisation av uppbördsverket, som från och med andra kvartalet i år ägt rum, och som i främsta rummet betingats av taxeringsarbetets växande omfattning. Dess huvudsyfte har även varit att giva detta arbete större effektivitet, vilket man sökt ernå genom att förläna en fastare och mera tjänstemässig organisation åt de uppgifter, som åvila kronans ombud inom taxeringsnämnderna, samt åt förberedelserna av prövningsnämndens arbete. Aderton taxeringskontor hava sålunda nu inrättats, vart och ett lydande under en taxeringskommissarie med biträde av en taxeringsassistent och annan erforderlig personal. De göromål, som påvila dessa nya tjänstemän, hava förut i viss utsträckning måst utföras av uppbördskommissarierna.

De merkostnader, som denna organisation betingar, äro givetvis icke lätta att beräkna, då den nya organisationen ännu står å extra stat och avlöningsförhållandena jämväl på grund av den pågående löneregleringen icke kunna med full säkerhet nu överskådas. I stort sett torde emellertid ökningen ställa sig på följande sätt.

Om man förutsätter, att löneregleringen kommer att medföra en höjning av de hittills efter 1914 års nivå beräknade lönerna dels med 33 $\frac{1}{3}$ %, dels med 69 % å den sålunda ökade lönen (det rörliga lönetillägget), d. v. s. med sammanlagt 125 %, så uppgå lönerna för 18 taxeringskommissarier

och lika många taxeringsassistenter till 445,500 kronor för helt år. Då ifrågasvarande tjänstemän under sex månader av innevarande år uteslutande torde vara upptagna av taxeringsarbetet, så uppgå stadens löneutgifter för taxeringen i år till 222,750 kronor. Till taxeringstjänstemännens av staden bestridda löner skulle, enligt uppbördsverkskommitténs förslag, ytterligare komma de ersättningar, som jämlikt § 54, mom. 1 i taxeringsförordningen kunna utgå, och som år 1920 kunna anslås till 59,500 kronor.

Avlöningen till 23 uppbördskommissarier, beräknad enligt gammal stat men med 125 % tillägg, skulle för helt år hava uppgått till 258,750 kronor. Dessa skulle icke mera än fyra månader hava varit sysselsatta med taxeringsarbetet, vilket följaktligen i löner torde hava kostat staden 86,250 kronor.

Stadens merkostnader för taxeringen torde i år sålunda komma att belöpa sig till runt 136,500 kronor.

De ersättningar, som enligt § 54, mom. 1 i taxeringsförordningen år 1920 utgått för taxeringsarbetet i Stockholm, uppgå till sammanlagt 203,800 kronor. Till jämförelse må nämnas, att inkomst- och förmögenhetsskattesumman för Stockholm samma år utgjorde ej mindre än 88,221,370 kronor, varå 2 % utgör 1,764,427 kronor. Ersättningarna gottgöras icke stadens kassa utan utgå såsom nyss nämnts direkt till vederbörande funktionärer, i främsta rummet ordförandena och kronans ombud i taxeringsnämnderna.

Denna ordning kan icke anses tillfredsställande. Uppenbarligen förutsätter taxeringsförordningen liksom före denna gällande författningar, att i det väsentliga hela kostnaden för arbetet skall i städerna liksom å landsbygden bäras av staten. I Stockholm har emellertid staden sedan länge bestritt en betydande del, från och med den 1 april i år mer än hälften av kostnaden för taxeringsförrättningarna, utan att därför åtnjuta annan ersättning än det obetydliga bidrag å 11,472 kronor, som av ålder utgått till uppbördsverket i Stockholm.

Då staden i främsta rummet på grund av de ökade göromål, som taxering och uppbörd av statsskatterna under senare år förorsakat, numera givit taxeringsarbetet en mera ämbetsmässig organisation och till följd därav iklätt sig betydande merkostnader, har det syntts stadskollegiet skäligt, att en del av det ersättningsbelopp, som utgår enligt § 54, mom. 1 i taxeringsförordningen hädanefter lämnas direkt till stadens kassa såsom ett bidrag till dess löneutgifter för ifrågasvarande ändamål. Vid genomförande av uppbördsverkets omorganisation har staden jämväl ansett sig hava anledning att räkna med en sådan ökning av statens bidrag till taxeringsväsendet i Stockholm. Med hänsyn till storleken av inkomst- och förmögenhetsskattesumman i Stockholm torde det här ifrågasvarande statsbidraget skäligen böra bestämmas till hela den merkostnad, som staden, på sätt ovan visats, måst ikläda sig för taxeringsväsendets omläggning, eller 136,500 kronor.

Överståthållarämbetet ingick den 30 sistlidne juni med underdånig framställning i ärendet. Ämbetet framhöll däri till en början, att taxeringsarbetet innevarande år krävt betydligt ökat arbete. Anledningen härtill vore i främsta rummet att söka i det nya deklarationsformuläret med den mängd av bilagor för en stor del av de skattskyldiga. De mer detaljerade uppgifter, som numera åläge de skattskyldiga att lämna, krävde en betydligt ökad kontroll från be-

skattningsmyndighetens sida. Ämbetet upptog därför de ersättningar, som genom ämbetet skulle utbetalas till taxeringsmyndigheterna till förhöjda belopp.

Med anledning av stadskollegiets framställning anförde ämbetet vidare — efter erinran om den ändrade organisationen av ämbetets avdelning för uppbördsärenden — i huvudsak följande.

I skrivelse till överståthållarämbetet har Stockholms stadskollegium hemställt, att ämbetet måtte i samband med framställningen om ersättning för taxeringsarbetet söka hos Kungl. Maj:t utverka gottgörelse för den ökade kostnad, som staden i avlöningar iklätt sig för innevarande års taxeringsarbete och som av stadskollegiet beräknas till 136,500 kronor. Överståthållarämbetet finner skäligt, att i avvaktan på en definitiv uppgörelse mellan staten och staden angående fördelning av kostnaderna för bland annat uppbördsverket någon ersättning beredes staden för dess år efter år ökade kostnader för taxeringsarbetet. Såsom skäl för att denna ersättning bestämmes skola utgå i den av stadskollegiet föreslagna ordningen talar den omständigheten, att staden genom att bereda de personer, som jämte taxeringsnämndernas ordförande huvudsakligen utföra taxeringsarbetet, tjänsteställning med månadsvis utgående ersättning, kan sägas förskottera dessa personer en del av den ersättning, som eljest måst tillerkännas dem av provningsnämnden. Vidare kan framhållas, att stadens utgifter för ifrågavarande ändamål komma staten till godo i form av en noggrannare taxering, ävensom att statens sammanlagda kostnader för taxeringsarbetet i Stockholm även vid bifall till stadskollegii framställning icke på långt när skulle komma att uppgå till det i taxeringsförordningen fastställda maximum av 2 % av inkomst- och förmögenhets-skattesumman för året.

Skulle emellertid Kungl. Maj:t finna, att den nuvarande lydelsen av 54 § i nämnda förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering icke medger bifall till stadskollegiets förevarande framställning, hemställde överståthållarämbetet, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå nästkommande års lagtima riksdag, att nämnda författningsrum erhåller sådan lydelse, som möjliggör utanordnande av ersättning för taxeringsarbetet åt kommun, som påtagit sig särskilda kostnader för ett effektivt ordnande av taxeringsarbetet.

Sammanlagda ersättningsbeloppet, att utgå enligt mom. 1 i förenämnda författningsrum, blir vid bifall till denna framställning 362,700 kronor samt vid ett underkännande av stadens anspråk på ersättning 226,200.

Sedan denna skrivelse avlåtits, fastställde tjänstenämnden den 11 juli 1921 — enligt av stadsfullmäktige lämnat bemyndigande — lönerna för uppbördsverkets tjänstemän för innevarande år.

I anledning härav framhöll överståthållarämbetet den 13 samma månad i ny skrivelse till Kungl. Maj:t, att avlöningarna enligt tjänstenämndens beslut komme att utgå med sådana belopp, att stadens ökade kostnader för ifrågavarande ändamål för året med tillämpning av den av stadskollegiet följda beräkningen icke komme att överstiga 114,500 kronor, till vilket belopp den förut begärda ersättningen åt staden alltså borde minskas.

Sedan tjänstenämnden den 21 juli 1921 fastställt de löneförhöjningar, som böra utgå åt uppbördsverkets tjänstemän efter den nya organisationens ge-

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 1 saml. 141 häft. (Nr 167.) 9

nomförande, kunna stadens kostnader för taxeringsarbetet innevarande år numera med säkerhet beräknas. För taxeringskommissarie bestämde tjänstenämnden den 11 juli lönen till 6,900 kronor, för taxeringsassistent till 6,300 kronor. Läggas här till de av tjänstenämnden fastställda löneförhöjningarna, rörligt lönetillägg efter 60 % å lönen samt å taxeringskommissariernas sportelinkomster, så kommer sammanlagda årliga kostnaden för 18 taxeringskommissarier och 18 taxeringsassistenter att utgöra 421,224 kronor eller för den tid av sex månader, varunder ifrågavarande tjänstemän uteslutande äro upptagna av taxeringsarbetet, 210,612 kronor.

De sammanlagda årliga avlöningarna till de förutvarande 23 uppbörds-kommissarierna, för var och en 7,500 kronor, jämte löneförhöjningar och rörligt tillägg efter 60 % uppgå däremot till 315,936 kronor. Under antagande att uppbördskommissarierna voro sysselsatta med taxeringsarbetet under fyra månader eller $\frac{1}{3}$ av året, så skulle stadens kostnader för taxeringen enligt den äldre organisationen utgöra 105,312 kronor. Merkostnaderna för år kunna således beräknas till 105,300 kronor.

Över överståthållarämbetets framställning hava kammarrätten och statskontoret yttrat sig och därvid, såvitt avser frågan om beredande åt staden av ersättning för den ökade kostnaden för taxeringsarbetet, uttalat, att sådan ersättning icke torde med nuvarande lydelse av § 54 i taxeringsförordningen kunna medgivas. Statskontoret har emellertid tillika framhållit önskvärdheten av att hos riksdagen utverkades sådan ändring av förevarande paragraf, att möjlighet bereddes att lämna dylik ersättning.

Den 8 sistlidne september förordnade Kungl. Maj:t med anledning av överståthållarämbetets förevarande framställning, att till Stockholms stads prövningsnämnds förfogande skulle ställas ett belopp av 226,200 kronor. Såvitt överståthållarämbetets framställning anginge ersättning åt Stockholms stad, kunde den icke med nu gällande lagstiftning bifallas. Kungl. Maj:t ville emellertid framdeles efter verkställd utredning taga i övervägande frågan om sådan ändring av § 54 i taxeringsförordningen, att åt kommun, som vidtagit särskilda anordningar för åstadkommande av en omsorgsfull taxering och vilken härigenom åsamkats ökade utgifter, kunde beredas ersättning helt eller delvis för dylika utgifter.

Bland landets städer äro Stockholm och Göteborg de enda, som hava direkta utgifter av någon betydelse för taxeringsväsendet.

I och för sig kan det icke anses riktigt, att staden måste ikläda sig omkostnader för ett ändamål av rent statlig natur, vilket därjämte enligt taxeringsförordningen tydligen är avsett att helt och hållet bestridas av statsmedel. De högst betydande belopp, till vilka stadens ifrågavarande utgifter numera stiga, göra det oegentliga i den nuvarande ordningen desto mera framträdande. Att taxeringsväsendets löneutgifter bestridas från två olika håll, nämligen dels av kommun, dels av staten, medför därjämte föga tilltalande och i längden alltför oklara organisationsförhållanden. Med hänsyn härtill anser stadskollegiet, i anslutning till vad stadsfullmäktige förut flera gånger uttalat, i hög grad önskvärt, att här ifrågavarande uppgifter så snart som möjligt helt övertagas av staten, och att överhuvudtaget en rationell gränsbestämning äger rum mellan kommunens och överståthållarämbetets befogen-

hetsområden i avseenden å de statliga angelägenheter, som nu av kommunen helt eller delvis bekostas.

I avvaktan å resultatet av den utredning rörande dessa frågor, som sedan några år pågår inom finansdepartementet, torde staden emellertid nu böra inskränka sig till att fullfölja den framställning, som stadskollegiet redan avgivit i fråga om ett direkt bidrag till stadskassan för de merkostnader för taxeringsväsendet, vilka omorganisationen av uppbördsverket medfört. Då den nuvarande lydelsen av 54 §, 1 mom., i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering ansetts lägga hinder i vägen för utgivandet av den begärda ersättningen, synas stadsfullmäktige böra förena sig i den av överståthållarämbetet alternativt gjorda framställningen om ändring av nämnda författningsrum.»

Överståthållarämbetet har i sitt yttrande, under hänvisning till ämbetets tidigare gjorda framställningar — vilka äro intagna i Stockholms stadskollegiums nyss återgivna yttrande — tillstyrkt stadsfullmäktiges framställning. Emellertid har ämbetet ansett sig böra framhålla angelägenheten av att ersättning efter hittills följda grunder även för framtiden måtte ställas till prövningsnämndens förfogande till beredande av ersättning åt de i 54 § 1 mom. taxeringsförordningen omfördälda personer, enär endast därigenom möjlighet bereddes att taga hänsyn till taxeringsförordningens bestämmelse, att fördelningen av ersättningen för taxeringsarbetet skulle ske efter vederbörandes skicklighet samt den tid och det arbete, uppdragets utförande erfordrat.

Yttrande av
Överståthållarämbetet.

I infortrat utlåtande hava statskontoret och kammarrätten anförts i huvudsak följande:

Statskontoret
och kammarrätten.

»Då en organisation av taxeringsarbetet, som i sig innesluter garantier för en mera omsorgsfull taxering än hittills förekommit, givetvis kommer att tillföra icke blott vederbörande kommun utan även statsverket betydande fördelar, synes det ämbetsverken principiellt riktigt att staten bidrager till gäldandet av kostnaderna för denna organisation.

Vad angår Stockholms stad, som närmast beröres av den föreliggande frågan, kan väl ifrågasättas, huruvida icke ett lika gott resultat av taxeringsarbetet skulle kunna uppnås genom vidtagande av åtgärder, som ligga inom ramen av gällande bestämmelser i ämnet, främst genom stadens uppdelning i flere och i följd härav mindre taxeringsdistrikt än hittills. Härvid bör beaktas, att gällande bestämmelser i 54 § förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering inrymma möjlighet till ersättning från statens sida för den ökning av den samfälliga arbetsprestationen, som efter stadens uppdelning i flere taxeringsdistrikt torde uppkomma. Mot en anordning med flere taxeringsdistrikt i staden har anförts bland annat, att därigenom taxeringsnämndsordförandena ej i samma utsträckning, som nu är fallet, skulle kunna deltaga i prövningsnämndens arbete. Då taxeringsnämndsord-

förande, om så är erforderligt, kan, för upplysningars meddelande till provningsnämnden, tillkallas, torde likväl detta skäl, särskilt vad Stockholm beträffar, icke vara tillräckligt tungt vägande. Fullt säkert är dock icke, att vid en större ökning på en gång av antalet taxeringsdistrikt överståthållarämbetet skulle äga tillgång på tillräckligt många kvalificerade personer vid förordnande av ordförande och de ledamöter, som skola utses av ämbetet, och för övrigt har ju Kungl. Maj:t genom nådigt brev den 24 mars 1921 givit sitt medgivande till genomförandet från den 1 april 1921 av en ny organisation av upp-bördsväsendet i Stockholm, vilken i främsta rummet föranletts av taxeringsarbetets växande omfattning.

Då den remitterade fränställningen avser sådan ändring i nu gällande bestämmelser, att ersättning av statsmedel för taxeringsarbete i kommun må kunna ställas till *kommunens omedelbara förfogande, därest* kommunen åtagit sig särskilda kostnader för sådant arbete, måste vid frågans bedömande hänsyn tagas därtill, huruvida garantier kunna erhållas för större effektivitet i arbetet samt huruvida beträffande sådan kommun det sammanlagda beloppet av ersättningarna till kommunen och direkt till taxeringsfunktionärerna kan så beräknas, att detsamma kommer att stå i rättvist förhållande till ersättningarna i övriga kommuner för taxeringsbestyret.

Säkerhet i först omförmälda hänseende torde kunna erhållas därigenom, att endast kommun, vars organisation för taxeringsarbetet av Kungl Maj:t befunnits för ändamålet lämplig, erhåller sådan ersättning, varom nu är fråga.

För åstadkommande av en rättvis och efter likformiga grunder ställd fördelning av ersättningen synes jämväl ersättningen till kommunen böra bestämmas med hänsyn till den för taxeringsgöromålens utförande erforderliga skicklighet, tid och arbete. Svårigheter härutinnan kunna måhända möta därigenom, att kommun måste antagas förskottera de erforderliga medlen. Om emellertid till kommuns förfogande av Kungl. Maj:t ställes ett belopp, ej överstigande antaget minimum av ersättning för arbetet, samt återstoden av skälighets ersättning utgår på vanligt sätt, torde icke behöva befaras, att ersättningen till kommunen bliver för hög. För provningsnämnden torde någon svårighet med avseende å fördelningen av till nämndens förfogande ställda medel icke komma att uppstå, då ju nämnden av Kungl. Maj:ts befallningshavande, som känner den kommun tillerkända ersättningen, erhåller förslag, som måste hava tagit hänsyn till sistnämnda ersättning och grunderna för dess beräkning. De i den nya organisationen i Stockholms stad anställda tjänstemännen utföra även arbete, som omförmäles i 54 paragrafens 3 mom. Då de för detta arbete, nämligen "biträde åt kronans ombud vid förberedande göromål", erhålla avlöning av staden, torde den ersättning för detta arbete, som bör utgå av statsmedel — enär ju härmed avses en kostnad för vars gäldande någon annan uppskattning än från Kungl. Maj:ts befallningshavandes sida icke är erforderlig — kunna tagas med i beräkningen av det belopp, som skulle utgå till Stockholms stad. Att sålunda ersättning enligt såväl första som tredje mom. komme att utgå på en gång och i en summa torde icke möta något hinder.

Att bestämmande av ersättningsbelopp till kommun måste ske i samband med bestämmande av belopp, som ställes till provningsnämnds förfogande, torde vara uppenbart. Beträffande sättet för beloppets bestämmande synes

det lämpligast, att detta sker i bästa möjliga överensstämmelse med vad nu finnes stadgat. En del nya föreskrifter äro — särskilt med hänsyn därtill, att kommun bör beredas tillfälle framkomma med sina anspråk i förevarande avseende — givetvis erforderliga. Sålunda borde kommun, varom nu är fråga, äga att senast den 20 juni, den dag då taxeringslängderna skola vara till Kungl. Maj:ts befallningshavande inkomna, till befallningshavanden ingiva framställning angående ersättningsbelopp till kommunen med angivande av grunderna för ersättningsbeloppets beräkande, varefter Kungl. Maj:ts befallningshavande, i den ordning, som stadgats i 2 mom. av 54 §, och i samband med där föreskrivet yttrande, till Kungl. Maj:t inkommer med yttrande angående det ersättningsbelopp, som bör utgå till kommunen, därvid den av kommunen avgivna framställningen bör bifogas. Sedan Kungl. Maj:t anvisat belopp till täckande, helt eller delvis, av kommunens kostnader i förevarande avseende, torde detta belopp böra ställas till kommunens omedelbara förfogande.

I anslutning till vad sålunda anförts få ämbetsverken med tillstyrkande av den remitterade framställningen i underdånighet hemställa, att i händelse av bifall till densamma Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen, att 1—4 mom. 54 § förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering erhålla följande ändrade lydelse:

1 mom. Till beredande av ersättning åt ordförandena och de av Kungl. Maj:ts befallningshavande förordnade ledamöterna i taxeringsnämnderna, arvoden för protokolls- och längdföringen hos prövningsnämnderna, arvode åt kronans ombud hos Stockholms stads prövningsnämnd ävensom gottgörelse för det i samband med taxeringsförrättningarna i övrigt lämnade biträde av städernas tjänstemän må enligt Kungl. Maj:ts förordnande för varje år utgå högst ett belopp, motsvarande två procent av rikets hela inkomst- och förmögenhetsskattesumma för året, sådan denna enligt taxeringsnämndernas beslut beräknats.

Till gäldande av här ovan icke omförmälda, av prövningsnämndsarbeten föranledda utgifter, såsom ersättning för biträde åt kronans ombud vid förberedande göromål, nödiga tryckningskostnader samt gottgörelse för upppassning hos prövningsnämnden, må användas erforderligt belopp. Detta belopp skall, såvitt ej nedan annorlunda stadgas, ställas till prövningsnämndens förfogande efter förslag av Kungl. Maj:ts befallningshavande.

2 mom. Kommun, som åtagit sig särskilda kostnader för taxeringsarbetet och härför vidtagit anstalter, som befunnits ändamålsenliga, må för dessa kostnader erhålla ersättning ur de belopp, som i 1 mom. omförmälas.

3 mom. Kommun, som anser sig enligt 2 mom. berättigad till särskild ersättning, äger att senast den 20 juni till Kungl. Maj:ts befallningshavande inkomma med framställning angående ersättningsbelopp till kommunen, därvid grunderna för ersättningsbeloppets beräkande böra angivas.

Det åligger Kungl. Maj:ts befallningshavande att senast den 1 juli varje år till Kungl. Maj:t inkomma med yttrande angående länets eller, i fråga om Stockholm, stadens hela inkomst- och förmögenhetsskattesumma enligt taxeringsnämndernas beslut samt angående den ersättning, som anses böra tillkomma ej mindre en var av de personer, inom länet eller Stockholms stad, vilka enligt bestämmelserna i 1 mom. första stycket äro därtill berättigade,

än även kommun, som i 2 mom. omförmäles; skolande därvid de grunder, som varit bestämmande vid ersättningarnas beräkande, angivas, och från kommun inkommen framställning bifogas.

Efter prövning av vad sålunda av Kungl. Maj:ts befallningshavande och, i förekommande fall, av kommun anförts, bestämmer Kungl. Maj:t, huru mycket av tillgängliga medel skall ställas till varje provningsnämnds förfogande eller till kommun utanordnas. Till provningsnämnd härvid anvisat belopp äger nämnden efter förslag av Kungl. Maj:ts befallningshavande fördela mellan de till ersättning berättigade. Vid ersättningarnas fördelning bör fästas avseende på den för de särskilda uppdragens utförande erforderliga skicklighet, tid och arbete och bör, i förekommande fall, därvid jämväl tagas i betraktande ersättning, som kan hava blivit vederbörande av kommun tillerkänd och kommunen av statsmedel gottgjord.

4 mom. Angående de av provningsnämnden enligt 1 mom. andra stycket och 3 mom. beviljade beloppen och dessas fördelning bör i länen till Kungl. Maj:ts befallningshavande avlätas särskilt utdrag av nämndens protokoll, var efter beloppen i vanlig ordning utbetalas och med bifogande av protokollsutdraget i kronoräkenskaperna redovisas. Om de av Stockholms stads provningsnämnd beviljade beloppen och fördelningen därav skall underrättelse genom utdrag av nämndens protokoll meddelas statskontoret, varifrån beloppen utbetalas.

Därest av taxeringssakkunniga den 31 maj 1921 avgivet förslag till ändring i vissa delar av taxeringsförordningen vinner bifall, erfordras en del smärre jämkningar i härovan föreslagen ändrad lydelse av 54 § sagda förordning.»

*Departements-
chefen.*

Såsom av Stockholms stadskollegiums förut återgivna utlåtande framgår, har Kungl. Maj:t den 8 september 1921 förklarat, att Kungl. Maj:t ville senare taga i övervägande frågan om ändring i 54 § taxeringsförordningen i nu berörda syfte.

För min del finner jag ett visst fog förefinnas för den framställning, det här gäller. Därest en kommun vidtager speciella anordningar för att en särskilt skolad personal skall stå till förfogande och ägna sin huvudsakliga arbetskraft åt taxeringsarbete under former, som ligga inom ramen för gällande taxeringsorganisation, är detta otvivelaktigt en betydande fördel för staten. Vad särskilt Stockholms stad beträffar, synes saken ligga så till, att, om ej de därstädes förekommande särskilda anordningarna förefunnes, fog ej saknades att, såsom statskontoret och kammarrätten ifrågasatt, inrätta ett flertal nya taxeringsdistrikt, varigenom påtagligen nya utgifter i alla händelser skulle åsamkas statsverket.

Å andra sidan får ej förbises, att, om en kommun vidtager anordningar för en särskilt effektiv taxering, detta torde ske främst i kommunens eget intresse — taxeringen har ju lika stort intresse för

kommunal- som för statsbeskattningen. Då formerna för taxeringsorganisationen en gång äro givna och därmed måste anses hava av statsmakterna godtagits såsom i det stora hela från statens synpunkt tillfredsställande, kan det måhända synas mindre lämpligt, att statsverket genom undantagsbestämmelser bekostar särskilda anordningar till en viss kommuns fördel — må så vara att även staten har nytta av desamma.

Emellertid skall redan nu enligt taxeringsförordningen vid fördelning av ersättningar avseende fästas på den för de särskilda uppdragens utförande erforderliga skicklighet, tid och arbete. Detta torde i praxis ofta hava tillämpats så, att hänsyn tagits till den skicklighet o. s. v., varmed arbetet faktiskt bedrivits. Att låta en del av den ersättning, som med tillämpning av denna princip skulle kunnat tillerkännas vissa personer, i stället tillfalla en kommun, vilken i sin tur garanterat vederbörande tillräcklig ersättning, synes knappast vara ägnat att väcka betänkligheter.

Det torde böra framhållas, att den fråga, det här gäller, lär kunna betraktas fristående från den större frågan om statens och städernas ekonomiska mellanhavanden med hänsyn till att vissa uppgifter för statsändamål äro ålagda städerna. Det gäller nämligen här ett spörsmål, som är gemensamt för städerna och landsbygden.

Det av statskontoret och kammarrätten avgivna förslaget till ändrad lydelse av 54 § taxeringsförordningen synes mig kunna i huvudsak godkännas. Jag finner dock den i sak ej oväsentliga ändring böra vidtagas i förslaget, att ej ovillkorligen ersättning till vederbörande skall betalas för hela den kostnad, som av de särskilda anstalterna förorsakats. Försiktigheten synes bjuda, att annan utfästelse i detta avseende ej lämnas, än att bidrag till kostnaderna må kunna erhållas. En viss jämkning i övrigt föranledes av den ändrade tiden för provningsnämndens sammanträden m. m.

Slutligen vill jag understryka, att den ändring, jag nu förordar, enligt min mening icke innebär någon som helst utfästelse för någon längre framtid. När frågan om en reformerad taxeringsorganisation upptages till avgörande, bör detta kunna ske, utan att man finner sig bunden av nu ifrågasatta anordning.

Slutligen torde böra framhållas, att en övergångsbestämmelse betingas därav, att i gällande förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid allmän fastighetstaxering år 1922 förekomma vissa hänvisningar till några i förevarande förslag berörda paragrafer i taxeringsförordningen, vilka torde böra avse dessa paragrafer i deras hittills gällande lydelse.

Sedan föredragande departementschefen härafter uppläst ett inom finansdepartementet utarbetat förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering, hemställer departementschefen, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen att antaga detta förslag.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnar, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Martin Philipson.

BILAGOR

Uppgifter rörande taxerings-

L ä n	Antalet skattskyldiga, mot vilkas inkomsttaxering kronoombudet framställt anmärkning hos prövningsnämnden					Antalet besvär till prövningsnämnden				
	1916	1917	1918	1919	1920	1916	1917	1918	1919	1920
Stockholms län.....	1,010	1,595	1,045	4,495	1,405	285	284	571	562	724
Uppsala »	282	234	220	218	431	171	183	265	256	343
Södermanlands »	340	440	530	380	500	144	187	346	319	404
Östergötlands »	766	351	1,099	596	687	300	245	469	462	626
Jönköpings »	357	195	454	389	241	402	400	792	619	676
Kronobergs »	219	205	340	340	364	271	330	599	422	479
Kalmar »	451	1,069	551	605	711	320	422	914	605	639
Götlands »	145	125	138	215	378	98	60	197	144	127
Blekinge »	328	385	804	591	925	199	274	460	390	324
Kristianstads »	395	418	412	260	413	349	379	600	526	758
Malmöhus »	353	130	313	897	730	552	580	1,030	1,296	1,570
Hallands »	246	226	242	223	1,239	225	286	452	425	418
Göteborgs och Bohus län ..	343	215	175	3,226	720	559	615	937	957	1,042
Älvsborgs län.....	324	427	1,303	518	733	320	415	871	537	694
Skaraborgs »	104	205	176	74	66	244	245	491	309	425
Värmlands »	24	30	99	127	539	241	284	666	536	572
Örebro »	874	876	938	802	1,025	319	335	376	490	669
Västmanlands »	281	365	323	876	627	275	334	424	528	780
Kopparbergs »	1,440	234	419	241	412	287	363	524	613	667
Gävleborgs »	169	415	848	1,344	1,000	313	433	541	589	727
Västernorrlands »	315	326	445	2,417	1,118	416	479	747	677	847
Jämtlands »	176	159	340	251	457	169	155	349	273	295
Västerbottens »	1,815	1,215	1,156	1,653	2,691	163	160	264	384	409
Norrbottens »	338	356	324	769	719	218	409	358	408	390

arbetet å landskontoren.

Antalet besvär till kammarrätten och Kungl. Maj:t, vilka anförts av										
skattskyldiga					kronoombudet					L ä n
1916	1917	1918	1919	1920	1916	1917	1918	1919	1920	
98	124	395	488	453	29	19	9	2	34	Stockholms län
35	44	49	64	93	—	—	3	15	6	Uppsala »
51	68	147	148	199	—	—	—	—	—	Södermanlands »
111	87	167	213	210	1	1	3	4	—	Östergötlands »
153	154	219	252	216	—	—	—	84	1	Jönköpings »
121	120	185	203	190	—	—	1	—	—	Kronobergs »
167	121	152	204	202	1	1	1	4	1	Kalmar »
20	10	15	24	22	—	—	—	—	—	Gottlands »
62	92	138	137	67	10	10	8	5	35	Blekinge »
101	109	98	179	204	2	2	—	3	2	Kristianstads »
190	162	279	552	634	6	14	31	113	97	Malmöhus »
52	78	113	124	47	—	1	—	—	—	Hallands »
264	258	380	518	496	1	—	3	28	10	Göteborgs och Bohus län
125	185	415	310	203	3	—	4	6	—	Älvsborgs län
41	43	71	86	185	—	—	—	—	—	Skaraborgs »
38	40	121	161	150	—	—	—	—	—	Värmlands »
115	87	176	213	241	—	—	2	3	10	Örebro »
59	101	110	167	111	1	—	3	—	40	Västmanlands »
62	86	215	302	364	1	—	1	2	2	Kopparbergs »
83	78	212	149	157	19	20	8	5	10	Gävleborgs »
91	111	295	198	220	—	—	—	—	—	Västernorrlands »
87	78	117	165	152	—	—	—	—	3	Jämtlands »
182	58	113	129	—	—	—	—	—	—	Västerbottens »
46	116	113	122	232	—	—	—	—	—	Norrbottnens »

Förslag

till

förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering (taxeringsförordningen).

18 §.

1 mom. Varder deklaration — — — — till grund; prövningsnämnd dock obetaget att till prövning upptaga besvär över taxeringen, därest sådant finnes böra äga rum till förekommande av en oskäligen beskattning.

23 §.

2 mom. Om av — — — — uppgiven adress.

I enahanda ordning skall underrättelse om påförd taxering meddelas skattskyldig, som icke avgivit deklaration eller uppgift till ledning för taxeringen och som icke heller därtill anmanats.

36 §.

4 mom. Avskrifter av taxeringslängderna — — — — tillhanda. Avskrifterna böra därefter senast den 15 juli av kommunalstämmans ordförande återställas till häradskrivaren för användning vid debiteringen i uppbördsboken samt av denne senast den 15 september vid ovan nämnda påföljd ånyo tillställas kommunalstämmans ordförande för att av honom förvaras och, på sätt i 29 § stadgas, överlämnas till ordföranden i påföljande årets taxeringsnämnd.

I stad skola — — — — taxeringsnämnder.

40 §.

För varje län — — — — beslut.

Denna nämnd sammanträder för länen i residensstaden och för Stockholms stad i Stockholm å tider, som utsätts av Kungl. Maj:ts befallningshavande och bestämmas sålunda, att nämndens arbeten må vara avslutade i varje län senast den 25 oktober och i Stockholm senast den 31 i samma månad.

41 §.

Prövningsnämnd skall bestå av minst åtta, högst femton ledamöter, vilka — — — — personerna. Ledamöterna i prövningsnämnden böra

så utses, att nämnden kommer att utgöras av såväl ägare eller brukare av fast egendom som näringsidkare och andra inkomstagare.

Kungl. Maj:ts befallningshavande — — — — nämnden.

42 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande uppgiver i därom utfärdad kungörelse vilka personer blivit utsedda till ledamöter och suppleanter i provningsnämnden och kallar vederbörande ledamöter till provningsnämndens sammanträden minst åtta dagar före varje sammanträde.

Genom Kungl. Maj:ts befallningshavandes försorg bör föredragningslista, upptagande kortfattad uppgift rörande samtliga de besvär- och anmärkningsmål, som skola vid varje provningsnämndens sammanträde förekomma, översändas till ledamot eller suppleant samtidigt med kallelsen till sammanträde; dock att sådan föredragningslista icke erfordras för Stockholms stads provningsnämnd.

Möter för ledamot — — — — tjugufem kronor.

43 §.

Vid provningsnämndens sammanträden skall i länen landshövdingen och i Stockholms stad överståthållaren vara ordförande, — — — — ledamöter.

Är överståthållaren icke tillstädes, må underståthållaren i hans ställe vara ordförande.

Uppstå — — — — av ordföranden.

44 §.

Såsom kronans ombud och för — — — — äga anledning. Dock må i länen Kungl. Maj:ts befallningshavande, där så anses oundgängligen nödvändigt, förordna person med länsbokhållares kompetens att i landskamrerarens ställe hos provningsnämnden tjänstgöra såsom kronombud beträffande vissa ärenden eller vissa grupper av ärenden.

För granskning av avgivna taxeringsuppgifter, taxeringslängderna och hos provningsnämnden anförda besvär samt för anförande av besvär och avgivande av förklaringar i beskattningsmål må, om och i den mån Kungl. Maj:ts befallningshavande prövar sådant nödigt, tjänsteman, som förordnats till biträdande kronombud, erhålla ledighet från övriga med tjänsten förenade göromål.

Enahanda ledighet må beviljas landskamreraren, om och i den mån Kungl. Maj:ts befallningshavande prövar sådan ledighet oundgängligen erforderlig, på det att provningsnämndens arbete må kunna

avslutas inom föreskriven tid eller på landskamreraren ankommande handläggning av besvärsmål i beskattningsfrågor icke må bliva under längre tid fördröjd.

46 §.

Protokollet vid — — — — — prövningsnämnden.

Justering av det hos prövningsnämnden förda protokollet skall efter varje sammanträde verkställas inför nämnden eller senast fem dagar efter sammanträdet avslutande inför nämndens ordförande jämte kronans ombud och minst två av nämnden därtill utsedda ledamöter, vilka skola inställa sig på ordförandens kallelse. Justeringen bestyrkes genom ett av nämndens ordförande och två ledamöter å protokollet tecknat intyg.

47 §.

1 mom. Alla prövningsnämndens beslut skola — — — — — bära angivas. Särskilda längder upprättas efter varje prövningsnämndens sammanträde för varje fögderi och stad under iakttagande av vad uti härför avsedda formulär angives. Vederbörande kronoombud åligger att med sin underskrift — — — — — tillägg.

2 mom. De hos prövningsnämnden för varje sammanträde förda särskilda längderna skola, utom vad Stockholms stad angår, inom fyra dagar efter justeringen av protokollet för sammanträdet genom Kungl. Maj:ts befallningshavandes försorg översändas till vederbörande härads-skrivare eller magistrat för debiteringens verkställande.

De i 36 § 3 mom. — — — — — förvaras.

3 mom. Senast den 5 november skall Kungl. Maj:ts befallningshavande låta tillställa vederbörande kommunalstämmors ordförande avskrifter av de hos prövningsnämnden förda särskilda längderna, i vad dessa angå varje kommun på landet.

4 mom. Utdrag av prövningsnämnds protokoll skall av protokollföraren senast den 10 november i rekommenderat brev med allmänna posten tillsändas varje skattskyldig, vilkens taxering varit föremål för prövningsnämndens beslut, med undantag allenast beträffande sådan skattskyldig, vilkens taxering på yrkande av annan än den skattskyldige blivit rättad i avseende å felaktighet vid beräkningen eller införingen i taxeringslängden av de skattefria avdragen.

48 §.

För det ändamål, som i 50 § förmäles, skall prövningsnämnden inom sig utse tre ledamöter jämte två suppleanter för dem att med

prövningsnämnds befogenhet avgöra besvär, som kunna föreligga till prövning, innan nästa ordinarie prövningsnämnd sammanträder.

Vad i 40, 43, 44, 45, 46 och 47 §§ stadgas gälla i tillämpliga delar beträffande den prövningsnämnd, varom här förmäles; dock att utdrag av protokollet skall i rekommenderat brev med allmänna posten inom åtta dagar efter det protokollet justerats översändas till vederbörande såväl skattskyldig som kommun.

49 §.

1 mom. Över prövningsnämnds — — — — icke bifallits, samt
b) om prövningsnämnden — — — — den skattskyldige påyrkats.
I det under a) — — — — åsatta beloppet.

Besvären ställas — — — — är stadgat.

2 mom. Sedan — — — — anförda besvär.

3 mom. Vad i denna § stadgats gälla i tillämpliga delar beträffande besvär över beslut av den prövningsnämnd, som i 48 § förmäles; dock att besvären skola ingivas inom sextio dagar efter den, då beslutet meddelades.

50 §.

Den, som taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt, till bevillning för fast egendom eller till bevillning för inkomst i fall, där sådan taxering icke bort honom åsättas,

den, som taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt å ort, där han icke är skattskyldig för dylik skatt,

den, som taxerats till bevillning för samma fasta egendom eller inkomst å mer än en ort eller eljest å ort, där han icke varit för egendomen eller inkomsten skattskyldig,

den, som mot innehållet i av honom uti stadgad ordning avlämnad behörig deklaration eller uppgift, varom förmäles i 16 §, blivit taxerad till inkomst- och förmögenhetsskatt eller bevillning, men icke erhållit underrättelse, varom i 23 § 2 mom. föreskrives, så tidigt, att han kunnat anföra besvär över taxeringen i den ordning, varom i 39 § stadgas,

den, som utan att vara uppgiftspliktig blivit taxerad till inkomst- och förmögenhetsskatt eller till bevillning för inkomst, men icke erhållit underrättelse, varom i 23 § 2 mom. föreskrives, så tidigt, att han kunnat anföra besvär över taxeringen i den ordning, varom i 39 § stadgas,

den, som efterbeskattats å ort, där han icke eljest taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt eller bevillning det år, efterbeskattningen skett,

så ock den, vilkens taxering genom felräkning eller misskrivning eller annat förbiseende blivit felaktig,

äga att häröver anföra besvär hos den i 48 § omförmälda prövningsnämnd.

Besvären skola inom nittio dagar, efter det att utskylder vederbörande avfordrats, ingivas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, inom vilket taxering skett, vid påföljd, om den tid försittes, att besvären icke varda upptagna till prövning.

Avse besvären taxering för samma fasta egendom eller inkomst å mer än en ort och hava utskylder därför avfordrats vederbörande å olika tider, räknas besvärstiden från det senaste kravet.

Sedan besvären inkommit till Kungl. Maj:ts befallningshavande, ombesörjes erforderlig utredning. Avse besvären taxering jämväl i kommun inom annat län, skall yttrande från vederbörande kronoombud i detta läns prövningsnämnd infordras, varefter och sedan besvären prövats handlingarna överlämnas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i det andra länet för att föreläggas dess prövningsnämnd. Stanna dessa prövningsnämnder i olika beslut, skall Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, vars prövningsnämnd sist behandlat målet, överlämna handlingarna till kammarrätten för prövning och avgörande.

54 §.

2 mom. Det åligger Kungl. Maj:ts befallningshavande att senast den 15 juli varje år — — — — tid och arbete.

3 mom. Till gäldande av — — — — utgifter, såsom gottgörelse åt särskilt förordnat kronoombud, ersättning för biträde — — — — erforderligt belopp.

8 mom. Till den, vilken i anledning av landskamreraren eller biträdande kronoombud jämlikt 44 § — — — — motsvarande vederbörandes tjänstgöringspenningar.

63 §.

1 mom. Sammandrag av taxeringslängderna, upprättade i överensstämmelse med fastställt formulär, skola årligen före den 15 november insändas till Kungl. Maj:ts befallningshavande.

Förslag

till

ändring av 9 § och 11 § 1 mom. i uppbördsreglementet den 14 december 1917 och därvid fogade formulär nr 1.

9 §.

Å landet försiggår den allmänna uppbörden under allmän uppbördstermin från och med den 25 november till och med den 5 december varje år, dock att, om särskilda — — — månads utgång.

För erläggande — — — fall bestämma.

11 §.

1 mom. I stad förrättas den allmänna uppbörden å allmän uppbördsstämma, som skall äga rum viss dag eller vissa dagar under tiden från och med den 25 november till och med den 15 december varje år, dock att — — — månads utgång.

Formulär nr 1.

N. N. socken (köping)

(N. N. stad)

N. N. härad

U p p b ö r d s b o k

för

år 19__.

Hemmans och lägenhets			Den skattskyldiges		Antal		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
namn	nummer	mantal eller motsvarande beteckning	titel eller yrke och namn	postadress	mankön	kvinnkön	Mantalspenningar	Prästernas till statsverket indragna tionde	Inkomst- och för- mogenhetsskatt		Bevilling			Byggnadsskatt	Annuiteter & förskott för av- lösning av frälseräntor	
									B-skatt för inländska aktiebolag och solidariska bankbolag	för andra än inländska aktiebolag och solidariska bankbolag samt A-skatt för nysnämnda bolag	av jordbruksfastighet	av annan fastighet	för inkomst av fast egendom, kapital och arbete			
1 Alby	1	2	Bruksägaren Karl Henrik Falk	Alby	1	1	— 60	30 75	6,450	— — —	10 08	— — —	50 —		152 29	
2 —	—	—	Kusken Johan Henrik Jonsson	»	1	—	— 40	— —	2 25	— — —	— — —	— — —	— 30		— —	
3 Solliden nr 1 avsöndrad ...	1	—	Grosshandlaren C. J. Jakobsson	(Västerås) (Florag. 8)	—	—	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	1 50	— — —		— —	
4 Kumla	2	1/2	Arrendatorn Per August Bergman ...	Alby	1	1	— 60	— —	— — —	— — —	— — —	— 25	— — —		— —	
5 Kumla	3	—	Landsfiskalen Anders Fabian Blomberg	»	1	—	— 40	— —	160 20	— — —	1 80	— — —	2 87		— —	
—	—	—	— — — — —	—	—	—	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —		— —	
Svensby	1	1	— — — — —	—	—	—	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —		— —	
—	—	—	— — — — —	—	—	—	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —		— —	
12 Tomtebo nr 2 arsöndrad ...	1	—	Skräddaren Karl Karlsson	Hammarby	1	1	— 60	— —	7 20	— — —	— — —	— 25	— 44		— —	
			Summa	—	14	16	8 80	45 35	8,340 45	— — —	18 60	2 78	179 26		152 29	
Avgår i an-			ledning av prövningsnämndens beslut:													
Alby	1	2	Kusken Johan Henrik Jonsson	Alby	1	—	— 40	— —	2 25	— — —	— — —	— — —	— 30		— —	
Kumla	2	1/2	Arrendatorn Per August Bergman ...	»	1	1	— 60	— —	— — —	— — —	— — —	— 25	— — —		— —	
			Summa avgår	—	2	1	1 —	— —	2 25	— — —	— — —	— 25	— 30		— —	
			Rest	—	12	15	7 80	45 35	8,338 20	— — —	18 60	2 53	178 95		152 29	
Tillkommer i an-			ledning av prövningsnämndens beslut:													
Alby	1	2	Kusken Johan Henrik Jonsson	Alby	1	—	— 40	— —	3 50	— — —	— — —	— — —	— 62		— —	
Kumla	2	1/2	Arrendatorn Per August Bergman ...	»	1	1	— 60	— —	— — —	— — —	— — —	— 25	— 06		— —	
Kumla	4	—	Trävaruhandlaren Peter Karlsson ...	Västerås	—	—	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	1 —		— —	
			Summa	—	14	16	8 80	45 35	8,341 70	— — —	18 60	2 78	180 63		152 29	

Anvisningar:

- 1:o) Vid upprättande av uppbördsbok för ort med fastställd stadsplan iakttagas, att i stället för hemmans eller lägenheters olika beteckningar införas
- 2:o) Skall inom samma kommun debitering ske av utskylder till olika väghållningsdistrikt eller försäkringsanstalter, skola de olika väghållningsdistrikternas
- 3:o) De kolumner, som lämnats öppna, äro avsedda att användas för här ovan icke angivna utskyldstitlar, kolumnerna nr 10 och 11 för statsmedel, exem-

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	Summa		Anteckningar	Debetsedels nr					
Avbetalningar å odlings- och vattenavtappingslän		Skogsvårdsavgift		Pensionsavgift		Olycksfallsförsäkringsavgift				Landskapsmedel		Bidrag till skjutsentreprenaderna		Sjukvårdsavgift		Ridarhusmedel		Vägskatt		Hästförsäkringsavgift		Kreatursförsäkringsavgift		Brandstodsmedel				Debetsedelsslösen	
		13 20	10 —	38 10			360 48	6 —	— 75	—	263 40	20 80	37 20		47 44						— 50	7,491 59	Bet.	21					
			5 —	—			1 80	— 03	— 50	—	—	—	—		—						— 12	~~10 40~~	—	~~22~~					
							9 —	— 15	—	—	—	—	—		16 68						— 12	27 45	Bet.	23					
			2 —	10 65			1 50	— 03	— 75	—	—	—	17 42		9 —						— 12	~~42 32~~	—	~~24~~					
	35 50			—			28 02	— 47	— 50	—	23 25	—	—		—						— 50	253 51	Bet.	25					
				—			—	—	—	—	—	—	—		—						—	—	—	—					
				—			—	—	—	—	—	—	—		—						—	—	—	—					
				—			4 14	— 07	— 75	—	3 45	—	—		—						— 12	17 02	—	40					
	35 50	17 60	51 —	93 15			1,155 78	19 27	11 —	10 —	897 15	35 10	83 68		75 44						2 16	11,234 35	—	—					
			5 —	—			1 80	— 03	— 50	—	—	—	—		—						— 12	10 40	—	—					
			2 —	10 65			1 50	— 03	— 75	—	—	—	17 42		9 —						— 12	42 32	—	—					
			7 —	10 65			3 30	— 06	1 25	—	—	—	17 42		9 —						— 24	52 72	—	—					
	35 50	17 60	44 —	82 50			1,152 48	19 21	9 75	10 —	897 15	35 10	66 26		66 44						1 02	11,181 63	—	—					
			10 —	—			3 75	— 06	— 50	—	—	—	—		—						— 12	18 95	Pens.-avg. bet. 5 kr.	22					
			2 —	10 65			1 86	— 03	— 75	—	—	—	17 42		9 —						— 12	42 74	Bet.	24					
			—	—			6 —	— 10	—	—	5 —	—	—		—						— 12	12 22	Bet.	41					
	35 50	17 60	56 —	93 15			1,164 09	49 40	11 —	10 —	902 15	35 10	83 68		75 44						2 28	11,255 54	—	—					

kvarter eller annan indelning och fastigheternas tomtnummer.

eller försäkringsanstaltens medel upptagas i särskilda kolumner.

pelys grundskatt eller trosspassevolansavgift, kolumnerna nr 16 och 17 för fonders medel samt kolumnerna nr 25 och 27—30 för diverse medel.